

แนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรม
ป้องกันประเทศของประเทศไทย

โดย

พลตรี อนิรุจน์ มัสโอติ
รองเจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร
ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๙
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ
ประเทศไทย

ผู้วิจัย พลตรี อนิรุจน์ มัสโอตี **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๕๙

ตำแหน่ง รอง จก.อท.ศอพท.

เป็นที่ทราบกันดีว่าอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความมั่นคงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศนั้น ๆ แต่สำหรับประเทศไทยแล้ว อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกลับกลายเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ปรากฏชื่อในระบบอุตสาหกรรมของประเทศไทย ในขณะที่หลาย ๆ ประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เช่น กลุ่มประเทศที่จัดอยู่ในกลุ่มประเทศชั้นนำ หรือ “First Tier” ซึ่งเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศสมบูรณ์แบบและครบวงจร สามารถพัฒนาองค์ความรู้ต่อยอดได้ถึงระดับสูงสุด เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน และกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก ส่วนกลุ่มประเทศที่จัดอยู่ในชั้นที่ ๒ หรือ “Second Tier” ที่มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศครบวงจร แต่ยังไม่สามารถพัฒนาองค์ความรู้ต่อยอดได้ถึงระดับสูงสุดด้วยข้อจำกัดบางประการ เช่น ข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ หรือการเมือง ตัวอย่างประเทศในกลุ่มนี้ ได้แก่ ประเทศเกาหลีใต้ อินเดีย บราซิล อาร์เจนตินา อิสราเอล ออสเตรเลีย สิงคโปร์ แคนาดา และแอฟริกาใต้ โดยภาคอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของทั้งสองกลุ่มนี้ มีขนาดใหญ่สามารถนารายได้เข้าประเทศอย่างมหาศาล นอกจากนี้ยังสร้างความมั่นคงในลักษณะของการพึ่งพาตนเองได้อีกด้วย

สำหรับประเทศไทย จัดอยู่ในกลุ่มชั้นที่ ๓ หรือ “Third Tier” ซึ่งมีความสามารถที่จะผลิตยุทธโปกรณ์ได้เพียงบางส่วน เนื่องจากสภาพของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบันเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีขีดความสามารถเพียงเพื่อการซ่อมบำรุง และสร้างอาวุธยุทธโปกรณ์บางประเภทสนับสนุนให้แก่กองทัพเท่านั้น หากพิจารณาจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในสังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีจำนวน ๔๘ โรงงาน โดยอยู่ในสังกัดของกองทัพบก ๒๑ โรงงาน กองทัพเรือ ๗ โรงงาน กองทัพอากาศ ๑๒ โรงงาน กองบัญชาการกองทัพไทย ๑ โรงงาน และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๘ โรงงาน นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาคเอกชนอีกประมาณ ๖๐ บริษัท ซึ่งส่วนมากเป็นบริษัทที่รับซ่อมแซม ปรับปรุง หรือผลิตยุทธโปกรณ์ทางทหารบางประเภท เช่น วัตถุระเบิด เชื้อปะทะ กระสุนปืน รถยนต์นั่งกันกระสุน ยานพาหนะช่วยรบ เสื้อเกราะป้องกันกระสุน แอมโมเนียมไนเตรด ไนโตรเซลลูโลส รวมถึงอุตสาหกรรมต่อและซ่อมเรือ ซึ่งบริษัทเหล่านี้ส่วนมากยังไม่มีขีดความสามารถสูงพอที่จะส่งออกสินค้าหรือแข่งขันในตลาดสากลได้ สภากลาโหมได้พิจารณาแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม ๒๕๕๘-๒๕๖๗ ระยะเวลา ๑๐ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ โดยเน้นความคล่องตัว ทันสมัย ปฏิบัติภารกิจที่มีความหลากหลายเพื่อให้กระทรวงกลาโหมมีการปฏิรูปไปในทิศทางเดียวกัน มีความเป็นเอกภาพ ทั้งทางความคิดและการปฏิบัติ โดยเน้นผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน ตอบสนองเป้าหมายและวิสัยทัศน์ รวมถึงปรับโครงสร้าง ปรับโอนแปร

สภาพ ยุบเลิก ปรับมาตรฐานและเพิ่มคุณสมบัติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถกองทัพให้ทัดเทียมใน ภูมิภาค

ส่วนหนึ่งของแผนแม่บท คือ การพัฒนาศักยภาพกองทัพเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง อย่างยั่งยืน เช่น การพัฒนาระบบกำลังสำรอง อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การวิจัยพัฒนา ยุทธโศปกรณ์

ตามแผนแม่บทดังกล่าว จึงจำเป็นที่ประเทศไทยต้องพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศของเราให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และเสริมสร้างสมรรถนะ ของทุกเหล่าทัพในการป้องกันประเทศ เพื่อความมั่นคงของชาติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และ สังคม

ในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบันยังอยู่ใน ระยะเริ่มต้น อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็นโอกาสและมี ศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาให้ตอบสนองตรงตามความต้องการด้านยุทธโศปกรณ์ของกองทัพ และ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหลายประเทศในโลก รวมถึงประเทศอาเซียน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ก็ได้พัฒนาอุตสาหกรรมด้านนี้อย่างจริงจัง เพราะนอกจากจะ นำรายได้เข้าสู่ประเทศ และสร้างงานให้แก่ประชาชนเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นแล้ว ยัง เป็นการสร้างความมั่นคงในด้านการทหารของชาติอีกด้วย

โดยที่ที่สุดแล้ว ภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องร่วมมือกันเสริมสร้างความแข็งแกร่งทั้ง ภายในและภายนอก ผลักดันให้ระบบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความมั่นคง มีความตื่นตัวและมีมาตรฐานและทิศทางในแนวทางเดียวกัน การที่จะต้องสร้างความร่วมมือที่ แข็งแกร่ง นโยบายที่เป็นรูปธรรมปฏิบัติได้ **ตลอดจนความรู้ความเข้าใจในด้านการดำเนินธุรกิจของ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตั้งแต่การบริหารจัดการ การตลาด ระบบโลจิสติกส์ ฯลฯ** จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ที่มี ความเหมาะสม มีกระบวนการพัฒนาบนพื้นฐานของภาคเอกชน จึงเป็นจุดสนใจที่ทำให้ผู้วิจัยมีความ ต้องการทราบถึงแนวทางปรับปรุงโครงสร้างที่เหมาะสมที่จะช่วยผลักดันให้ภาคเอกชนสามารถเป็น ฐานการผลิตด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างยั่งยืน รวมทั้ง พิจารณากำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ ในรายละเอียดของโครงสร้างดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อเป็น หลักประกันความมั่นคงในอนาคต ว่าเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน ประเทศไทยจะสามารถดำรงขีด ความสามารถในการป้องกันประเทศได้ด้วยตนเอง และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ สืบไป

คำนำ

การศึกษาคณะกรณีนี แนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย สืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ ๓ จนถึงปัจจุบัน ได้มุ่งเน้นในการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนให้สามารถสนับสนุนกิจการของภาครัฐให้มากขึ้นตามลำดับ และภายหลังจากเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ ก็ยิ่งทวีความจำเป็นมากขึ้นในเรื่องความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร

การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ในปัจจุบันมีการดำเนินการโดย กระทรวงกลาโหมเป็นหลัก โดยมีโรงงานผลิตของตนส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ แล้วอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของ กระทรวงกลาโหม ภายใต้ พ.ร.บ. โรงงานผลิตอาวุธเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และการดำเนินการภายใต้โครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการนโยบายที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน คณะกรรมการที่ ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน และคณะทำงานอีก ๓ คณะ ที่ รองปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน ซึ่งโครงสร้างดังกล่าวก็นำไปสู่การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ระดับหนึ่ง แต่ก็ยังเกิดปัญหา อุปสรรค ขัดขวาง จึงเป็นจุดสนใจที่ต้องการทราบถึงแนวทางปรับปรุงโครงสร้างที่เหมาะสมที่จะช่วยผลักดันให้ภาคเอกชนสามารถเป็นฐานการผลิต ด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างยั่งยืน รวมทั้ง พิจารณากำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ ในรายละเอียดของโครงสร้างดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในอนาคต ว่าเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน ประเทศไทยจะสามารถดำรงขีดความสามารถในการป้องกันประเทศได้ด้วยตนเอง และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประเทศสืบไป

ผู้วิจัยมุ่งหวังให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นประโยชน์ในการสนับสนุนให้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เกิดความสนใจและมีแนวทางที่จะร่วมมือกันอย่างจริงจังในการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ ด้วยขีดความสามารถของตนเองตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้กองทัพไทยสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ หากมีข้อผิดพลาดในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับข้อวิจารณ์ และข้อเสนอแนะไว้ด้วยความขอบคุณยิ่ง

พลตรี

(อนิรุจน์ มัสโอติ)

นักศึกษาวិทยาลัยการป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๓
บทที่ ๒ กฎหมายทฤษฎีและแนวความคิดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๖
ส่วนนำของบท	๖
การศึกษาของพลโท ภาณุพล บรรณกิจโสภณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนพื้นฐานของภาคเอกชนภายในประเทศ	๗
แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย	๑๐
แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓	๑๓
นโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประจำปี ๒๕๕๙	๑๔
นโยบายการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๑๔
พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการ พ.ศ.๒๕๓๕	๑๖
รูปแบบการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ	๑๗
หลักการบริหาร	๑๙
บทบาทกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม	๒๑
รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย	๒๒
รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมของภาคเอกชน	๓๒
รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ	๓๓
กรอบความคิดของการวิจัย	๔๒
สรุป	๔๓
บทที่ ๓ แนวการปรับปรุงกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๔๔
ส่วนนำของบท	๔๔

กระบวนกรกำหนดแนวการปรับปรุงกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๔๔
บทบาทและโครงสร้างองค์การรับผิดชอบหลัก	๔๖
เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยกับต่างประเทศ	๔๗
ปัญหาของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	๕๒
สรุป	๕๓
บทที่ ๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๔
ส่วนนำของบท	๕๔
รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เหมาะสม	๕๔
กระบวนกรพัฒนาไปสู่การผลิตโดยภาคเอกชน	๕๙
การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๖๒
ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๖๕
แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย	๖๗
สรุป	๗๑
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๗๒
ส่วนนำของบท	๗๒
สรุป	๗๒
ข้อเสนอแนะ	๗๙
บรรณานุกรม	๘๒
ภาคผนวก	๘๓
ผนวก ก รายชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์	๘๔
ผนวก ข แบบการสัมภาษณ์	๘๕
ประวัติย่อผู้วิจัย	๘๖

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓ - ๑ เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ	๕๐
๓ - ๒ ปัจจัยความสำเร็จ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของต่างประเทศ	๕๑
๔ - ๑ ตารางเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ	๕๗
๔ - ๒ ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๖๖

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒ - ๑	การดำเนินการวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์	๘
๒ - ๒	วงรอบการดำเนินการของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๙
๒ - ๓	ผังการจัดศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	๒๔
๒ - ๔	โครงสร้างสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)	๓๑
๒ - ๕	โครงสร้างการจัด Ministry Of Defense สาธารณรัฐเกาหลี	๓๔
๒ - ๖	Acquisition Development Structure สาธารณรัฐเกาหลี	๓ ๕
๒ - ๗	Organisational Structure of MINDEF กห.สิงคโปร์	๓๗
๒ - ๘	DSTA'S Network ของ ประเทศสิงคโปร์	๓๘
๒ - ๙	โครงสร้าง SINGAPORE TECHNOLOGIES ENGINEERING	๓๙
๒ - ๑๐	โครงสร้างการจัด Ministry Of Defense สหพันธรัฐมาเลเซีย	๔๑
๓ - ๑	ระบวนการและขั้นตอนการวิจัย	๔๔
๔ - ๑	การจัดโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของสำนักงาน ปลัดกระทรวงกลาโหม	๕๕
๔ - ๒	แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	๖๗
๔ - ๓	โครงสร้างองค์กรกลาง	๗๑
๕ - ๑	โครงสร้างองค์กรกลาง	๗๘

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีว่าอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความมั่นคงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศนั้น ๆ แต่สำหรับประเทศไทยแล้ว อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกลับกลายเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ปรากฏชื่อในระบบอุตสาหกรรมของประเทศไทย ในขณะที่หลาย ๆ ประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เช่น กลุ่มประเทศที่จัดอยู่ในกลุ่มประเทศชั้นนำ หรือ “First Tier” ซึ่งเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศสมบูรณ์แบบและครบวงจร สามารถพัฒนาองค์ความรู้ต่อยอดได้ถึงระดับสูงสุด เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน และกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก ส่วนกลุ่มประเทศที่จัดอยู่ในขั้นที่ ๒ หรือ “Second Tier” ที่มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศครบวงจร แต่ยังไม่สามารถพัฒนาองค์ความรู้ต่อยอดได้ถึงระดับสูงสุดด้วยข้อจำกัดบางประการ เช่น ข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ หรือการเมือง ตัวอย่างประเทศในกลุ่มนี้ได้แก่ ประเทศเกาหลีใต้ อินเดีย บราซิล อาร์เจนตินา อิสราเอล ออสเตรเลีย สิงคโปร์ แคนาดา และแอฟริกาใต้ โดยภาคอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของทั้งสองกลุ่มนี้ มีขนาดใหญ่สามารถนำรายได้เข้าประเทศอย่างมหาศาล นอกจากนี้ยังสร้างความมั่นคงในลักษณะของการพึ่งพาตนเองได้อีกด้วย

สำหรับประเทศไทย จัดอยู่ในกลุ่มขั้นที่ ๓ หรือ “Third Tier” ซึ่งมีความสามารถที่จะผลิตยุทธโประกรณ์ได้เพียงบางส่วน เนื่องจากสภาพของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบันเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีขีดความสามารถเพียงเพื่อการซ่อมบำรุง และสร้างอาวุธยุทธโประกรณ์บางประเภทสนับสนุนให้แก่กองทัพเท่านั้น หากพิจารณาจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในสังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีจำนวน ๔๘ โรงงาน โดยอยู่ในสังกัดของกองทัพบก ๒๑ โรงงาน กองทัพอากาศ ๑๒ โรงงาน กองบัญชาการกองทัพไทย ๑ โรงงาน และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๘ โรงงาน นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาคเอกชนอีกประมาณ ๖๐ บริษัท ซึ่งส่วนมากเป็นบริษัทที่รับซ่อมแซม ปรับปรุง หรือผลิตยุทธโประกรณ์ทางทหารบางประเภท เช่น วัตถุระเบิด เชื้อปะทะ กระสุนปืน รถยนต์นั่งกันกระสุน ยานพาหนะช่วยรบ เสื้อเกราะป้องกันกระสุน แอมโมเนียมไนเตรด ไนโตรเซลลูโลส รวมถึงอุตสาหกรรมต่อและซ่อมเรือ ซึ่งบริษัทเหล่านี้ส่วนมากยังไม่มีขีดความสามารถสูงพอที่จะส่งออกสินค้า หรือแข่งขันในตลาดสากลได้

สภากลาโหมได้พิจารณาแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม ๒๕๕๘-๒๕๖๗ ระยะเวลา ๑๐ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ โดยเน้นความคล่องตัว ทันสมัย ปฏิบัติภารกิจที่มีความหลากหลายเพื่อให้กระทรวงกลาโหมมีการปฏิรูปไปในทิศทางเดียวกัน มีความเป็นเอกภาพ ทั้งทางความคิดและการปฏิบัติ โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ การปฏิบัติงาน ตอบสนองเป้าหมายและวิสัยทัศน์ รวมถึงปรับโครงสร้าง ปรับโอนแปรสภาพ ยุบเลิก ปรับมาตรฐานและเพิ่มความสมบูรณ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถกองทัพให้ทัดเทียมในภูมิภาค

ส่วนหนึ่งของแผนแม่บท คือ การพัฒนาศักยภาพกองทัพเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน เช่น การพัฒนาระบบกำลังสำรอง อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การวิจัยพัฒนา ยุทธโธปกรณ์

ตามแผนแม่บทดังกล่าว จึงจำเป็นที่ประเทศไทยต้องพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเราให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และเสริมสร้างสมรรถนะของทุกเหล่าทัพในการป้องกันประเทศ เพื่อความมั่นคงของชาติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

การเตรียมความพร้อมด้วยการเสริมสร้างสมรรถนะของทุกเหล่าทัพและการเพิ่มขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง จึงเป็นแนวทางสำคัญสำหรับการวางแผนวิจัยพัฒนา การพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน การบริหารจัดการงบประมาณต่างๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถสนองตอบความต้องการของเหล่าทัพในอนาคต รวมถึงช่วยให้ประเทศไทยประหยัดงบประมาณในการซื้ออาวุธยุทธโธปกรณ์จากต่างประเทศได้ หากผู้ประกอบการไทยมีขีดความสามารถผลิตสินค้าด้านนี้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

ในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบันยังอยู่ในระยะเริ่มต้น อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็นโอกาสและมีศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาให้ตอบสนองตรงตามความต้องการด้านยุทธโธปกรณ์ของกองทัพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหลายประเทศในโลก รวมถึงประเทศอาเซียน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ก็ได้พัฒนาอุตสาหกรรมด้านนี้อย่างจริงจัง เพราะนอกจากจะนำรายได้เข้าสู่ประเทศ และสร้างงานให้แก่ประชาชนเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นแล้ว ยังเป็นการสร้างความมั่นคงในด้านการทหารของชาติอีกด้วย

โดยที่สุดแล้ว ภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องร่วมมือกันเสริมสร้างความแข็งแกร่งทั้งภายในและภายนอก ผลักดันให้ระบบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความมั่นคง มีความตื่นตัวและมีมาตรฐานและทิศทางในแนวทางเดียวกัน การที่จะต้องสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่ง นโยบายที่เป็นรูปธรรมปฏิบัติได้ ตลอดจนความรู้ความเข้าใจในด้านการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตั้งแต่การบริหารจัดการ การตลาด ระบบโลจิสติกส์ ฯลฯ จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ที่มีความเหมาะสม มีกระบวนการพัฒนาบนพื้นฐานของภาคเอกชน จึงเป็นจุดสนใจที่ทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการทราบถึงแนวทางปรับปรุงโครงสร้างที่เหมาะสมที่จะช่วยผลักดันให้ภาคเอกชนสามารถเป็นฐานการผลิตด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างยั่งยืน รวมทั้ง พิจารณากำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ ในรายละเอียดของโครงสร้างดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในอนาคต ว่าเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน ประเทศไทยจะสามารถดำรงขีดความสามารถในการป้องกันประเทศได้ด้วยตนเอง และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประเทศสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างระบบงาน กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม

๒. เพื่อกำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๓. เพื่อศึกษาแนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐของโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในประเทศไทย และในต่างประเทศและศึกษาแนวทางการปรับปรุงโครงสร้าง และองค์ประกอบอำนาจหน้าที่ให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม พร้อมทั้งศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความร่วมมือกับภาคเอกชน ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เพื่อสงเคราะห์รูปแบบการให้ความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๒. ขอบเขตประชากร กำหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัยเฉพาะโรงงานตามแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓ เป็นหลัก โดยเฉพาะ พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธ พ.ศ. ๒๕๕๐

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างระบบงานที่เหมาะสมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลดังนี้

๑. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Literature) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน โดยการเจาะลึกในแนวความคิด และหลักในการปฏิบัติ

๒. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Literature) ได้แก่ การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กฎหมาย พระราชบัญญัติ บทความ การเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมของไทยและต่างประเทศ และการกำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้มีความชัดเจน และแปลงไปสู่การปฏิบัติได้จริง

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบโครงสร้างขององค์กร ความเป็นไปได้ของโครงสร้าง เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุดในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

๒. ทราบหนทางปฏิบัติในการเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพิจารณาตั้ง / ปรับปรุง หน่วยงานที่สามารถรับผิดชอบการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศร่วมกับภาคเอกชนทั้ง ในด้านการตลาด การผลิต ได้อย่างแท้จริง

คำจำกัดความ

กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	หมายถึง	การอุตสาหกรรมเพื่อผลิตยุทธปัจจัยเพื่อการป้องกันประเทศ ในความหมายทางทหาร หมายถึงรวมถึงสิ่งต่าง ๆ มากมายหลายชนิด เช่น อาวุธ กระสุน น้ำมัน เชื้อเพลิง-หล่อลื่น ยานรบ ยุทโธปกรณ์ จำพวกผ้าใบ สิ่งถักทอเพื่อเป็นเครื่องแต่งกาย รองเท้า เครื่องหนัง ยารักษาโรค เครื่องเสปียงอาหาร เครื่องสร้างป้อมค่าย สนามเพลาะ ฯลฯ เป็นต้น
การจัดหา	หมายถึง	กรรมวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งอุปกรณ์ ประกอบด้วยการจัดซื้อและการจัดจ้าง การรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ
การส่งกำลัง	หมายถึง	การปฏิบัติการในเรื่องความต้องการ การจัดหา การแจกจ่าย และการจำหน่ายสิ่งอุปกรณ์ รวมทั้งการควบคุมการปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าว
การซื้อ	หมายถึง	การซื้อพัสดุทุกชนิดทั้งที่มีการติดตั้ง ทดลอง และบริการที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ แต่ไม่รวมถึงการจัดหาพัสดุในลักษณะการจ้าง
ยุทธปัจจัย	หมายถึง	สิ่งต่างๆมากมายหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นการผลิตสิ่งใด ๆ ที่สามารถให้ทหารใช้เพื่อต่อสู้ป้องกันประเทศได้
ยุทธศาสตร์	หมายถึง	“ศิลปะศาสตร์ในการพัฒนาและการใช้กำลังอำนาจทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ ทางจิตวิทยา และกำลังทหารตามความจำเป็นทั้งในยามสงบและยามสงคราม เพื่อให้บังเกิดการสนับสนุนอย่างสูงสุดต่อนโยบายด้านต่าง ๆ เพื่อมุ่งที่จะเพิ่มพูนโอกาส และผลของชัยชนะในทางที่ดีและลดโอกาสของความพ่ายแพ้ให้น้อยลง”
ยุทธศาสตร์ชาติ	หมายถึง	“ศิลป์และศาสตร์ในการพัฒนาและการใช้กำลังอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และจิตวิทยาของชาติร่วมกับกำลังทหารในยามปกติและยามสงคราม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของชาติ”

ยุทธศาสตร์ทหาร	หมายถึง “ศิลป์และศาสตร์ในการใช้กำลังทหารของชาติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของชาติ โดยการใช้กำลังปฏิบัติการหรือคุกคามด้วยกำลัง”
อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	หมายถึง การอุตสาหกรรมเพื่อผลิตยุทโธปกรณ์เพื่อการป้องกันประเทศ ให้ทหารใช้ในการป้องกันประเทศ ได้แก่ ยุทโธปกรณ์ (อาวุธ/กระสุน วัตถุระเบิด ยานพาหนะ) เครื่องใช้ประจำตัว ยารักษาโรค ดังนั้น อุตสาหกรรมใด ๆ ที่สามารถผลิตผลิตภัณฑ์ที่ทหารนำไปใช้ต่อสู้ป้องกันประเทศจึงถือว่าเป็น อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเกิดภาวะไม่ปกติหรือภาวะสงคราม การเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมยามปกติ เป็น อุตสาหกรรมยามสงคราม ซึ่งต้องการ การเตรียมการไว้ล่วงหน้าโดยอาศัยฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมของทางราชการหรือเอกชนที่มี อยู่เพื่อผลิตยุทโธปกรณ์ทหาร

บทที่ ๒

กฎหมาย ทฤษฎีและแนวความคิดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

การศึกษากรณี แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย เพื่อให้เข้าใจถึงบริบทที่เกี่ยวข้องว่าเหตุใดโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยจึงไม่สามารถร่วมดำเนินการ และ/หรือ ผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับภาครัฐได้อย่างยั่งยืน ทั้ง ๆ ที่มี กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ รองรับพร้อมให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐอย่างจริงจัง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจ และทบทวน กรอบแนวความคิดในระดับนโยบาย แผนการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตลอดจนนำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ร่วมด้วย ดังนี้

๑. นโยบาย ระดับต่าง ๆ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ การศึกษาของพลโท ภาณุพล บรรณกิจโสภณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนพื้นฐานของภาคเอกชนภายในประเทศ

๑.๒ แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้าง กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙

๑.๔ แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓

๑.๕ นโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประจำปี ๒๕๕๙

๑.๖ นโยบายการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑.๗ พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการ พ.ศ.๒๕๓๕

๒. รูปแบบการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ

๓. หลักการบริหาร

๔. บทบาทของงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

๕. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

๖. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมของภาคเอกชน

๗. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

๘. กรอบความคิดของการวิจัย

๙. สรุป

นโยบาย ระดับต่าง ๆ กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. การศึกษาของ พลโท ภาณุพล บรรณกิจโสภณ (๒๕๕๙:๕๕) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการส่งเสริมพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนพื้นฐานของ ภาคเอกชนภายในประเทศ พบว่า

“... ๑. สาเหตุในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑.๑ การผลักดันนโยบายให้มีผลในทางปฏิบัติ ไม่สามารถสนองตอบในการ ควบคุม ประสานงาน กำกับดูแล และนำผลการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เช่น มติสภา กลาโหม, ครม. ไปปฏิบัติ

๑.๒ กฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้มีความ คล่องตัวในการดำเนินงานกับภาคเอกชน หรือการบริหารงานเชิงธุรกิจ ยังเป็นกรอบที่ทำให้เกิด ข้อจำกัดในการดำเนินงาน

๑.๓ ทักษะคนดี มุมมองระหว่างภาครัฐและเอกชน ยังไม่มองภาพของ ผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม

๑.๔ การแทรกแซง ตลอดจนการแข่งขันด้านการตลาดยังมีสูง

๑.๕ ข้อจำกัดด้านการตลาด

๑.๖ ภาคเอกชน ยังต้องการความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

๑.๗ ภาคเอกชนยังประสบกับสภาพคล่องในการลงทุนการดำเนินกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ยังไม่สามารถเป็นจุดศูนย์กลางพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก หรือกระตุ้นให้ เอกชนมีความตื่นตัว

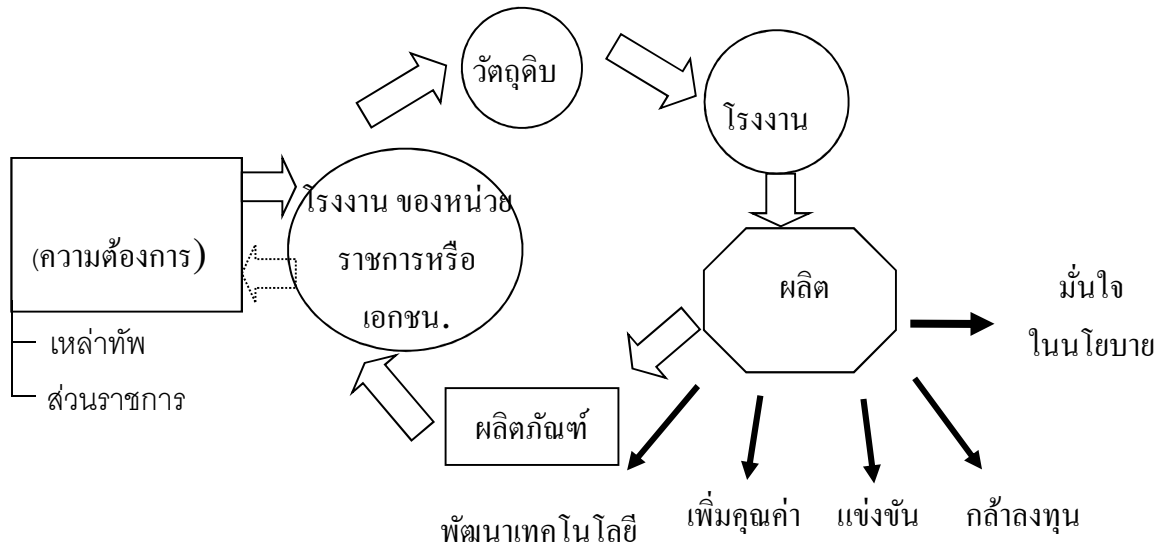
๒. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทำให้ทราบแนวทางการส่งเสริมให้ภาคเอกชนภายในประเทศของ ไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมได้ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ดังนี้

แนวคิดหลักที่จะส่งเสริมภาคเอกชนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ

๑. การดำเนินกิจการร่วมกันหรือร่วมดำเนินการ ระหว่างภาครัฐกับเอกชนนั้น ต้องพิจารณาถึงพื้นฐานความต้องการว่าภาครัฐมีความต้องการอะไร เช่น เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ ประสิทธิภาพการเตรียมการให้สามารถแปรเปลี่ยนเป็น อุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ ฯลฯ และภาคเอกชนมีอุปสรรคที่จะให้ภาครัฐสนับสนุนเกื้อกูล อย่างไร เช่น ความมั่นใจ ความเชื่อถือต่อนโยบาย การสนับสนุนในการปฏิบัติงานทั้งในแง่ของ ทักษะคนดี มุมมองกฎระเบียบ การตลาด การกำหนดทิศทาง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น ดังนั้นต้องรวมสิ่งที่เป็นปัจจัยที่ขัดขวางความต้องการทั้งสองส่วนเข้าด้วยกัน สิ่งใดที่ยังไม่มีก็ต้องสร้าง เสริมขึ้นมาเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดการเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและกัน จะเป็นการเพิ่มศักยภาพของกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

๒. วงจรการผลิตที่จะทำให้ภาคเอกชน ซึ่งเป็นฐานการผลิต เปิดสายการผลิตได้ ก็ต่อเมื่อเริ่มต้นด้วย การสั่งซื้อ หรือมีความต้องการเกิดขึ้นตามภาพ

แผนภาพที่ ๒-๑ การดำเนินการวิธีเพื่อให้มาซึ่งผลิตภัณฑ์

ดังนั้นปมเงื่อนของการส่งเสริมภาคเอกชน คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดจุดเริ่มต้น คือ ความต้องการ (ใบสั่งซื้อ) เพื่อจะทำให้เกิดสายการผลิตต่อไป เมื่อเกิดวงจรการผลิตได้ ภาคเอกชนจะมีความมั่นใจในนโยบายที่ต่อเนื่อง กล้าลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี การเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์จะตามมา และเกิดการแข่งขันในด้านการตลาด ขยายผลไปสู่เชิงพาณิชย์ในโอกาสต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าว เห็นควรดำเนินการทั้งสองระดับ คือ ระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติดังนี้

ระดับนโยบาย

ภาครัฐ

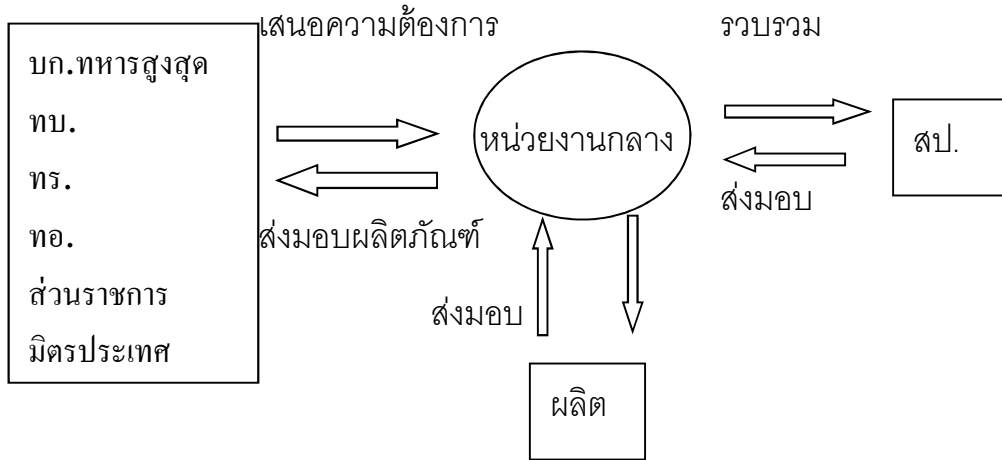
๑. กำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาล และระดับองค์กรที่เกี่ยวข้อง
๒. จัดตั้งองค์กรกลาง รูปแบบองค์กรหรือคณะกรรมการที่จะสนองตอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนฐานการผลิตของภาคเอกชน

- รมว.กท.
- ปล.กท.
- ผบ.ทหารสูงสุด
- ผบ.เหล่าทัพ
- ปลัดกระทรวงการคลัง
- ปลัดกระทรวงพาณิชย์
- ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
- ผอ.สำนักงบประมาณ
- เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- ประธานกรรมการสภาพการค้ำแห่งประเทศไทย
  - ตัวแทนผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓. การริเริ่มใช้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์เป็นส่วนรวมให้กับกองทัพ

แผนภาพที่ ๒-๒ วงรอบการดำเนินการของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๔. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางการทหารให้มากขึ้น
๕. แก้ไขปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ให้รองรับให้ภาคเอกชนสามารถทำการตลาดแก่ มิตรประเทศทั่วโลก
๖. มาตรการส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนการให้สิทธิพิเศษในระยะเริ่มต้นให้กับ ภาคเอกชน
๗. การปรับปรุง กฎ ระเบียบ ข้อกำหนดต่าง
๘. การพัฒนาด้านการตลาด
๙. การรวมกลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน
๑๐. ส่งเสริม และตรวจสอบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้มีคุณภาพ ทัดเทียมหรือดีกว่ามาตรฐานสากล และนำทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อลด ต้นทุน

ภาคเอกชน

๑. มีการบริหารจัดการที่ดี (Good Management)
๒. มีขนาดที่เหมาะสม (Good Size)
๓. มีหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)
๕. มีขีดความสามารถที่ดี (Good Capacities)

ระดับปฏิบัติ

๑. การพัฒนาองค์กรไปสู่การแข่งขันตามนโยบาย สามารถพึ่งพาตนเองได้
๒. นำจุดเด่น จุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาเกื้อกูลสนับสนุนซึ่งกันและ
๓. การพัฒนาการปฏิบัติร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน
๔. การปรับทัศนคติของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
๕. ภาครัฐต้องมีจริยธรรม ลด ละเลิกการคอร์รัปชั่น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของ ประเทศชาติในระยะยาวเป็นหลัก

๒. แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และ แผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้าง กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙

สงครามเย็นได้ยุติลงในช่วงปี ๒๕๒๓ ถึง ๒๕๓๓ ซึ่งหมายความว่าโลกได้เข้าสู่ยุคหลังสงครามเย็นมาแล้วถึง ๑ ทศวรรษ หากพิจารณาในเชิงของปัจจัยเวลาจะเห็นได้ว่าการจัดเตรียมกำลังกองทัพสำหรับสภาพแวดล้อมของสงครามเย็นได้ผ่านเลยมาแล้ว ๑๐ ปี นอกจากนั้น ยังมีปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่เป็นแรงผลักดัน เช่น การเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้าจากนวัตกรรมทางเทคโนโลยี การประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งนำไปสู่การปฏิรูปการเมืองและระบบราชการ และวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อกิจการทหารโดยตรง ไม่ว่าจะในเชิงของความเป็นสถาบันหรือความเป็นวิชาชีพ ซึ่งทำให้ต้องทบทวนกระบวนการจัดเตรียมกำลังกองทัพอย่างจริงจัง กล่าวโดยสรุปก็คือ สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิงจากยุคสงครามเย็น การปฏิบัติการป้องกันประเทศและการรักษาผลประโยชน์ของชาติในปัจจุบัน และในอนาคตมีองค์ประกอบที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการบริหารการป้องกันประเทศในปัจจุบันและในอนาคต จึงต้องได้รับการทบทวนด้วยความรอบคอบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีกำลังกองทัพประจำการที่มีขนาดเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์และภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศ มีระบบกำลังสำรอง และระบบการระดมสรรพกำลังที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถขยายกำลังกองทัพได้อย่างรวดเร็วเพียงพอในการปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศ

ในระหว่างปี ๒๕๔๐ ถึง ๒๕๔๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ได้ร่วมกับกองบัญชาการทหารสูงสุด(ขณะนั้น) และเหล่าทัพ นำแนวความคิดพื้นฐานตามที่กล่าวแล้วไปพิจารณาจัดทำแผนแม่บทในขอบเขตความรับผิดชอบของตนผ่านกระบวนการพิจารณากลับกรองในรูปของคณะกรรมการร่วมระดับต่าง ๆ จนกระทั่งได้รับความเห็นชอบจากสภากลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้อนุมัติให้ใช้เป็นแผนแม่บทตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๔๒ แผนแม่บทฉบับนี้เรียกว่า “แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย” เป็นแผนที่กำหนดกรอบระยะเวลาการปฏิบัติเป็น ๓ ห้วงระยะเวลาตามปีงบประมาณประกอบด้วย การปฏิบัติในระยะสั้น เป็นการปฏิบัติในปี ๒๕๔๓ ถึง ๒๕๔๔ รวม ๒ ปี การปฏิบัติในระยะปานกลาง เป็นการปฏิบัติตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ จนถึงปี ๒๕๔๙ รวม ๗ ปี และการปฏิบัติในระยะยาว เป็นการปฏิบัติตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ จนถึงปี ๒๕๕๔ รวม ๑๒ ปี โดยกำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติแยกเป็นกลุ่มงาน ๕ กลุ่มงานหลัก และ ๔ ระบบงาน มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

กลุ่มงานแรกได้แก่ กลุ่มงานบริหารและบัญชาการ ซึ่งประกอบด้วย ๒ องค์การคือ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม และกองบัญชาการกองทัพไทย ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีแนวความคิดในการปฏิบัติคือ ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง เป็นการปรับปรุงสายงานความรับผิดชอบโดยแบ่งออกเป็น ๔ สายงานคือ สายงานบริหาร สายงานนโยบาย สายงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสายงานกิจการพิเศษ ทั้งนี้มีการปรับสายการบังคับบัญชาและปรับภารกิจ ปรับการจัดหน่วยในบางหน่วยงาน โดยดำเนินการแก้ไขกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในระยะปานกลางถึงระยะยาว เป็นการรวมหน่วยงานที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันเข้าด้วยกัน รวมทั้งยกเลิกการปฏิบัติงานบางประเภท และ/หรือ รับโอนหน่วยงานจาก

กองบัญชาการกองทัพไทย และเหล่าทัพเข้ามาไว้ที่สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม หรือปรับโอนงานบางอย่างให้กับส่วนราชการอื่นหรือภาคเอกชน

ในส่วนของกองบัญชาการกองทัพไทย มีแนวความคิดในการปฏิบัติ ดังนี้ ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง เป็นการปรับโครงสร้างกรมฝ่ายเสนาธิการร่วมจาก ๖ กรมฝ่ายเสนาธิการร่วม เป็น ๙ กรมฝ่ายเสนาธิการร่วม โดยเพิ่มกรมนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ กรมระบบควบคุมบังคับบัญชาและสารสนเทศ และกรมปฏิบัติการร่วมและผสม ทั้งนี้มีการปรับการจัดหน่วยในส่วนบังคับบัญชา ส่วนปฏิบัติการ ส่วนกิจการพิเศษ และส่วนการศึกษา

นอกจากนั้น การปฏิบัติในระยะยาว ยังจะได้พิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติงานร่วมกันในงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ งานนโยบายและความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาค และการบริหารทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ ระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวง กับกองบัญชาการทหารสูงสุด ให้มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กลุ่มงานที่สองได้แก่ กลุ่มงานด้านการเตรียมกำลังและปฏิบัติการป้องกันประเทศ ซึ่งประกอบด้วยเหล่าทัพ และระบบการอำนวยความสะดวกร่วมและผสม มีแนวความคิดในการปฏิบัติ ดังนี้ กองบัญชาการกองทัพไทย ปรับปรุงระบบอำนวยความสะดวกทั้งในยามปกติและยามสงคราม ให้เกิดประสิทธิภาพในการยุทธร่วม โดยจัดตั้ง “คณะผู้บัญชาการทหาร” ซึ่งประกอบด้วยผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ และเสนาธิการทหาร ทั้งนี้จะมีการปรับปรุงหลักนิยมกองทัพไทย ระบบควบคุมบังคับบัญชา และระเบียบปฏิบัติประจำต่าง ๆ ให้เสร็จสิ้นภายในปี ๒๕๔๔

ในส่วนของเหล่าทัพ กำหนดให้ดำเนินการปรับโครงสร้างกองทัพด้วยการยุบหน่วย โอนหน่วย และปรับการจัดหน่วย ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง

กลุ่มงานที่สามได้แก่ กลุ่มงานพัฒนาประเทศ มีแนวความคิดในการปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติการกิจพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน นโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการป้องกันประเทศ และนโยบายการทหารกระทรวงกลาโหม สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กลุ่มงานที่สี่ได้แก่ กลุ่มงานการวิจัยและพัฒนาทางทหาร มีแนวความคิดในการปฏิบัติ โดยกำหนดให้มีการรวมการงานวิจัยและพัฒนาทางทหารไว้ในระดับกระทรวงกลาโหม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเป็นหน่วยรับผิดชอบ **พร้อมทั้งพิจารณาใช้ขีดความสามารถของหน่วยงาน/สถาบันภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อตอบสนองความต้องการทางทหาร และนำไปสู่การวิจัยเพื่อสนับสนุนต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ**

ในระยะสั้น และระยะปานกลาง จะเป็นการปรับปรุงระบบบริหารการจัดการงานวิจัย ระบบงานมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ รวมทั้งปรับปรุงภารกิจการจัดหน่วย และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้เกื้อกูลต่อแนวคิดพื้นฐานของการปรับปรุงกลุ่มงานนี้ สำหรับการดำเนินการในระยะยาว จะเป็นการพัฒนาอุปกรณ์ทางการวิจัย การพัฒนาบุคลากรและการพัฒนางานวิจัยไปสู่สายการผลิต

กลุ่มงานสุดท้ายคือกลุ่มงานที่ห้า ได้แก่ กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีแนวความคิดในการปฏิบัติ กำหนดให้มีการรวมการงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไว้ในระดับกระทรวงกลาโหม โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงเป็นหน่วยรับผิดชอบ มุ่งเน้นประสิทธิภาพความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์ การพึ่งพาตนเองได้ในด้านยุทธโธปกรณ์ทางทหารของประเทศ โดยมุ่งไปสู่การให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งนี้ใน

อุตสาหกรรมบางประเภทที่รัฐมีความจำเป็นต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด ให้พิจารณานำภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุน

ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินการร่วมกับภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โอนหน่วยงาน/โรงงานจากเหล่าทัพ เข้าไว้กับสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พร้อมทั้งปรับการจัดหน่วย โอนงาน/แปรรูปหน่วยงานหรือโรงงานที่มีความเหมาะสมให้กับภาคเอกชน ในระยะยาว จะดำเนินการปรับลดโครงสร้างหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศลงตามความเหมาะสม แปรรูปงานด้านปิโตรเลียมให้รัฐวิสาหกิจหรือภาคเอกชน และจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และในการประชุมสภากลาโหม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๙ เมื่อ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีและ รมว.กลาโหม เป็นประธาน โดยในที่ประชุมได้เห็นชอบร่างแผนแม่บท การปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ ระยะเวลา ๑๐ ปี โดยยึดโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม ๒๐ ปี ที่จัดทำมาก่อนหน้านี้ สอดคล้องกับมติสภากลาโหมที่เกี่ยวข้องและนโยบาย รมว.กลาโหม

แผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้าง กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ ระยะเวลา ๑๐ ปี แบ่งเป็น ๕ ปีแรก คือ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการและประสิทธิภาพของระบบวิธีทำงานใน ๓ ระบบ คือ

๑. ระบบงานกำลังพล ในเรื่องจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร การพัฒนาข้าราชการ พลเรือน กระทรวงกลาโหม ถือเป็นข้าราชการไม่มียศ พร้อมขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติกำลังสำรอง พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อให้สามารถบรรจุกำลังพลสำรองทำหน้าที่ทหารได้ในยามปกติ

๒. ระบบงานข่าวกรอง บูรณาการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในและภายนอก โดยมุ่งเน้นสู่การสร้างเครือข่ายความเป็นศูนย์กลางงานด้านการข่าว

๓. ระบบอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เน้นการบริหารจัดการเพื่อผลิตรการใช้งานมีคุณภาพและดำเนินการเชิงพาณิชย์

นอกจากนั้นจะมีการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหมเท่าที่จำเป็น เน้นปรับปรุงโครงสร้างบางส่วนที่ตอบสนองนโยบายเร่งด่วน รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รวมทั้งเตรียมความพร้อมเผชิญภัยคุกคามเฉพาะหน้าเร่งด่วน โดยดำเนินการบูรรวม ปิดเกลี้ย แปรสภาพ ยกกระดัดเพื่อเกิดความคล่องตัว สามารถรวมการปฏิบัติการป้องกันประเทศและช่วยเหลือประชาชน เช่น การจัดตั้งศูนย์ไซเบอร์ กระทรวงกลาโหม เพื่อพัฒนาขีดความสามารถรักษาความปลอดภัยทางด้านไซเบอร์ของกองทัพ การปรับปรุงศูนย์ปฏิบัติการการต่อต้านการก่อการร้ายสากล ให้มีความพร้อมเผชิญเหตุอย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ อาทิ กองทัพบก จะมีการแปรสภาพทหารสารวัตร (สท.) ของมณฑลทหารบก และกองพันสารวัตรทหาร เป็นหน่วยของกองทัพภาคที่๑ เพื่อรวมภารกิจรักษาความสงบเรียบร้อย ส่วนกองทัพเรือ ยกกระดัดศูนย์ปฏิบัติการการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (ศร.ชล.) เพื่อให้สามารถสนับสนุนการแก้ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายและการพิทักษ์ผลประโยชน์ทางทะเล ในขณะที่กองทัพอากาศ ปรับปรุงส่วนกำลังรบให้มีมาตรฐานฐานการบินและการพัฒนาระบบการควบคุม การสกัดกั้น

สำหรับ ๕ ปีต่อไป คือ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ มุ่งพัฒนากองทัพให้มีโครงสร้างที่เหมาะสม สามารถปฏิบัติการกิจหลากหลาย เช่น ปรับปรุงโครงสร้างกรมการสรรพกำลังทหาร กรมการสรรพกำลังกลาโหม เพื่อให้เป็นหน่วยดำเนินการตาม พ.ร.บ.กำลังสำรอง พ.ศ.๒๕๕๘ การแปรสภาพศูนย์รักษาสันติภาพให้เป็นหน่วยรับผิดชอบการปฏิบัติการรักษาสันติภาพและการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ เช่น กองทัพบก จะปรับปรุงหน่วยกองพลทหารราบ และกองพลทหารม้า ให้มีกำลังผสมระดับกรมร่วมกัน กองทัพเรือ จะปรับปรุงหน่วยกำลังรบเพื่อรองรับขีดความสามารถการทำสงครามใต้น้ำและขยายขีดความสามารถกำลังทางเรือในการป้องกันชายฝั่งอันดามัน กองทัพอากาศ จะเพิ่มขีดความสามารถเทคโนโลยีด้านอวกาศมากขึ้น

ในภาพรวมกระทรวงกลาโหม ยังคงดำรงการปรับลดอัตรากำลังพล โดยเฉพาะตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิและนายทหารระดับปฏิบัติการตามเป้าหมาย และพิจารณาปิดการบรรจุ ปิดหน่วยงานที่ไม่จำเป็นหรือไม่คุ้มค่าและปรับโอนภารกิจให้ภาคเอกชน กำหนดประเมินผลใน ๒ ลักษณะ คือ ตามเป้าหมายที่กำหนดตามแผนงาน และตามนโยบายของ รมว.กลาโหม อย่างไรก็ตาม พล.อ.ประวิตร ได้กำชับให้ดำเนินการตามมาตรฐานกำลังพลในทุกส่วนโดยเฉพาะการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้กำลังพลทุกเหล่าทัพมีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน ให้ความสำคัญข้าราชการ กำลังพล กระทรวงกลาโหม คือการบรรจุพลเรือนรับราชการไม่มีชั้นยศ ไม่ให้เป็นภาระงบประมาณ

๓. แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๓

แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน ๖ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะร่วมให้การสนับสนุนและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๓.๑ เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เกิดความพร้อมในการป้องกันในประเทศ

๓.๒ ให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นในการวางแผนปฏิบัติการ อำนวยการ ประสานงาน สนับสนุน และบูรณาการการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โครงสร้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีความทันสมัยไว้ภายในประเทศ การส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การขายผลิตภัณฑ์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่าง กระทรวงกลาโหม กับหน่วยงานอื่นของภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือมิตรประเทศซึ่งมี ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การผลิตสนับสนุนภารกิจกองทัพ ได้แก่ กท. ผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์รายการที่จำเป็น และเอกชนผลิตตามกลไกตลาดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายใต้นโยบายส่งเสริมของรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร ได้แก่ ปรับปรุงโครงสร้างด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กท. และการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ นโยบายรัฐบาล มาตรการจูงใจ การร่วมทุน E-Government การปรับปรุง กฎ ระเบียบ และการพัฒนาบุคลากร

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ R&D ต้นแบบ การนำงานวิจัยสู่สายการผลิต และการรับรองทรัพย์สินทางปัญญา /มาตรฐานผลิตภัณฑ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างและพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้เติบโตและแข่งขันได้ ได้แก่ การรวมกลุ่มอุตสาหกรรม การตลาด และกิจกรรมความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกระทรวงกลาโหมอาเซียน

๔. นโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประจำปี ๒๕๕๙

นโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ (๑ ต.ค.๕๙ – ๓๐ ก.ย.๖๐) คือ

พัฒนากิจการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการวิจัยและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่การผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในปี ๒๕๖๐ ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านความมั่นคง และลดภาระงบประมาณในการนำเข้าจากต่างประเทศ ด้วยการส่งเสริมและแสวงหาความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางทหารเพื่อสนับสนุนนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจตาม Thailand ๔.๐ ของรัฐบาล

๕. นโยบายในการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๕.๑ ที่มาของนโยบาย

๕.๑.๑ มติคณะรัฐมนตรี

จากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และจากการที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป กท. และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย ให้ระงับการจัดตั้งหรือขยายหน่วยงานใหม่ และในส่วนที่มีการขอปรับปรุงส่วนราชการโดยไม่เพิ่มหรือขยายหน่วย จะต้องไม่ทำให้งบประมาณด้านบุคลากรของส่วนราชการนั้นเพิ่มขึ้น

๕.๑.๒ มติสภากลาโหม และอนุมัติหลักการของ รมว.กท.

รมว.กท.ได้อนุมัติหลักการ เมื่อ ๓ ก.ย.๓๙ ตามข้อเสนอของ บก.กองทัพไทย ในการกำหนดแนวความคิดขั้นต้น เพื่อการปรับโครงสร้างกองทัพ โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการปฏิรูป กท. และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และให้นำทรัพยากรที่มีอยู่เดิมมาจัดใหม่เป็นกลุ่มงาน เดิมมีการจัดเป็น ๖ กลุ่มงาน แต่ผลสรุปในที่ประชุมสภากลาโหม ให้มีการจัดเป็น ๕ กลุ่มงาน ได้แก่

๑. กลุ่มงานบริหารและบัญชาการ ซึ่งได้แก่ สล., สป., รอ. และ บก.กองทัพไทย
๒. กลุ่มงานเตรียมกำลังและปฏิบัติการป้องกันประเทศ ซึ่งได้แก่ ทบ., ทร., ทอ. และ กกล.ฉก.ต่าง ๆ
๓. กลุ่มงานพัฒนาประเทศ ซึ่งได้แก่ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และหน่วยทหารพัฒนาอื่น ๆ
๔. กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการทหาร ซึ่งได้แก่ สวพ.กท. และหน่วยงานวิจัยพัฒนาการทหารอื่น ๆ
๕. กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งได้แก่ ศอพท. และหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอื่น ๆ

๕.๒ วัตถุประสงค์

๕.๒.๑ รวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเหล่าทัพ ในลักษณะงานที่เหมือนกันมาอยู่รวมกัน และจัดระบบองค์กรเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับ โดยมีเงื่อนไขคือ กำลังพล และงบประมาณจะต้องไม่เพิ่มขึ้น รวมทั้งขจัดงานที่ซ้ำซ้อนออกไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและปฏิบัติงาน

๕.๒.๒ ให้การดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเอง และเพื่อเป็นการลดการจัดหาจากต่างประเทศโดยกระทรวงกลาโหม หรือกระทรวงกลาโหมร่วมลงทุนกับภาคเอกชน หรือเอกชนดำเนินการเอง โดยอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

๕.๓.๓ ปรับปรุงระบบงานในสายงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การลดขนาดโครงสร้างและความเป็นมาตรฐานของหน่วยงานและสนับสนุนนโยบายการปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล

๕.๓ กรอบนโยบาย

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงการจัดส่วนราชการใน กท. ได้กำหนดกรอบนโยบายทั่วไป และนโยบายเฉพาะ เพื่อเป็นหลักในการดำเนินการกว้าง ๆ ดังนี้

๕.๓.๑. นโยบายทั่วไป

๕.๓.๑.๑ การปฏิรูป กท. ควบคู่ไปกับการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย ให้มีการปฏิรูปการบริหารจัดการของส่วนราชการไปพร้อม ๆ กับการปรับปรุงโครงสร้างกำลังกองทัพไทย ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรการด้านการบริหารจัดการหลาย ๆ ประการ สามารถนำไปปฏิบัติได้โดยไม่ต้องรอผลจากการปรับโครงสร้างกำลัง ตัวอย่างเช่น มาตรการลดกำลังพล ประเภทนายทหารชั้นนายพล มาตรการพิจารณาโครงการจัดหายุทโธปกรณ์แบบรวมการ และมาตรการการใช้ขีดความสามารถของภาคเอกชน เป็นต้น

๕.๓.๑.๒ การกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนที่ชัดเจนการดำเนินการตามนโยบาย และ/หรือ มาตรการ จะต้องกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น การกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว การกำหนดแผนปฏิบัติการ และปฏิทินการดำเนินงาน เป็นต้น

๕.๓.๑.๓ ประสิทธิภาพและความประหยัด การดำเนินงานจะต้องมุ่งสู่ประสิทธิภาพและความประหยัด โดยขจัดความซ้ำซ้อน ก่อให้เกิดการรวมการ และการเชื่อมโยง/ส่งเสริม ขีดความสามารถระหว่างส่วนราชการใน กท. และระหว่าง กท. กับส่วนราชการภายนอก กท. รวมทั้งภาคเอกชนอันจะนำไปสู่การใช้ทรัพยากรร่วมกัน และการปฏิบัติการร่วมกัน

๕.๓.๑.๔ การมีส่วนร่วมของกำลังพลใน กท. และภาคประชาสังคม การดำเนินงานต้องมีเหตุผล มีความโปร่งใส เพื่อให้กำลังพลใน กท. และภาคประชาสังคม (ภาคีรัฐที่เป็นพลเรือน, องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป) มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิรูป กท. และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย

๕.๓.๒. นโยบายเฉพาะในด้านการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๕.๓.๒.๑ รวมการงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเข้าไว้ในระดับ กท. (สป.)

๕.๓.๒.๒ ผลผลิตจากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะต้องมุ่งตอบสนองความต้องการของกองทัพเป็นหลัก แต่จะต้องมีความคุ้มทุนในเชิงธุรกิจ

๕.๓.๒.๓ ปรับปรุง แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ภาคเอกชนในประเทศ สามารถเข้าร่วมทุนและรองรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ต้องมีมาตรการควบคุมเรื่องความลับทางราชการ

๕.๓.๒.๔ การร่วมทุนกับต่างประเทศ ต้องเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยมีการประสานกับหน่วยงานวิจัยพัฒนาและเทคโนโลยีของ กท. อย่างใกล้ชิด เพื่อแสวงประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ ๆ

๕.๓.๒.๕ การมอบหมายงานที่มีใช้ภารกิจโดยตรงของส่วนราชการใน กท. ให้ภาคเอกชน ดำเนินการ

๕.๔ แนวความคิดในการปฏิบัติ

๕.๔.๑ เป้าหมายระยะยาวของการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ

๕.๔.๑.๑ มีการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และการสนับสนุนหลักการและงบประมาณเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในระดับรัฐบาลที่ชัดเจน เช่น การบรรจุในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างจริงจัง

๕.๔.๑.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพความสามารถในการพึ่งพาตนเองให้ได้ในด้านยุทธโศปกรณ์ทางทหารของประเทศ และการแข่งขันในเชิงพาณิชย์ ดังนั้น การดำเนินการปรับปรุง

จะมุ่งไปสู่การให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบางประเภท ส่วนกิจการที่มีความจำเป็นต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด ให้พิจารณานำภาคเอกชนมาร่วมลงทุน

๕.๔.๒ การดำเนินการในระยะสั้นและปานกลาง

๕.๔.๒.๑ ปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และรวมการกลุ่มกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่อยู่ในสังกัด กท. ในปัจจุบัน เพื่อลดข้อจำกัดและเอื้ออำนวยต่อการนำภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการและนำไปสู่เป้าหมายระยะยาว

๕.๔.๒.๒ ให้มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถาบันวิจัย และภาคเอกชน เพื่อระดม ความคิดและทรัพยากรในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๕.๔.๒.๓ แสวงหาความร่วมมือกับมิตรประเทศ ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยมุ่งที่จะรับถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม และเกื้อกูลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

๖. พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการของรัฐ พ.ศ.๒๕๓๕

๖.๑ ความเป็นมา

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการให้สัมปทานหรือให้สิทธิแก่เอกชน หรือการร่วมทุนระหว่างรัฐกับเอกชนในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะกำหนดให้เป็นอำนาจการพิจารณาของบุคคลผู้เดียว หรือหน่วยงานเดียว และในเรื่องสำคัญจะกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี ทำให้การพิจารณาอาจเป็นไปโดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้สัมปทานตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๕ ส่วนใหญ่กฎหมายไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้ ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติและใช้บังคับแก่การให้สัมปทานหรือการรวมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

โดยเฉพาะโครงการที่มีการลงทุน หรือมีทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป สมควรให้มีกฎหมาย ด้วยการให้เอกชนร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

๖.๒ ความหมาย

“กิจการของรัฐ” หมายความว่า กิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมายหรือกิจการที่จะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือส่วนราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน

“โครงการ” หมายความว่า การลงทุนในกิจการของรัฐ และการลงทุนนั้นมีวงเงินหรือทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป หรือตามวงเงินหรือทรัพย์สินที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา

“ร่วมงานหรือดำเนินการ” หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าด้วยวิธีใดหรือมอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

๗. รูปแบบการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ

๗.๑ วิวัฒนาการของการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐ

การเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรูปสถาบันธุรกิจเข้าร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ได้เริ่มในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ และเริ่มขยายตัวมากขึ้นในช่วงของแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๔ (๒๕๒๐-๒๕๒๔) โดยเฉพาะการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และในปี ๒๕๒๔ รัฐบาลโดยการนำของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ขึ้น โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ซึ่งมีแนวทางที่สำคัญ คือ การสนับสนุนให้สถาบันภาคเอกชน มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และให้มีระบบการประสานงานกันระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนให้กระชับมากขึ้น

แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๕ (๒๕๒๕-๒๕๒๙) ได้มีนโยบายที่กำหนดให้รัฐต้องพัฒนาสถาบันธุรกิจเอกชนให้เป็นองค์กรที่สำคัญ โดยมีมาตรการให้จัดทำโครงการร่วมระหว่างภาครัฐบาลกับภาคเอกชน

แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๖ (๒๕๓๐-๒๕๓๔) มีแนวทางการปรับปรุงกลไกการให้บริการของรัฐ และการให้ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการในกิจการบางส่วนของภาครัฐบาล รวมถึงมีนโยบายการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน ซึ่งจะต้องกำหนดแนวทางให้รัฐต้องลดบทบาทด้านการลงทุนและสนับสนุนให้เอกชนลงทุนแทน โดยรัฐจะส่งเสริมให้องค์กร เอกชน เข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในกระบวนการบริหารเศรษฐกิจ

แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๗ (๒๕๓๕-๒๕๓๙) ได้กำหนดรูปแบบในการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน เปิดโอกาสให้เอกชนมาลงทุน และบริหารงานในโครงการใหม่ ๆ ของรัฐวิสาหกิจ ปรับขนาดและโครงสร้างขององค์กรภาครัฐให้มีขนาดกะทัดรัด

แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๘ (๒๕๔๐-๒๕๔๔) ปรับลดบทบาทในการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐ ส่งเสริมให้ภาคเอกชน เข้ามามีบทบาทมากขึ้น และปรับกฎ ระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่ล้าสมัย

แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๙ (๒๕๔๕-๒๕๔๙) ให้การสนับสนุนบทบาทการลงทุนของภาคเอกชน ที่คำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการเพื่อลดภาระการลงทุนของภาครัฐ

แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๐ (๒๕๕๐ -๒๕๕๔) “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัส ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๓๐ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) ยังคงอัญเชิญมาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาและบริหารประเทศ

การพัฒนา เป็นไปตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตสังคมไทยและสามารถปฏิบัติได้จริง โดยเอา “การพัฒนาคน” เป็นตัวตั้งและยึดหลัก “ผลประโยชน์ของประชาชน” “ภูมิสังคม” “การมีส่วนร่วมตัดสินใจของประชาชน” และ “การพึ่งพาตนเอง” โดยดำเนินการอย่างบูรณาการที่อาศัยความ “รู้ รัก สามัคคี” ของทุกฝ่าย และ “เป็นไปตามลำดับขั้น”

๗.๒ วัตถุประสงค์ของการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐ

มีสาเหตุอันเนื่องมาจากวิกฤติเศรษฐกิจซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ ทำให้เกิดความจำเป็นต้องทำการปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการลดปัญหาด้านการเงิน และการบริหารที่ไม่คล่องตัวของรัฐ ซึ่งสามารถสรุปวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ดังนี้

๗.๒.๑ ทำให้กิจการที่ดำเนินงานโดยรัฐมีประสิทธิภาพสูงมีระบบการบริหารงานและตัดสินใจ แบบเอกชนซึ่งมีความคล่องตัว มีการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมโดยมีการแข่งขันเป็นตัวกระตุ้น

๗.๒.๒ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการ ทำให้มีการบริการที่ดี มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการ ราคาถูกลงและคุณภาพดีขึ้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสริมความสามารถในการผลิต สินค้าต่าง ๆ แข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

๗.๒.๓ ลดภาระทางการเงินของรัฐ โดยรัฐไม่ต้องให้เงินอุดหนุน หรือค้ำประกันการกู้ยืมตลาดเงินของประเทศ และเป็นการสร้างบรรยากาศการลงทุนของภาคเอกชนด้วย

๗.๒.๔ ในกรณีการขายหุ้นของกิจการในตลาดหลักทรัพย์ จะเป็นการช่วยพัฒนาตลาดทุนและตลาดเงินของประเทศ และเป็นการสร้างบรรยากาศการลงทุนของภาคเอกชนด้วย

๗.๓ รูปแบบและวิธีการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน

๗.๓.๑ สัญญาการบริหารจัดการ (MANAGEMENT CONTRACTS)

หน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในด้านค่าใช้จ่าย การก่อสร้าง และการดำเนิน กิจการ เอกชนผู้รับสิทธิจะเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการ และซ่อมบำรุงรักษาทั้งหมด หรือบางส่วนตามที่สัญญากำหนดไว้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบยังคงมีอำนาจทางกฎหมายในการบริหารจัดการกิจการ โดยวิธีนี้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินมิได้โอนไปเป็นของเอกชน

๗.๓.๒ สัญญาเช่า (LEASING)

เป็นรูปแบบการให้เอกชนเช่ากิจการหรือทรัพย์สินของรัฐตลอดอายุสัญญาเช่า โดยเอกชนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ วิธีนี้กรรมสิทธิ์ในกิจการและทรัพย์สินมิได้โอนไปเป็นของเอกชนแต่ประการใด

๗.๓.๓ การให้สัมปทาน (CONCESSION)

๗.๓.๓.๑ BTO(BUILD-TRANSFER-OPERATE) หรือ BOT (BUILD-OPERATE-TRANSFER) เป็นการที่รัฐให้เอกชนก่อสร้าง โอนกรรมสิทธิ์ให้แก่รัฐ จากนั้น เอกชน จะดำเนินการจนกว่าจะหมดสัญญา หรือการที่รัฐให้เอกชนสร้าง ดำเนินการ และโอนกรรมสิทธิ์ให้รัฐ เมื่อครบกำหนดสัญญา

๗.๓.๓.๒ BOO (BUILD-OWN-OPERATE) คือ การที่รัฐให้เอกชนก่อสร้าง ดำเนินการแล้วหน่วยงานของรัฐจะเป็นผู้รับซื้อผลผลิตจากภาคเอกชน โดยกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เอกชนสร้างยังคงเป็นของเอกชน

จะเห็นได้ว่าการให้สัมปทานนั้น เป็นการให้สิทธิของรัฐให้แก่เอกชนดำเนินการบางส่วน โดยรัฐยังควบคุมได้และกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเอกชนบางกรณีตกเป็นของรัฐ และบางกรณีก็ไม่ตกเป็นของรัฐ

๗.๓.๔ การร่วมทุนกับภาคเอกชน (JOINT VENTURE) มี ๓ แนวทาง ดังนี้

๗.๓.๔.๑ รัฐร่วมทุนกับภาคเอกชน

โดยจัดตั้งบริษัทจำกัดขึ้นมาดำเนินการกิจกรรมบางอย่างที่เคยทำอยู่ และให้ภาค เอกชนรับผิดชอบการบริหารจัดการทั้งหมด กรรมสิทธิ์ในหุ้นบริษัทยังเป็นของรัฐ

๗.๓.๔.๒ รัฐประเมินทรัพย์สินของตนแล้วนำไปร่วมลงทุนกับภาคเอกชน

สำหรับในกิจการที่เอกชนส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้ และมีการแข่งขันค่อนข้างสูง รัฐจะเข้าไปถือหุ้นน้อยที่สุด แต่ไม่เกินร้อยละ ๔๙

๗.๓.๔.๓ รัฐร่วมลงทุนกับภาคเอกชน โดยเอกชนที่เข้าร่วมลงทุนเป็นผู้ประกอบธุรกิจประเภทเดียวกัน หรือมีลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกันที่เรียกว่า STRATEGIC PARTNER

โดยการร่วมลงทุนนั้นจะต้องพิจารณาจากปัจจัย ดังนี้

(๑) ประเภทกิจการนั้นดำเนินการโดยอาศัยสิทธิทรัพย์สินของชาติหรือไม่

(๒) เป็นกิจการที่แข่งขันหรือผูกขาด

(๓) ข้อจำกัดการค้าระหว่างประเทศ (ถ้ามี)

๗.๓.๕ การกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

๗.๓.๖ การยุบเลิกและจำหน่ายจ่ายโอนกิจการ

๘. หลักการบริหาร

ในการดำรงชีวิตของคนเรานั้น เกี่ยวข้องอยู่กับการจัดการอยู่ตลอดเวลา เช่น ในระยะเวลา ๑ วัน ตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้าจนกระทั่งหลับอีกในเวลากลางคืน เราต้องผ่านพฤติกรรมหลายอย่าง ตั้งแต่อาบน้ำ ทานข้าว ทำกิจกรรมงานต่าง ๆ เราอาจ จะตั้งใจเอาไว้ว่าในช่วงเช้าเราจะทำกิจกรรมอะไร ในช่วงบ่ายเราจะไปไหน และในตอนเย็นเราจะทำอะไร ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ที่เราตั้งใจเอาไว้ เกี่ยวกับเวลา เกี่ยวกับผลสำเร็จที่คาดหวัง ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นกระบวนการของการจัดการ เพียงแต่ว่า ถ้าหากเรามองที่ตัวเราเพียงคนเดียวแล้วมันอาจจะไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน แต่ถ้าหากเราจะทำกิจกรรมอะไรก็ตามที่ต้องไปเกี่ยวข้องกับคนอื่น

แล้ว ปัญหาความยุ่งยากต่าง ๆ จะตามมา อย่าลืมว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม ก็จะต้องอยู่รวมกลุ่มรวมเหล่ามีความหลากหลายในเชื้อชาติ ภาษา และ วัฒนธรรม แต่การที่คนเหล่านี้มาอยู่ร่วมกัน ทำงานในที่เดียวกัน แล้วไม่เกิดปัญหา ก็เพราะเขาเหล่านั้นมีความต้องการ และกระบวนการของการจัดการร่วมกัน ที่สอดคล้องกัน นักเรียน นักศึกษา จะต้องมีการจัดการร่วมกันที่ดีภายในห้อง จึงจะทำให้ในห้องเรียนของเราพบความสำเร็จในการเรียน และถ้าหากในโรงเรียน หรือวิทยาลัยแห่งนั้น นักเรียน นักศึกษา แต่ละห้องมีการจัดการร่วมกันที่สอดคล้องกันแล้ว ย่อมจะทำให้โรงเรียน หรือวิทยาลัยแห่งนั้นพบกับความสำเร็จ ความมีชื่อเสียงในสังคม ถ้าหากนักเรียน นักศึกษามีความเข้าใจในเรื่องของการจัดการ เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพในโรงงาน ในบริษัท ห้างร้าน หรือหน่วยงานของราชการ ไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไรก็ตาม เราจะเห็นคำว่า การจัดการไปไม่ได้เด็ดขาด เราจึงควรมาทำความเข้าใจเรื่องของการจัดการ หรือการบริหารให้ดีขึ้นกว่าที่เราเคยมีอยู่แล้ว

การจัดการหรือการบริหาร ในภาษาอังกฤษมีคำใช้อยู่ ๒ คำคือคำว่า Administration และ Management คำว่า Administration มักจะเป็นการบริหารในเรื่องนโยบาย ส่วน Management เป็นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในสภาพที่นำคำไปใช้จะสังเกตเห็นว่า คำว่า Administration นิยมนำไปใช้ในทางการบริหารราชการ ส่วนคำว่า Management นิยมใช้ในทางการบริหารธุรกิจ แต่อย่างไรก็ตามคำสองคำนี้ อาจใช้แทนกันได้ และหมายถึงการบริหารเช่นเดียวกันความหมายของการบริหาร ได้มีผู้อธิบายความหมายเอาไว้ ดังนี้ ฮาลอร์ด คีคูล์ย (Harold D.Koontz, ๑๙๗๒) ได้กล่าวว่า การบริหาร คือการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น เออเนสดี เดลล์ (Ernest Dale, ๑๙๗๓) ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า เป็นกระบวนการจัดองค์การ และการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า นิวมันน์ และ ซัมเมอร์ (Newman and Summer, ๑๙๖๔) ยังได้เสนอแนะว่าการบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยชุดกิจกรรม อันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและกิจกรรมต่าง ๆ นั้น มักจะเกี่ยวข้องกับการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ฌอร์จ นันทวอร์ธนะ ได้เสนอความหมายของการบริหารว่า เป็นการดำเนินงาน หรือกระบวนการของบุคคลทั้ง ๒ คนขึ้นไปมาร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจกันทำงาน เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ ฟงค์สรีโรจน์ ได้เสนอว่าการบริหาร คือการดำเนินงานร่วมกันของคณะบุคคล ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารขององค์การในส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดตั้งองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุมกิจกรรม ให้ดำเนินไปตามนโยบายจนบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่วางไว้อย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพที่สุด อีรูดี บุนยโสภณ และวีรพงษ์ เฉลิเมจิระวัฒน์ ได้เสนอว่า การบริหารหรือการจัดการ คือกระบวนการอย่างหนึ่งภายในองค์การซึ่งมีลำดับการทำงานเป็นขั้นตอน มีกลุ่มบุคคลเป็นกลไกสำคัญในการบริหารงาน มีเงินทุน เครื่องจักร และวัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบด้วย

กล่าวโดยสรุปแล้ว การบริหาร คือ กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่วางแผนการจัดองค์การ จัดคนเข้าทำงาน สั่งการ และควบคุม การทำงานให้กิจกรรมขององค์การดำเนินไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานของปัจจัยในการบริหาร

องค์ประกอบของการบริหาร จากแนวความคิดการบริหารงานของนักวิชาการต่าง ๆ ที่ได้ในความหมายของการบริหารเอาไว้ จะเห็นว่าการบริหารนั้นมีองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ

๑. มีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่แน่นอนในการบริหารองค์การ ผู้บริหารจะต้องมีการกำหนดทิศทางหรือวัตถุประสงค์ของการทำงานไว้ชัดเจน

๒. มีปัจจัยในการบริหาร โดยทั่วไปแล้วปัจจัยในการบริหารที่เป็นพื้นฐานมี ๕ ประการ คือ

๒.๑ คน

๒.๒ เงิน

๒.๓ วัสดุ

๒.๔ เทคนิควิธี

๒.๕ เครื่องจักร

อย่างไรก็ตามปัจจัยพื้นฐานของการบริหาร ๕ ประการที่กล่าวมานี้ อาจจะไม่เป็นการเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพสังคมปัจจุบันมีการแข่งขันกันรุนแรงทุกด้าน เช่น ธุรกิจการค้า ระบบการผลิต ตลอดทั้งทางด้านการศึกษา ปัจจัยการบริหารอาจจะมีปัจจัยอื่นนอกเหนือจาก ๕ ประการที่กล่าวมา เช่น การตลาดและอื่น ๆ เป็นต้นลักษณะของการบริหาร การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และทั้งศิลป์ที่ผู้บริหารจะต้องนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร จนมีคำกล่าวที่ว่า “ ที่ใดมีผู้นำที่ดี ที่นั่นก็จะมีความสำเร็จ ”

ความหมายของผู้นำ ตามพจนานุกรม หมายถึง ผู้มีอำนาจในการสั่งหรือมีผลต่อการสั่งการนั้น

ผู้นำ คือ ผู้ที่สามารถรวมคนให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้ได้

ผู้นำ คือ บุคคลที่ถูกเลือกหรือได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นำกลุ่มและมีอิทธิพลต่อกิจกรรมต่างๆของกลุ่มเพื่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย

ผู้นำ ตามพจนานุกรมฉบับมติชน พ.ศ.๒๕๔๗ หมายถึง หัวหน้า ผู้มีตำแหน่งสูงสุด

ผู้นำ คือ บุคคลที่ริเริ่มหรือส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงการกระทำของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นผู้นำที่สนับสนุนส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่มดำเนินไปด้วยดี

ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีบารมี และสามารถตัดสินใจได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถกระตุ้นบุคคลอื่นให้ทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้

สรุป “ผู้นำ” หมายถึง บุคคลที่มีบารมีและมีบทบาทรวมทั้งมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นสามารถชักจูงสั่งการหรือชี้นำบุคคลอื่น ให้ปฏิบัติงาน สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ ผู้นำอาจได้รับตำแหน่งมาโดยการแต่งตั้ง หรือเลือกตั้ง หรือยกตัวเองขึ้นเป็นผู้นำก็ได้ แต่สมาชิกกลุ่มยอมรับว่าเป็นผู้นำอย่างจริงใจ

บทบาทของงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

โดยทั่วไปอุตสาหกรรมมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และยังมีผลสำคัญต่อกำลังอำนาจแห่งชาติ ดังนั้นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมย่อมเหนือกว่าประเทศที่ล้าหลัง ฉะนั้นได้ก็กำลังอำนาจแห่งชาติทางทหารก็เช่นเดียวกัน

การที่จะได้รับชัยชนะหรือพ่ายแพ้สงคราม สิ่งที่มีอิทธิพลหรือมีผลสืบเนื่องต่อการปฏิบัติการอย่างหนึ่งคือความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมทางทหารที่ฝ่ายหนึ่งมีเหนือกว่าอีกฝ่าย

กำลังอำนาจแห่งชาติทางเศรษฐกิจและการมีขีดความสามารถทางอุตสาหกรรม เป็นปัจจัยสำคัญ และมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่น กับกำลังอำนาจแห่งชาติทางทหารซึ่งจะเห็นได้จากประเทศที่มีความสามารถในทางอุตสาหกรรมสูงย่อมทำให้กำลังอำนาจแห่งชาติทางทหารสูงตามไปด้วย เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ดังนั้นการทำให้อุตสาหกรรมทั่ว ๆ ไปสามารถ แปรเปลี่ยนไปเป็นอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการทหารได้ หรือการมีอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการทหารโดยตรงก็เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของกำลังอำนาจแห่งชาติทางการทหาร

โดยสรุปแล้วบทบาทของงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่พึงปรารถนาคือ

๑. เพื่อเป็นหลักประกันในความมั่นคงด้านการทหาร ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งในภาวะปกติและภาวะสงคราม

๒. เพื่อลดการสูญเสียงบประมาณรายจ่าย ในการซื้อยุทธปัจจัยจากต่างประเทศ

๓. เพื่อหารายได้เข้าสู่ประเทศอีกทางหนึ่ง หากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยมีความเจริญก้าวหน้า

สำหรับกระทรวงกลาโหม กิจการอุตสาหกรรมเข้ามามีบทบาททางการทหารในสมัยของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ใน พ.ศ.๒๔๙๖ ได้ก่อตั้งกรมโรงงานทหารขึ้น ในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เพื่อรวบรวมโรงงานทหารที่แยกกันอยู่ตามเหล่าทัพ ต่าง ๆ มาขึ้นตรงต่อผู้รับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียว ซึ่งจะมีผลต่อการระดมสรรพกำลังทางทหารได้สะดวกและรวดเร็ว

รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

การดำเนินการตามแนวความคิดในการปฏิบัติของแผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย ที่กล่าวถึงข้างต้น สามารถที่จะพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม กล่าวคือมีความอ่อนตัวในการปฏิบัติ แต่ทั้งนี้จะต้องดำรงความมุ่งหมายในการปฏิบัติ และมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เป็นขั้นตอน ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติตามแผนแม่บทสามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายคือ การดำรงความต่อเนื่องของนโยบายในทุกระดับ การใช้ระยะเวลาในการลดผลกระทบต่อกำลังพลจากการเปลี่ยนแปลงองค์กร การประเมินผลและปรับแผนตามระยะเวลา การได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกกระทรวงกลาโหม และการสนับสนุนจากรัฐบาลในเรื่องที่เกินขีดความสามารถของกระทรวงกลาโหม

หน่วยงานของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ที่มีภารกิจและบทบาทดูแลกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

๑. ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๑.๑ ประวัติความเป็นมา

ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร(ศอพท.)ได้ ก่อกำเนิดขึ้นมาจากนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ในขณะนั้น) ได้อนุมัติหลักการ เมื่อ ๓ ม.ค.๓๓ ให้ ศอพท. เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อสำนักงาน ปลัดกระทรวงกลาโหม มีกรมการอุตสาหกรรมทหาร (อท.) และ กรมการพลังงานทหาร(พท.)เป็นส่วน ราชการขึ้นตรงต่อ ศอพท. เพื่อที่จะเร่งรัดพัฒนาการอุตสาหกรรมทหาร และการพลังงานทหาร ให้มี เทคโนโลยีล้ำหน้าและทันสมัยมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

ซึ่งตามอนุมัติหลักการดังกล่าว จะต้องมีการดำเนินการขอแก้ไขพระราช กฤษฎีกา (พ.ร.ฎ.) แบ่งส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีและ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๐๓ เสียก่อน แต่เพื่อให้สามารถจัดตั้งหน่วย ศอพท. ขึ้น โดยเร็ว โดยไม่ต้องรอการแก้ไข พ.ร.บ. แบ่งส่วนราชการฯ พ.ศ.๒๕๐๓ จึงได้มีคำสั่ง กระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๑๘๓/๓๓ เรื่อง แก้อัตราเจ้าหน้าที่กลาโหม (ส่วนกลาง) ลง ๒๐ ส.ค.๓๓ จัดตั้ง ศอพท. เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อสำนักงาน ปลัดกระทรวงกลาโหม ตั้งแต่วันที่ ๑ ก.ย.๓๓ เป็นต้นไป

เมื่อ ๒๘ ธ.ค.๓๓ ได้มีประกาศ พ.ร.ฎ.แบ่งส่วนราชการฯ พ.ศ.๒๕๓๓ กำหนดให้ ศอพท. เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม โดยให้กรมการ อุตสาหกรรมทหารและกรมการพลังงานทหาร เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อ ศอพท. ทั้งนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๒๙ ธ.ค.๓๓ เป็นต้นไป ซึ่งในปัจจุบันได้กำหนดให้วันที่ ๒๙ ธ.ค.ของทุกปี เป็นวันคล้ายวันสถาปนา ศอพท. เนื่องจากวันดังกล่าว มีความสมบูรณ์ตามที่ รมว.กท. ได้กรุณาอนุมัติหลักการไว้และเป็นไป โดยถูกต้องตามกฎหมาย

ต่อมา กระทรวงกลาโหมมีคำสั่ง กท.(เฉพาะ) ที่ ๒๐๘/๓๗ ลง ๓๑ ต.ค.๓๗ กำหนดให้ โรงงานเภสัชกรรมทหาร เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อ ศอพท. โดยโอน หน่วยงานโรงงานเภสัชกรรม จากกองทัพมาเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อ ศอพท.อย่างเป็นทางการเมื่อ ๑๗ ก.ค.๓๘ ปัจจุบัน ศอพท. มีสถานที่ทำการอยู่ที่อาคารสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (แจ้ง วัฒนะ) ชั้น ๕

เมื่อ ๑ มิ.ย.๔๕ ได้มีประกาศ พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ ของส่วนราชการ กองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ กำหนดให้ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ กองทัพบก (ศอว.ทบ.) เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อ ศอพท. ซึ่งเป็นการดำเนินการเป็นไปตามแผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุง โครงสร้างกองทัพไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

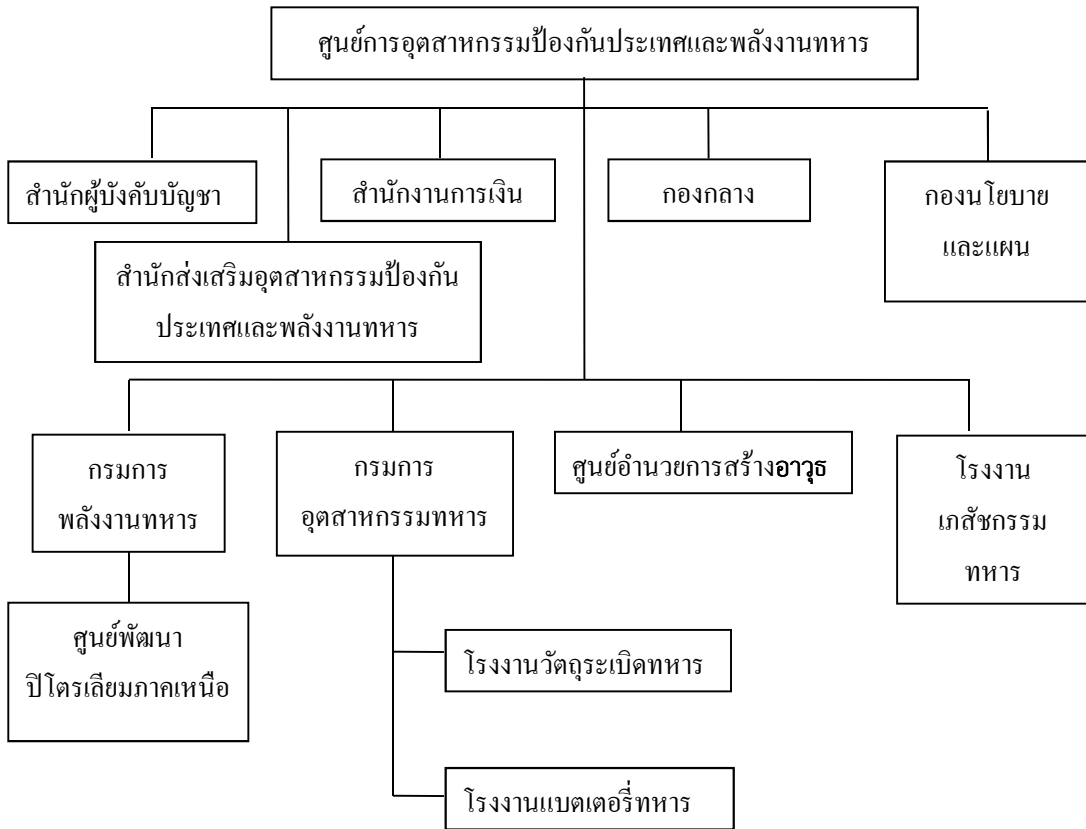
๑.๒ ภารกิจ

หน้าที่พิจารณา เสนอความเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และ ดำเนินการ ในด้านการอุตสาหกรรมทหารและการพลังงานทหารให้เป็นไปตามนโยบายของ กระทรวงกลาโหมและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมายมีผู้อำนวยการศูนย์การ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๑.๓ การจัดส่วนราชการ

ปัจจุบัน ศอพท. มีหน่วยขึ้นตรง ๔ หน่วย ได้แก่ อท.ศอพท., พท.ศอพท., ศอว.ศอพท. และ รภท.ศอพท.

แผนภาพที่ ๒-๓ ผังการจัดศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๒. กรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๒.๑ ประวัติความเป็นมา

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนยุทธปัจจัย พอสสงครามสิ้นสุด รัฐบาลในขณะนั้นได้เล็งเห็นความจำเป็น จึงได้มอบให้กระทรวงกลาโหมจัดตั้งกรมการอุตสาหกรรมทหารขึ้น เมื่อ พ.ศ.๒๔๙๖ โดยให้เป็นหน่วยขึ้นตรงสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๓๓ กระทรวงกลาโหมจัดตั้งศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารขึ้นฐานะของกรมการอุตสาหกรรมทหาร จึงเปลี่ยนเป็นหน่วยขึ้นตรงศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

และเมื่อ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๐ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีและ รมว.กลาโหม ได้อนุมัติปรับปรุงแก้ไขอัตราเฉพาะกิจ หมายเลข ๐๖๐๒ กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ ตามแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ ระยะเวลา ๑๐ ปี

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์กรหลักที่สนับสนุน พัฒนา และควบคุมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการพึ่งพาตนเอง ทั้งในยามปกติและยามสงคราม

พันธกิจ :

๑. ดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศในความรับผิดชอบ
๒. ส่งเสริม สนับสนุน และควบคุมการดำเนินการของโรงงานภาคเอกชนในการผลิตยุทธโปกรณ์สนับสนุนราชการทหาร
๓. ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมยุทธภัณฑ์ รวมทั้งควบคุมการส่งออกไปหรือส่งผ่านไปในราชอาณาจักร

ภารกิจ : วางแผน และดำเนินการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับราชการทหาร ตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม โดยประสานงานกับกระทรวงอื่น เฉพาะที่เกี่ยวกับการอุตสาหกรรมที่จะเป็นปัจจัยใช้ในการทหาร ควบคุมและส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๒ ภารกิจ

วางแผน และดำเนินการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับราชการทหาร ตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม โดยประสานงานกับกระทรวงอื่น เฉพาะที่เกี่ยวกับการอุตสาหกรรมที่จะเป็นปัจจัยใช้ในการทหาร และควบคุมและส่งเสริมกิจการของภาคเอกชนในความควบคุมตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๓ การดำเนินงานที่สำคัญ

กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ มีการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบจากกระทรวงกลาโหม ดังนี้

๒.๓.๒. การส่งเสริมและควบคุมกิจการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน

ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธ สำหรับราชการทหารและตำรวจ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระทางการผลิตของทางราชการ ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยการออกใบอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธ ซึ่งมีภาคเอกชนได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงานผลิตอาวุธแล้วรวม ๘ บริษัท

๒.๓.๓. การควบคุมยุทธภัณฑ์

กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ เป็นหน่วยดำเนินการรับมอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยุทธภัณฑ์ ดังนี้

ก. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐

ดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณากลับกรองเสนอการออกใบอนุญาตให้ผู้บังคับบัญชาลงนามการอนุญาตสั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ตลอดจนควบคุมและกำกับดูแลผู้ได้รับอนุญาตเกี่ยวกับยุทธภัณฑ์ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตและที่กฎหมายกำหนดต่อยุทธภัณฑ์ควบคุมที่ครอบคลุมถึงอาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีววะ สารรังสี หรือสารเคมี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้

ข. พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พุทธศักราช ๒๔๙๕ ดำเนินการในการพิจารณาอนุญาต เกี่ยวกับการส่งออกป็นหรือการส่งผ่านป็นอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์ และสิ่งที่ใช้ในการสงครามในส่วนที่กระทรวงกลาโหมรับผิดชอบสำหรับในส่วนของการส่งออกป็นอกราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์ของโรงงานเอกชนที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหมและผลิตภัณฑ์ที่ระบุให้ต้องขออนุญาตจากคณะรัฐมนตรีนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กระทรวงกลาโหมแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำผลการพิจารณาแต่ละครั้งเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ โดยให้ถือว่าคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ ซึ่งผลของการนี้ทำให้โรงงานสามารถส่งออกผลิตภัณฑ์ไปขายยังต่างประเทศได้ทันเวลา และตามความต้องการของลูกค้า

ค. พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช ๒๔๙๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พุทศักราช ๒๕๓๘)

ดำเนินการตรวจสอบและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการขอ อนุญาตมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิดของรัฐวิสาหกิจและส่วนราชการอื่นๆ เว้นทหาร และตำรวจ ให้กับคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติของหน่วยราชการและ รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียม อาวุธปืน พุทธศักราช ๒๔๙๐

๒.๔ แผนงานที่สำคัญในปัจจุบัน

๒.๔.๑ การส่งเสริมและควบคุมกิจการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของภาคเอกชน

ดำเนินการขออนุญาตให้ภาคเอกชนจัดตั้งโรงงานผลิตอาวุธเพื่อ สนับสนุนราชการทหารและตำรวจตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๔.๒ การควบคุมยุทธภัณฑ์

ดำเนินการรวมวิธีการออกไปอนุญาตสั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมี ซึ่งยุทธภัณฑ์ ตลอดจนการออกหนังสือกำกับการส่งออกป็นอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และ สิ่งที่ใช้ในการสงคราม ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้แก่ส่วนราชการหรือผู้ประกอบการต่าง ๆ

๒.๕ การให้บริการ

๒.๕.๑ การขออนุมัติตั้งโรงงานทำอาวุธ การต่ออายุใบอนุญาต การสั่งหรือนำเข้าวัตถุ หรืออาวุธเข้ามาในราชอาณาจักร การขอเปิดดำเนินการผลิตอาวุธ ตามพระราชบัญญัติ โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๕.๒ การขออนุญาตด้านยุทธภัณฑ์ ดำเนินการขออนุญาตมี สั่งเข้า มา ผลิต นำเข้ามา ต่ออายุ ขอรับใบแทน ซึ่งยุทธภัณฑ์ การขออนุญาตส่งออกป็นอก ราชอาณาจักร

๒.๕.๓ ผลิตแบตเตอรี่เพื่อสนับสนุนทางทหาร และรัฐวิสาหกิจ การดำเนินการกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย มีเครื่องมือที่ใช้เป็นตัวขับเคลื่อนกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย คือ

คำสั่งกระทรวงกลาโหม

(เฉพาะ)

ที่ ๑๙๕/๕๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร

เพื่อให้การดำเนินกิจการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหารของกระทรวงกลาโหมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม และสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงกลาโหมอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๑ และพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงให้ดำเนินการดังนี้

แต่งตั้งคณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหารดังนี้

๑. คณะกรรมการนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร
๒. คณะกรรมการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร
๓. คณะกรรมการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
๔. คณะกรรมการดำเนินงานด้านการพลังงานทหาร
๕. คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

คณะกรรมการนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	ประธานกรรมการ
๑.๒ ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	กรรมการและเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณากำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหารของกระทรวงกลาโหม

คณะกรรมการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ ปลัดกระทรวงกลาโหม	ประธานกรรมการ
๑.๒ เสนาธิการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	กรรมการและเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ พิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหารของกระทรวงกลาโหม แล้วรายงานให้คณะกรรมการนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหารพิจารณา

คณะกรรมการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ รองปลัดกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ

(รับผิดชอบสายงานด้านอุตสาหกรรม
ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร)

๑.๒ เสนาธิการกรมการอุตสาหกรรมทหาร กรรมการและเลขานุการ

ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
และพลังงานทหาร

๒. อำนาจหน้าที่

ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามนโยบายของ
คณะกรรมการนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร

คณะกรรมการดำเนินงาน

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ รองปลัดกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ

(รับผิดชอบสายงานด้านอุตสาหกรรม
ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร)

๑.๒ เสนาธิการ กรมการอุตสาหกรรมทหาร กรรมการและเลขานุการ

ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
และพลังงานทหาร

๒. อำนาจหน้าที่

ดำเนินกิจการด้านการพลังงานทหารตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบาย
ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร

คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ รองปลัดกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ

(รับผิดชอบสายงานด้าน
อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
และพลังงานทหาร)

๑.๒ หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการ กรรมการและเลขานุการ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
กรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
และพลังงานทหาร

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ บริหารเงินทุนหมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๒.๒ พิจารณาดำเนินการเสริมสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศใน
ประเทศไทย และต่างประเทศที่จะร่วมกันให้ได้รับประโยชน์ร่วมกัน

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)

๑. สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นองค์การมหาชนไทย ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมไทย มีภารกิจในการดำเนินการวิจัย โครงการขนาดใหญ่ด้านยุทธโศปกรณ์ที่ต้องใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง ทำการวิจัยและพัฒนา จากระดับองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปสู่ระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของกระทรวงกลาโหม ตลอดจนพัฒนายุทธโศปกรณ์ต้นแบบตามความต้องการของเหล่าทัพ

๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้มีการโอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณ โครงการวิจัยและพัฒนาของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เฉพาะส่วนที่ เกี่ยวกับแผนแม่บทการวิจัยและพัฒนาจรวดเพื่อความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๙) ไปเป็นของสถาบัน เทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๒

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามที่กระทรวงกลาโหม เสนอแต่งตั้ง ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร สถาบันเทคโนโลยีป้องกัน ประเทศ รวม ๕ คน

๒. ภารกิจของหน่วยงาน

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มีหน้าที่ดังนี้

๒.๑ สายงานวิจัย มีหน้าที่ในการวิจัย ออกแบบ จำลอง พัฒนา ผลิตต้นแบบ ทดสอบ ทดลอง กำหนดมาตรฐาน เชื่อมต่อระบบ ติดตั้ง แนะนำและฝึกอบรมการใช้งาน รับและถ่ายทอด เทคโนโลยี รวมถึงบริหารและจัดเก็บองค์ความรู้ ตามแผนงานที่ฝ่ายบริหารโครงการกำหนด นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการสนับสนุนความรู้ด้านเทคนิคให้แก่หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาค สาธารณะอีกด้วย จำนวนเจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นนักวิจัย วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ทั้งหมด และนับ ประมาณได้ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด

๒.๒ สายงานบริหารโครงการ มีหน้าที่จัดทำและนำเสนอแผนแม่บทการวิจัยพัฒนา ยุทธโศปกรณ์ให้สภากลาโหมพิจารณา ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยผู้ใช้ถึงความต้องการ และประเด็นการวิจัยพัฒนาต่างๆ ทำการบริหารงานโครงการ การตลาด การหารายได้ การเสนอ งบประมาณโครงการ การบริหารผลผลิตและกำหนดตัวชี้วัดของโครงการ รวมถึงการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์และแผนธุรกิจของ สทป. ในระยะยาวโดยร่วมมือกับกองทัพ ภาควิชาการ และภาคเอกชน การทำงานของสายงานนี้เป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีม แบบ Matrix ที่อาศัยความเชี่ยวชาญของ เจ้าหน้าที่อีกสองสายงานเป็นหลัก เจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นนักบริหารโครงการมืออาชีพ วิศวกร นักประสานงาน และนักพัฒนากลยุทธ์ คิดเป็นประมาณจำนวนเป็นร้อยละ ๑๐ ของจำนวนบุคลากร ทั้งหมด

๒.๓ สายงานบริหารและสนับสนุน มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติงาน บริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี การพัสดุ ธุรการ การจัดซื้อจัดจ้าง การทรัพยากรบุคคล การประชาสัมพันธ์ การรักษาความปลอดภัย งานกฎหมาย และงานระบบสารสนเทศ เจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นผู้มี ประสบการณ์ตามสาขาวิชาชีพ นับประมาณจำนวนเป็นร้อยละ ๒๐ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด

๒.๔ สายงานองค์ความรู้และการเผยแพร่ มีหน้าที่จัดการความรู้ในองค์กร เผยแพร่ความรู้สู่สังคม โดยการจัดทำวารสาร Dtech มีการจัดหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นนักจัดการความรู้ นักวิชาการ และกองบรรณาธิการวารสาร Dtech

๒.๕ ศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

๓. วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำ ด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ในภูมิภาค ตอบสนองความต้องการของกองทัพไทย และพันธมิตรอาเซียน

๔. พันธกิจ

๔.๑ วิจัยและพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ ตามที่สภากลาโหมกำหนดและอนุมัติให้มีแผนแม่บทในการดำเนินโครงการ

๔.๒ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือต่อเนื่องกับการพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

๔.๓ เป็นศูนย์ข้อมูลความรู้ด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศให้แก่กระทรวงกลาโหม เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

๔.๔ ประสานความร่วมมือด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศกับหน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบันการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

๔.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรม การค้นคว้าวิจัย และการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

๔.๖ เป็นศูนย์กลางในการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศทางด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีป้องกันประเทศไปสู่สาธารณชน

คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย

๑. ประธานกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงกลาโหม
๓. เสนาธิการทหาร
๔. เสนาธิการทหารบก
๕. เสนาธิการทหารเรือ
๖. เสนาธิการทหารอากาศ
๗. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ(เทคโนโลยีป้องกันประเทศ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศหรือ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม)
๘. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ(บริหารจัดการ และทรัพยากรบุคคล)
๙. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (กฎหมาย)
๑๐. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ(การเงิน การบัญชี และงบประมาณ การตรวจสอบ ประเมินผล และการบริหารความเสี่ยง)
๑๑. ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ / กรรมการและเลขานุการ

รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน

พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

แต่เดิมอาวุธที่จะอนุญาตให้เอกชนผลิตสำหรับราชการทหารและตำรวจได้จะกำหนด โดย คำสั่ง ปร.ฉบับที่ ๓๗ ลง ๒๑ ต.ค.๑๙ แต่ต่อมาได้มี การพิจารณาว่าคำสั่ง ปร.ฉบับที่ ๓๗ ลง ๒๑ ต.ค.๑๙ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องและเหมาะสม กับสภาวะการณปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการอนุญาต และมาตรการในการควบคุม และตรวจสอบโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษ และอัตราค่าธรรมเนียม ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

แต่อย่างไรก็ตามอาวุธที่จะอนุญาตให้เอกชนผลิตนั้นจะต้องผลิต สำหรับราชการทหาร และตำรวจเป็นหลัก กล่าวอีกนัยหนึ่งราชการทหารและตำรวจ จะต้องมีความต้องการในการจัดหา อาวุธเหล่านั้นด้วย ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีขึ้นเพื่อให้เอกชนมีส่วนร่วมแบ่งเบาภาระของราชการทหารและตำรวจ โดยจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ มิได้มีขึ้นเพื่อควบคุมการผลิตอาวุธ มิได้หมายความว่า ผู้ใดจะผลิตสิ่งใดที่เข้าข่ายเป็นอาวุธแล้วจะต้องขออนุญาตตั้งโรงงานตาม พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ นี้อย่างใด แต่คำสั่งฉบับนี้จะควบคุมเฉพาะ ผู้ที่ประสงค์จะตั้งโรงงานผลิตอาวุธสำหรับราชการทหารและตำรวจเท่านั้น

ส่วนผู้ที่ผลิตอาวุธสำหรับทางพลเรือนก็จะมีกฎหมายอื่นบัญญัติถึงวิธีการอนุญาตในเรื่องเดียวกันนี้ไว้แล้ว ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิง และ สิ่งเทียมอาวุธปืน กล่าวคือ ผู้ที่จะผลิตอาวุธฯไม่จำเป็นต้องขออนุญาตตามกฎหมายทั้งสองฉบับแต่อย่างใด เพราะโดยระบบกฎหมายที่ดีนั้น จะไม่มีความซ้ำซ้อนกัน จะไม่การปฏิบัติต่อเรื่องเดียวกัน ด้วยกฎหมายหลายฉบับ อันจะก่อให้เกิดอุปสรรคและความ ยุ่งยากแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต จุด

แบ่งของกฎหมายทั้งสองฉบับนี้จึงอยู่ที่จะผลิตเพื่อใคร ยกตัวอย่างเช่น บริษัท ก.ประสงค์จะตั้งโรงงานผลิตวัตถุระเบิดที่ใช้ในทางพาณิชย์ เช่น การระเบิดเหมืองแร่ เหมืองหิน กรณีนี้ เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ในการผลิตแล้ว ไม่ใช่การผลิตสำหรับราชการทหารและตำรวจ กรณีจึงเข้าข่ายที่จะต้องขออนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วย อาวุธปืนฯ ไม่เข้าข่าย ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะอนุญาตให้ตั้งโรงงานผลิตอาวุธฯ ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้

ในพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ฉบับนี้ “อาวุธ” หมายความว่า

๑. อาวุธปืน หรืออาวุธอย่างอื่นซึ่งใช้ส่งกระสุนปืน โดยวิธีระเบิด หรือกำลังดันของก๊าซ หรืออัดลม หรือเครื่องกลไกอย่างใด ๆ ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของ พลังงานรวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ด้วย

๒. กระสุนปืน และหมายความรวมถึงกระสุนโหด กระสุน ปราย กระสุนแตก ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิด และจรวด ทั้งชนิดที่มีหรือไม่มีกรด ก๊าซ เชื้อเพลิง เชื้อโรค ไอพิช หมอกหรือควัน หรือกระสุน ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิดและจรวด ที่มี คุณสมบัติคล้ายคลึงกัน หรือเครื่อง หรือสิ่งสำหรับอัด หรือทำหรือใช้ประกอบกระสุนปืน รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ด้วย

๓. วัตถุที่สามารถส่งกำลังดันอย่างแรงต่อสิ่งห้อมล้อมโดยฉบับปล้นในเมื่อระเบิดขึ้น โดยมีสิ่งเหมาะสมทำให้เกิดกำลังดัน หรือโดยการสลายตัวของวัตถุระเบิดนั้น ทำให้มีแรงทำลาย หรือแรงประหาร และหมายความถึงเชื้อปะทุต่าง ๆ หรือ วัตถุอื่นใดมีสภาพคล้ายคลึงกัน ซึ่งใช้หรือทำขึ้น เพื่อให้เกิดการระเบิด รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ด้วย หรือ

๔. สิ่งอื่นใดที่มีอำนาจในการประหาร ทำลาย หรือทำให้หมดสมรรถภาพในทำนองเดียวกับอาวุธตาม (๑) (๒) และ (๓) รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ด้วย เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ฉบับนี้ คำว่า ส่วนประกอบ หมายความว่า ส่วนต่าง ๆ ของอาวุธตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) และหมายความรวมถึงอุปกรณ์อย่างใด ซึ่งเมื่อนำมาประกอบ กับอาวุธดังกล่าวแล้ว ทำให้อาวุธนั้นมีประสิทธิภาพ หรือเกิดประโยชน์แก่ การใช้เพิ่มขึ้น หรือทำให้คุณลักษณะเปลี่ยนแปลงไป

รัฐบาลได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนแปลงลักษณะอาวุธ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระทางการผลิตของทางราชการ พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยการออกใบอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซมและเปลี่ยนแปลงลักษณะอาวุธ ซึ่งกรมการอุตสาหกรรมทหาร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ปัจจุบันมีผู้ได้รับอนุญาตให้ผลิตอาวุธ

รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

การศึกษารูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ หากจะให้ครอบคลุม และมีความเป็นสากลจำเป็นจะต้องศึกษาถึงโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ กรอบแนวความคิดโดยเฉพาะประเทศในเอเชียที่มีวัฒนธรรม แนวความคิดในการจัดสรรงบประมาณ และเป็นประเทศที่มีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมทหารอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น ประเทศประชาธิปไตยประชาชนจีน ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศสิงคโปร์ ดังนี้

๑. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

โครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมประเทศสาธารณรัฐเกาหลี จะมีสำนักงานจัดหายุทธโธปกรณ์ (Defense Acquisition Office) ซึ่งกำกับดูแลโดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหมหนึ่งคน

สำนักงานนี้เริ่มจากเป็นส่วนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Defense Industry Division) ในกระทรวงกลาโหมส่วนหนึ่งในปี ค.ศ.๑๙๗๒ ต่อมาได้พัฒนาเป็นสำนักงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Defense Industry Bureau) เมื่อ ค.ศ.๑๙๙๑ และในที่สุดได้พัฒนาเป็นสำนักงานจัดหายุทธโธปกรณ์ดังกล่าว เมื่อปี ค.ศ.๑๙๙๙

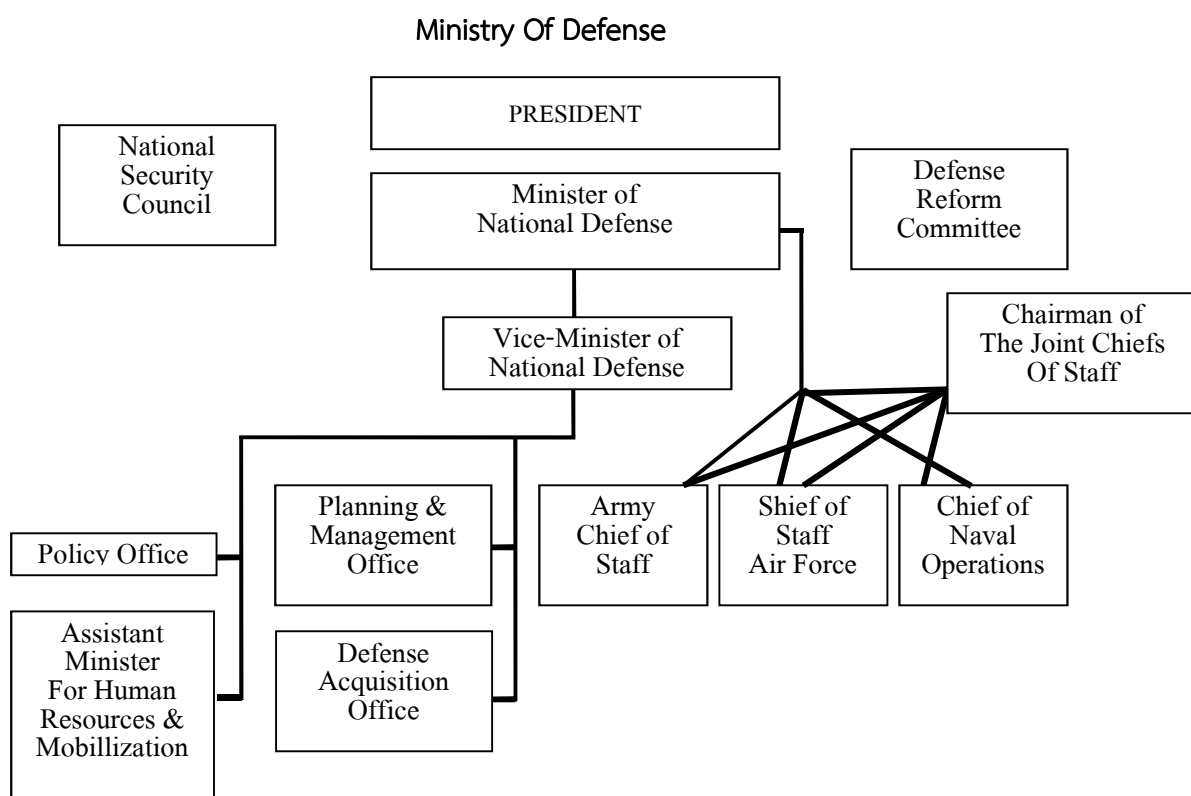
สำนักงานนี้มีหน้าที่ วางแผน จัดหา วิจัย พัฒนา ติดตั้ง และบำรุงรักษายุทธโธปกรณ์ และงานเหล่านี้สนับสนุนโดยเอกชน

เอกชนที่สนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี คือ สมาคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Korea Defense Industry Association) เป็นผู้บริหารและดำเนินการในลักษณะของสมาคมอิสระโดยมีภารกิจดังนี้

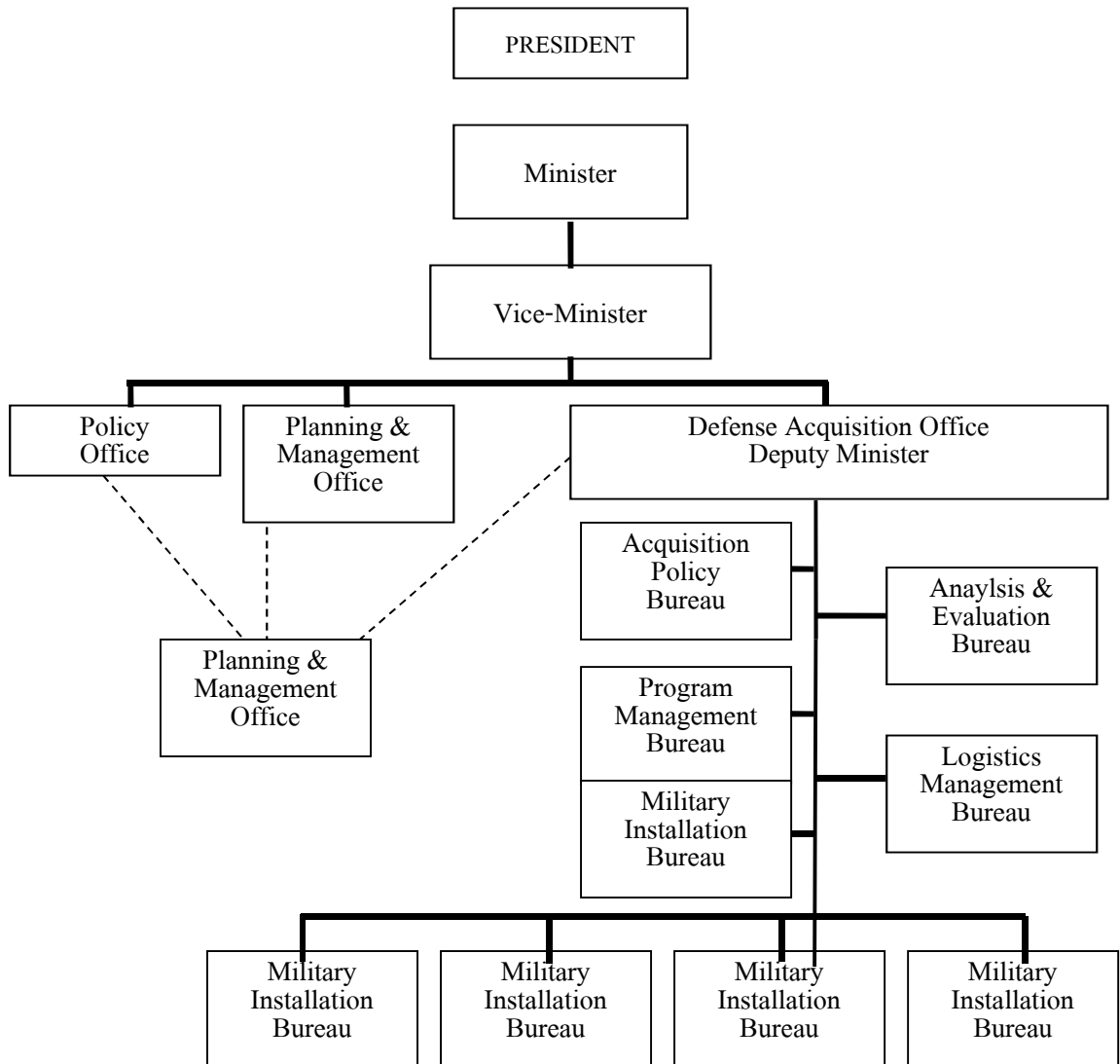
๑. ดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยมีบริษัทเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ขึ้นทะเบียนกับสมาคม ฯ ไว้ ๑๔๐ บริษัท โดยสิทธิและความสะดวกที่บริษัทสมาชิกได้รับคือ ทางสมาคมจะดำเนินการหาตลาดและพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดให้บริษัทเป็นตัวแทนของประเทศ ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้

๒. เป็นผู้ออกใบอนุญาตให้กับบริษัท ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับต่างประเทศ หรือ อนุญาตให้ซื้อวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แต่การทำสัญญาถือเห็นหน้าที่ของบริษัทกับบริษัท สมาคม ฯ มีหน้าที่เพียงพิจารณาและอนุญาตให้ค้าขายได้เท่านั้น

แผนภาพที่ ๒-๕ โครงสร้างการจัด

แผนภาพที่ ๒-๖ โครงสร้างบริษัท
Acquisition Development Structure

๒. อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์ ปรับบทบาทและภารกิจให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ โดยการเสริมสร้างความร่วมมือ การติดต่อ เจรจา ระดับทวิภาคี ใช้ แนวทาง “ทางการทูต” โดยการให้ความสำคัญต่อ การฝึก และการซ้อมรบร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการสัมมนา และในการจัดสอน วิชาทหารร่วมกัน เป็นต้น โดยเริ่มจากสมาชิกสมาคมอาเซียน และขยายไปสู่ประเทศอื่น

ยุทธศาสตร์ที่สิงคโปร์ใช้ในการป้องกันประเทศ คือ “Total Defense” หรือ “ยุทธศาสตร์การป้องกันแบบเบ็ดเสร็จ” ซึ่ง ประกอบไปด้วย ๕ ส่วนประกอบด้วยกันคือ การทหาร, ประชาชน, เศรษฐกิจ, สังคม และจิตวิทยา

โครงสร้าง กท.สิงคโปร์ ประกอบด้วย พล.กท. ๒ คน

พล.กท.คนที่ ๑ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ งานด้านนโยบายความมั่นคง มีรอง พล.กท. ๑ คน กำกับดูแล

พล.กท.คนที่ ๒ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ กลุ่มงานด้านบริหารเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และทรัพยากรป้องกันประเทศ มี รอง พล.กท. ๒ คน กำกับดูแล

รูปแบบและสาระสำคัญ

๑. โครงสร้างของ กท.สิงคโปร์ กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

Defence Technology and Resource Office (DTRO) (สำนักงานเทคโนโลยีและทรัพยากรป้องกันประเทศ) เป็นหน่วยงานหลักภายใต้ รอง พล.กท.(เทคโนโลยี) มีหน้าที่วางแผนการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนความต้องการของกองทัพ ความคุ้มค่า และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กองทัพควรมีอาวุธยุทโธปกรณ์ใดไว้ใช้งาน ควรจะผลิตขึ้นเอง หรือจัดหาจากต่างประเทศ เป็นต้น ผอ.ของหน่วยงานนี้เป็นกรรมการบริหารร่วม ๆ (JSC) และ รอง ผอ.(นโยบาย) เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหารร่วม ๆ (JSC)

Defence Science and Technology Agency (DSTA) (สำนักงานวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ) เป็นหน่วยงานอิสระอยู่ในสายงานของ พล.กท. คนที่ ๒ โดยมี Chief Executive (ประธานบริหาร) DSTA เป็นผู้กำกับดูแล หน่วยงานนี้มีกำลังพลประมาณ ๒,๕๐๐ นาย ประกอบด้วย วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ และนักบริหาร มีหน้าที่นำแผนของ DTRO มาทำให้เป็นผล เช่น วิจัย พัฒนา ออกแบบอาวุธยุทโธปกรณ์ จัดหาทรัพยากร และเจ้าหน้าที่ในการผลิต ร่วมมือกับสถาบันวิจัยและการศึกษาภายในและต่างประเทศ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน ภายในและต่างประเทศ

๑. โครงสร้างของบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

เป็น **โครงสร้างของบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ** ในรูปแบบบริษัทมหาชนที่ผ่านการแปรรูปมาจากหน่วยงานภาครัฐ ดำเนินการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อสนับสนุนกองทัพ โดยกระทรวงการคลังถือหุ้นส่วนใหญ่อยู่ร้อยละ ๕๑ คือ

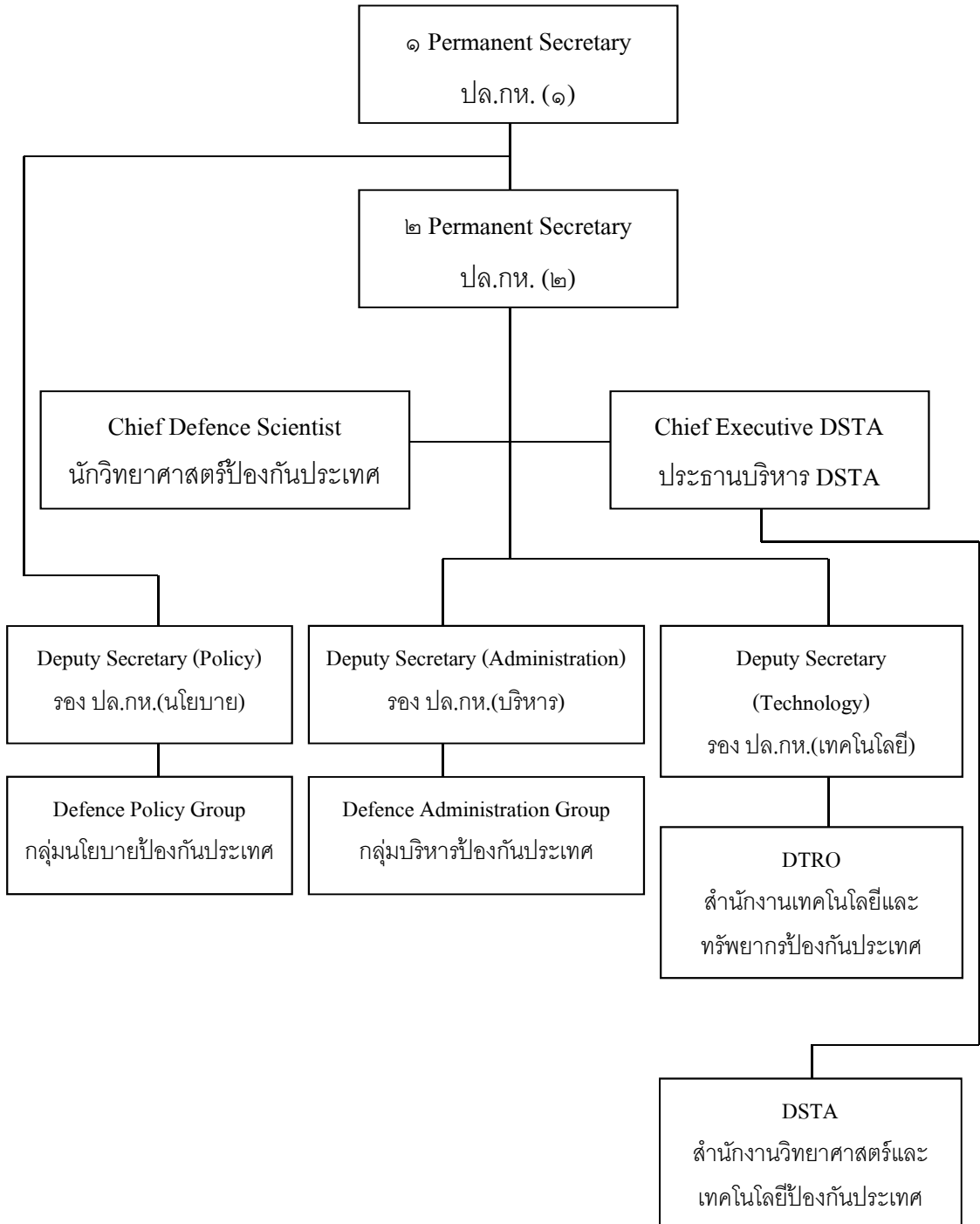
“บริษัท Singapore Technologies Engineering Ltd.” ประกอบด้วยกลุ่มบริษัท ๕ กลุ่มคือ

- ก. Singapore Technologies Aerospace Ltd.
- ข. Singapore Technologies Electronics Ltd.
- ค. Singapore Technologies Kinetics Ltd.
- ง. Singapore Technologies Marine Ltd.
- ฉ. Singapore Technologies Synthesis Pte Ltd.

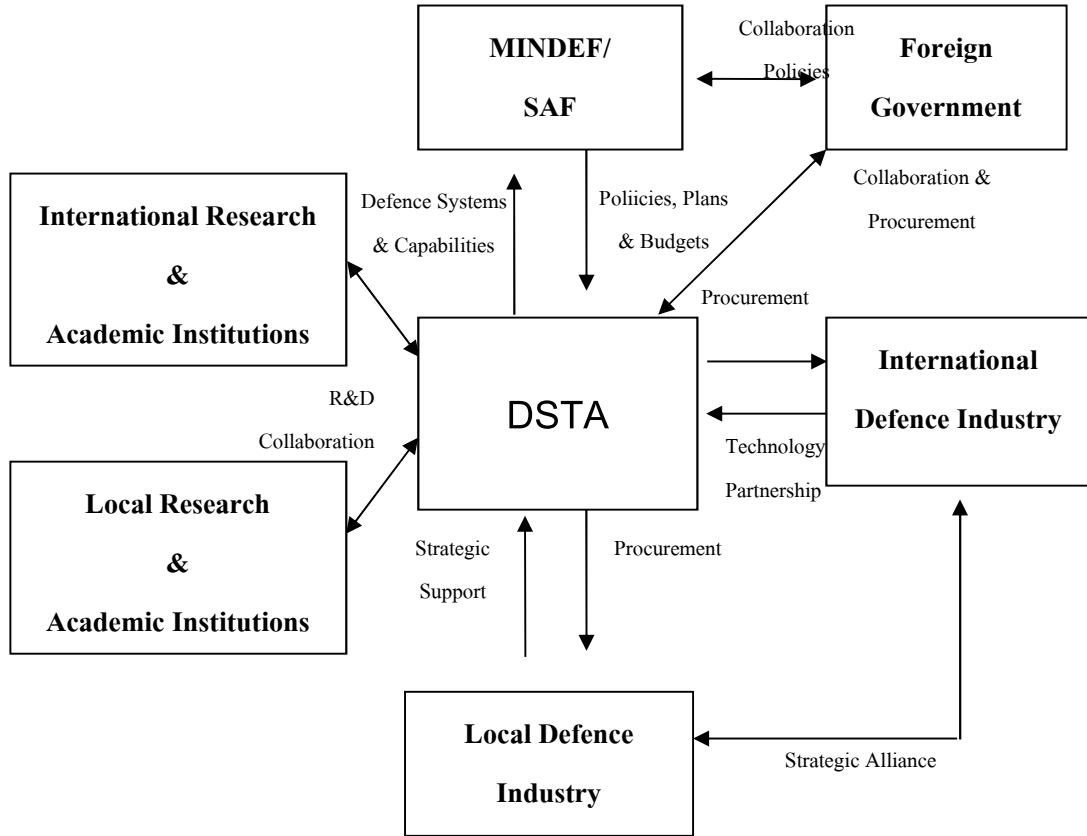
หาก DSTA พิจารณาแล้วเห็นว่าควรให้บริษัท ๆ ดำเนินการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อสนับสนุนกองทัพ จะทำสัญญาจ้าง

บริษัท ๆ สามารถลงทุนวิจัย พัฒนา และผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ชนิดต่าง ๆ เพื่อขายสู่ตลาดโลกได้ในรูปแบบธุรกิจปกติ

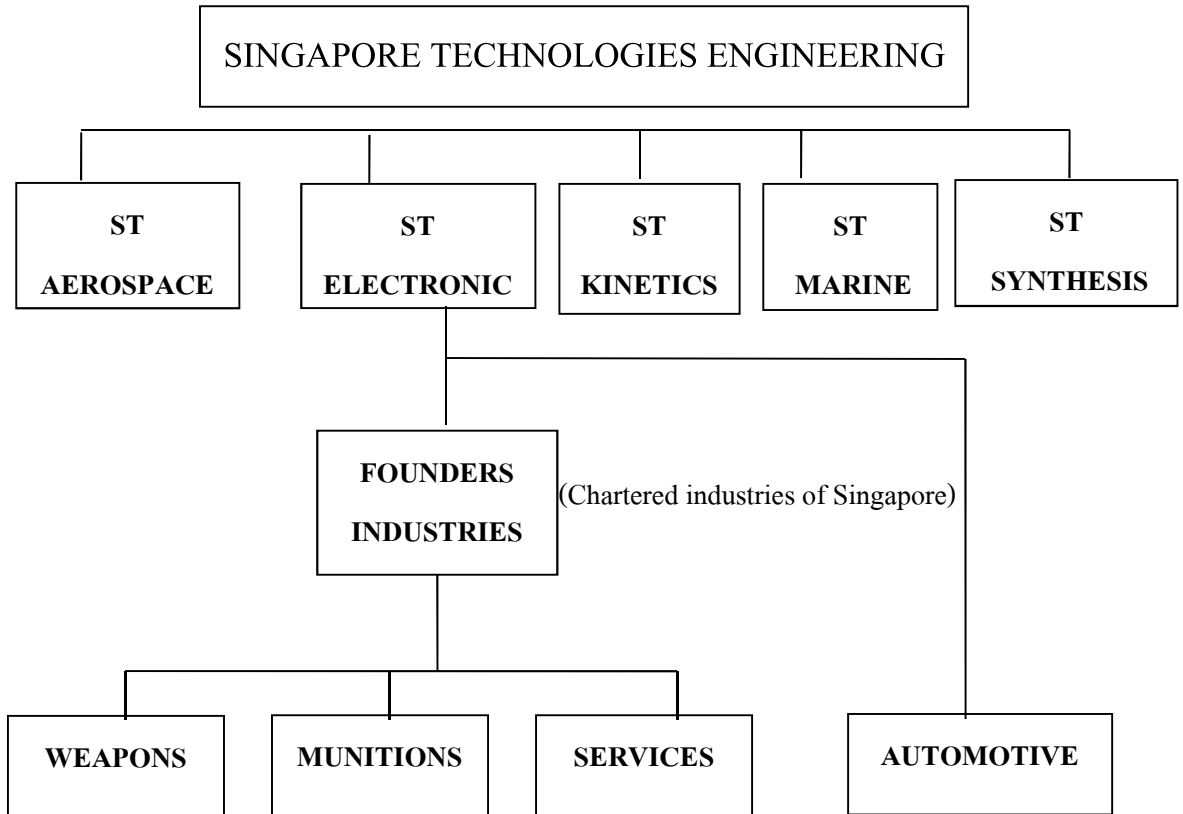
แผนภาพที่ ๒-๗
Organisational Structure of MINDEF
โครงสร้าง กท.สิงคโปร์

แผนภาพที่ ๒-๘
DSTA'S Network

แผนภาพที่ ๒-๙
SINGAPORE TECHNOLOGIES ENGINEERING

เช่น บริษัท
Ordnance
Development
& Engineering

เช่น บริษัท
Chartered
Ammunition
Industries

เช่น บริษัท
Singapore Test
Services

๓. สหพันธรัฐมาเลเซีย

ในปี ๑๙๙๗ รัฐบาลมาเลเซียประกาศแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินของประเทศในงานแสดง ทางทหาร LIMA ๑๙๙๗ หรือ Langkawi International Maritime and Aerospace ที่จัดขึ้น ณ เกาะลังกาวิ ประเทศมาเลเซีย เป็นประจำทุกสองปี จนถึงวันนี้ มาเลเซียมี อุตสาหกรรมการบินที่ก้าวหน้า บริษัทของมาเลเซียสามารถแทรกตัวเข้าไปอยู่ในโซ่อุปทานของบริษัทผลิตเครื่องบินยักษ์ใหญ่ระดับโลกด้วยการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานทั้งพลเรือนและทหาร อุตสาหกรรมต่อเรือเริ่มพัฒนาขึ้นจนมีขีดความสามารถในการต่อและซ่อมบำรุงเรือ รบได้เอง ล่าสุดในงานแสดง ทางทหาร LIMA ๒๐๑๑ ในปีนี้ นายกรัฐมนตรีของมาเลเซีย นายนาจิบ ราซัค ได้ประกาศที่จะพัฒนา อุตสาหกรรมทางทหาร อุตสาหกรรมต่อเรือ และอุตสาหกรรมอากาศยาน ให้ก้าวหน้าขึ้นไปสู่ระดับโลก ด้วยการดึงดูดบริษัทชั้นนำของโลกอย่าง EADS, Spirit Aero, GE, Honeywell, Thales และอื่น ๆ ให้เข้ามาลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่กำลังจัดสร้าง พัฒนาอุตสาหกรรมต่อเรือให้ แข่งขันได้ในระดับโลก รวมไปถึงการจัดตั้งหน่วยงานขายอาวุธของรัฐบาลที่จะช่วยนำบริษัทของ มาเลเซีย ออกไปสู่ตลาดโลกได้

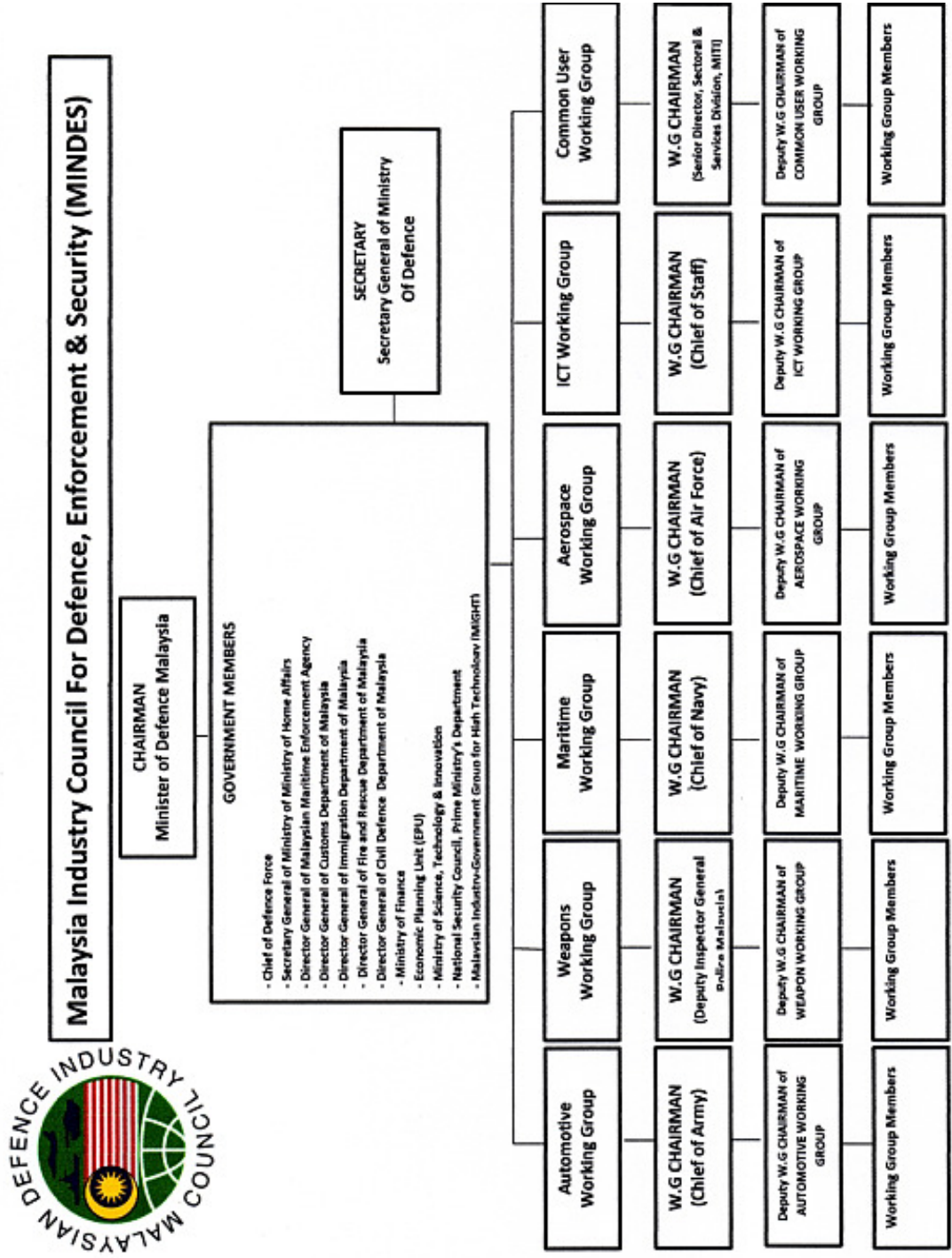
มีการจัดตั้ง “DEFENCE INDUSTRY DIVISION (DID)” เพื่อช่วยเหลือและพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายในประเทศมาเลเซีย พิจารณาการเพิ่มขีดความสามารถในด้าน เทคโนโลยีใหม่ผ่านนโยบาย OFFSET POLICY และพิจารณาตัดสินใจในเรื่องการส่งเสริม อุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภายในและร่วมมือกับมิตรประเทศ รวมถึงดูแลบริษัทที่ดำเนินกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศในมาเลเซีย

มี “คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมาเลเซีย (MALAYSIA INDUSTRY COUNCIL FOR DEFENCE : MIDES)” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศในภาพรวมของประเทศ และพิจารณาเทคโนโลยีที่จำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศของมาเลเซีย และสนับสนุนด้านการตลาดต่างประเทศให้กับอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศของมาเลเซีย

งานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ “สำนักงานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (STRIDE, KAJANG) (รัฐสลังงอร์)” เป็นหน่วยงานคล้าย สทป.มี วัตถุประสงค์การจัดตั้งเพื่อพิจารณาเทคโนโลยีมาใช้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

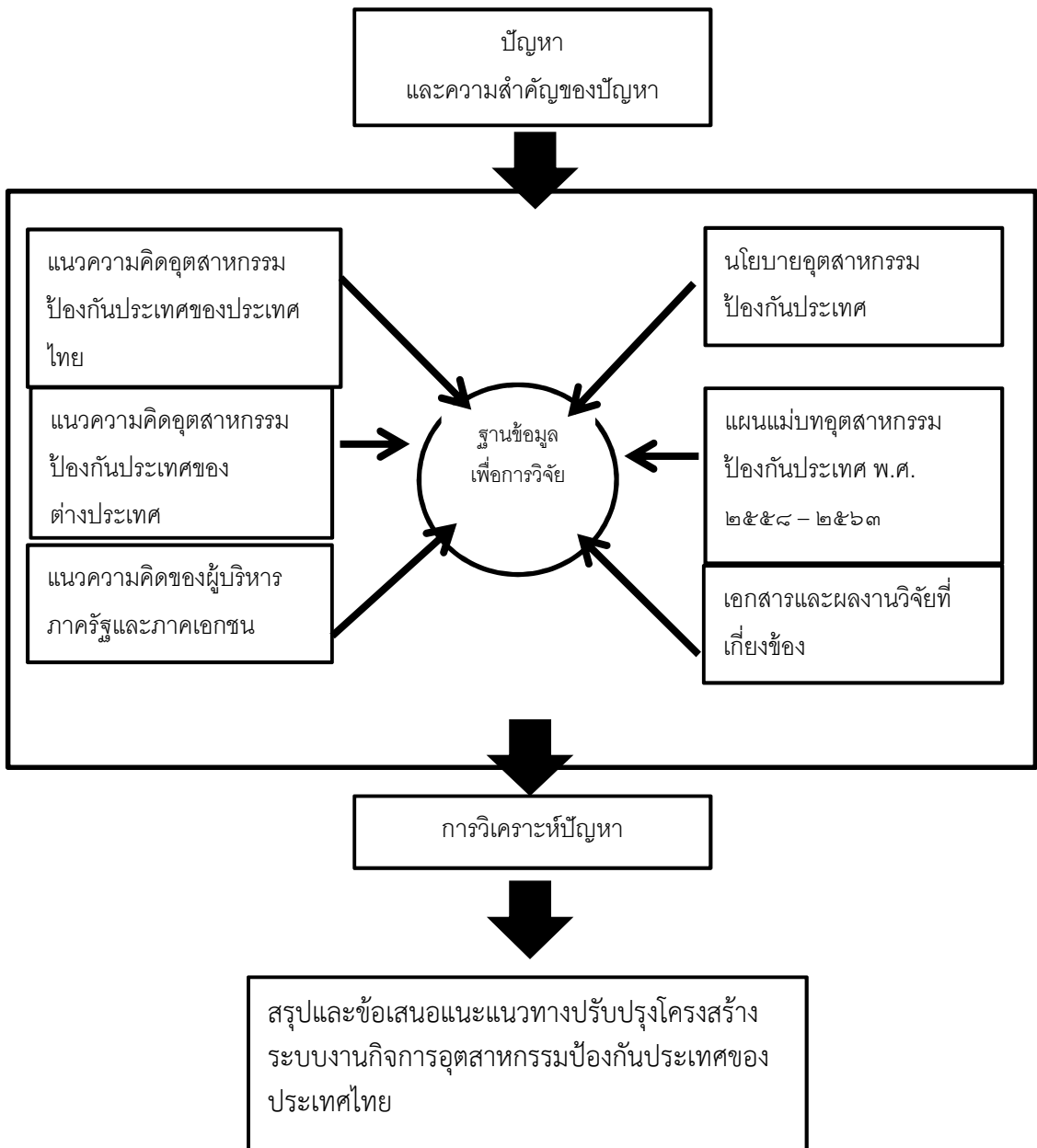

แผนภาพที่ ๒-๑๐ โครงสร้างการจัด

รูปแบบของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของต่างประเทศที่ได้กล่าวถึงแล้วนั้น จะเห็นได้ว่ามีกรอบแนวคิด และโครงสร้างที่เน้นให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างมาก โดยเฉพาะด้านการตลาด ที่ใช้ศักยภาพความอ่อนตัวของภาคเอกชนเป็น ผู้ดำเนินการ ซึ่งประเทศไทยสามารถที่จะนำกรอบแนวคิดมาพัฒนาปรับปรุงให้กิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยมีความมั่นคง และเจริญก้าวหน้าต่อไป

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป

ในการศึกษาเรื่อง แนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยจำเป็นต้องเข้าใจในแนวความคิดของ นโยบาย ระดับต่าง ๆ กฎหมาย ทฤษฎี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งต้องมีความเข้าใจในรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการจัดขององค์กรแนวความคิดให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ซึ่งจะได้ทราบว่าโครงสร้างที่เหมาะสมของระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ที่เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ มีองค์ประกอบ อย่งไรอันจะนำมาในการหาแนวทางการแก้ปัญหาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยอย่างยั่งยืนต่อไป

นโยบายกฎหมายและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวถึงนั้น จะเห็นว่าการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนพื้นฐานของภาคเอกชนภายในประเทศของ พลโท ภาณุพล บรรณกิจโสภณ มีประเด็นที่สนับสนุนต่อการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศด้วยการจัดตั้งองค์กรกลาง รูปแบบองค์กรหรือคณะกรรมการที่จะสนองตอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ในด้านนโยบาย กฎหมาย จะเห็นว่าแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓ มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตหลักสนับสนุนกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ภาครัฐเพียงกำกับดูแลและมอบหมายนโยบาย หากวิเคราะห์ถึงความสำเร็จของกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จมีความก้าวหน้า จะเห็นว่าประเด็นที่สำคัญในการขับเคลื่อนที่แท้จริง คือการจัดตั้งบริษัทภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ ๆ ในการดำเนินการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ ๓

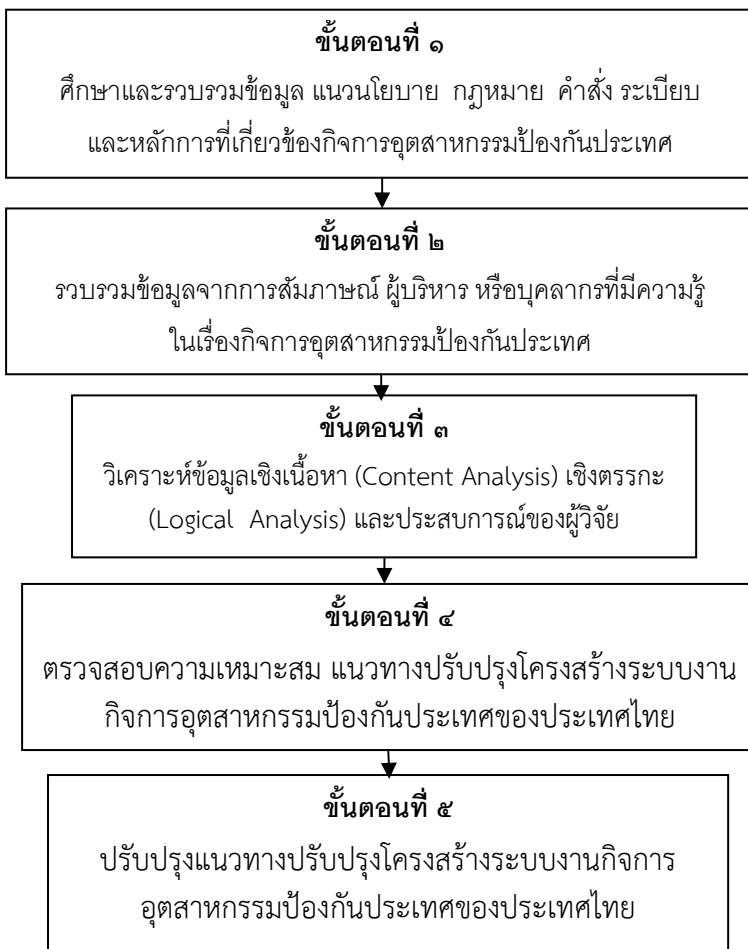
กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

การวิจัยนี้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในลักษณะการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์ผู้มีความรู้ ผู้เกี่ยวข้อง และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัย โดยมีรายละเอียดตามระเบียบวิธีการวิจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. กระบวนการกำหนดกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
๒. บทบาทและโครงสร้างหน่วยรับผิดชอบหลัก
๓. เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยกับต่างประเทศ
๔. ปัญหาของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย
๕. สรุป

กระบวนการกำหนดกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

การวิจัยนี้ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ตามแผนภาพที่ ๓-๑ กระบวนการและขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษา และรวบรวมข้อมูลแนวนโยบาย กฎหมาย คำสั่ง ระเบียบ และ หลักการที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังนี้

๑. นโยบาย ระดับต่าง ๆ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ การศึกษาของพลโท ภาณุพล บรรณกิจโสภณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนพื้นฐานของภาคเอกชนภายในประเทศ

๑.๒ แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้าง กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙

๑.๔ แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓

๑.๕ นโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประจำปี ๒๕๕๙

๑.๖ นโยบายการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑.๗ พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการ

พ.ศ.๒๕๓๕

๒. รูปแบบการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ

๓. หลักการบริหาร

๔. บทบาทของงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

๕. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

๖. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมของภาคเอกชน

๗. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

ขั้นตอนที่ ๒ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร บริษัท/โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ และข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ขั้นตอนที่ ๓ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา(Content Analysis) การวิเคราะห์เหตุผลเชิงตรรกะ (Logical Analysis) และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัย เพื่อแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

ขั้นตอนที่ ๔ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม แนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

ขั้นตอนที่ ๕ ปรับปรุงแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

บทบาทและโครงสร้างของศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร (Defence Industry and Energy Center : DID)

ภารกิจ มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็น วางแผน อำนาจการ ประสานงาน และ ดำเนินการ ในด้านการอุตสาหกรรมทหารและการพลังงานทหารให้เป็นไปตามนโยบายของ กระทรวงกลาโหมและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมายมีผู้อำนวยการศูนย์การ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ใช้กรอบของแผนแม่บท อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งแผนดังกล่าวได้กำหนดกรอบ ระยะเวลาในการดำเนินงาน ๖ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะ ร่วมให้การสนับสนุนและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เกิดความพร้อม ในการป้องกันในประเทศ

๒. ให้นำหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นในการวางแผนปฏิบัติการ อำนาจการ ประสานงาน สนับสนุน และบูรณาการการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศ ได้แก่ กิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โครงสร้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การพัฒนา เทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีความทันสมัยไว้ภายในประเทศ การส่งเสริมอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ การขายผลิตภัณฑ์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ระหว่าง กระทรวงกลาโหม กับหน่วยงานอื่นของภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือ มิตรประเทศซึ่งมี ๕ ยุทธศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยได้มา จากการดำเนินงานของคณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร ตาม คำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๑๙๕/๕๒ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๒ ดังนี้

๑. คณะกรรมการนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงาน ทหาร มี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการศูนย์การ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารเป็น กรรมการและเลขานุการ

๒. คณะกรรมการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงาน ทหาร มี ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็น ประธานกรรมการ และเสนาธิการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและพลังงานทหาร เป็นกรรมการและเลขานุการ

๓. คณะกรรมการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศ มี รองปลัดกระทรวงกลาโหมเป็น ประธานกรรมการ (รับผิดชอบสายงานด้านอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและพลังงานทหาร) และเสนาธิการกรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและพลังงานทหาร เป็นกรรมการและเลขานุการ

และมีหน่วยงานกึ่งราชการที่อยู่ในการกำกับดูแลของ กระทรวงกลาโหม ที่ดำเนินงาน ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นองค์การมหาชน ภายใต้การกำกับดูแลของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีภารกิจในการดำเนินการวิจัยโครงการขนาดใหญ่ด้านยุทธโศปกรณ์ ที่ต้องใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง ทำการวิจัยและพัฒนาจากระดับองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปสู่ ระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของกระทรวงกลาโหม ตลอดจนพัฒนายุทธโศปกรณ์ ต้นแบบตามความต้องการของเหล่าทัพ คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม เสนาธิการทหาร เสนาธิการเหล่าทัพ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๔ ท่าน และ ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เป็นกรรมการและเลขานุการ

เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยกับ ต่างประเทศ

๑. รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

การวิเคราะห์การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยให้ภาคเอกชนเป็นฐาน การผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้ครอบคลุม สมบูรณ์ มีความเป็นสากล ต้องศึกษารูปแบบของ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศด้วย โดยเฉพาะรูปแบบอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศในเอเชีย ซึ่งมีแนวความคิด และวัฒนธรรมใกล้เคียงกันดังนี้

๑.๑ รูปแบบของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

ในกระทรวงกลาโหมสาธารณรัฐเกาหลี เมื่อกองทัพมีความต้องการยุทธโศปกรณ์ หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดหาจะเป็นผู้ตอบสนอง โดยเริ่มต้นจากการวิจัยและพัฒนาขึ้นใหม่ หรือสั่งซื้อ จากต่างประเทศ ซึ่งสรุปได้ ๓ วิธี ดังนี้

๑.๑.๑ การวิจัยและพัฒนา

จะได้รับการพัฒนาดำเนินการเป็นลำดับแรก ซึ่งเป็นการสนองต่อนโยบาย ของประเทศที่จะส่งเสริมความสามารถในด้านวิจัยและพัฒนา ขั้นตอนในการดำเนินการจะเริ่มจาก คัดเลือกบริษัทเอกชนในประเทศเพื่อออกแบบ พัฒนา ผลิต และทดสอบยุทธโศปกรณ์ที่กองทัพต้องการ นโยบายนี้ไม่เพียงแต่จะมีการส่งเสริมความสามารถในการวิจัยและพัฒนา ยังเป็นการกระตุนฐาน การผลิต อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยทั่วไปหน่วยงาน ADD (Agency for Defense Development) จะเป็นผู้ดำเนินการถ้าเป็นโครงการของรัฐบาล แต่มีบางโครงการเอกชนจะเป็น ผู้ดำเนินการภายใต้สัญญาและการกำกับดูแลของรัฐบาล

สรุปว่ารัฐบาลเกาหลีจะส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาร่วมทุนในการสนองต่อ ความต้องการยุทธโศปกรณ์

เมื่อการวิจัยและพัฒนาในประเทศไม่สามารถดำเนินการได้ จะพัฒนาโดย ร่วมมือกับมิตรประเทศ วิธีนี้จะสนองต่อความต้องการในด้านยุทธโศปกรณ์ ยังสามารถรับเทคโนโลยี ใหม่เข้ามาประเทศด้วย ความร่วมมือดังกล่าวจะลดค่าใช้จ่าย เพราะที่ผู้ร่วมมือต้องร่วมรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายในด้านวิจัยและพัฒนา

๑.๑.๒ การผลิตที่มีการใช้เทคโนโลยี

นโยบายของเกาหลีจะส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยี และความสามารถในการผลิตในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การดำเนินการนี้เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๗๐ โดยรัฐบาลได้สั่งให้เอกชนผลิต M๑๖, เครื่องขับไล่ F-๑๖ และ ฮ.UH-๖๐ ในการดำเนินการ ณ ประเทศเกาหลี เอกชนได้รับความชำนาญและความสามารถไม่เพียงแต่สนองความต้องการของเหล่าทัพ ยังสามารถขยายตลาดไปต่างประเทศได้

อีกสองวิธีก็คือการผลิตร่วมกันและการผลิตชิ้นส่วน ในการผลิตร่วมกันประเทศที่ร่วมมือจะผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ และในท้ายสุดจะมีบริษัทเอกชน ๑ บริษัท เป็นผู้ประกอบชิ้นส่วน เหล่านี้ภายในประเทศ

๑.๑.๓ การจัดซื้อจัดหาจากต่างประเทศ

การจัดซื้อจากต่างประเทศจะซื้อผ่านรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) หรือซื้อโดยตรงจากบริษัทต่างประเทศ ทั้ง ๒ วิธีนี้ จะได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีนี้อย่างมาก ถึงแม้ในการซื้อบางครั้งจะมีเงื่อนไขในการถ่ายทอดเทคโนโลยีอยู่บ้าง

สาธารณรัฐเกาหลี มีสมาคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเกาหลี (Korean Defense Industry Association: KDIA) ซึ่งเป็นสมาคมอิสระ มีภารกิจดังนี้

๑.๑.๓.๑ ดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ระหว่างภาครัฐและเอกชนโดยมีบริษัทเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ขึ้นทะเบียนกับสมาคมไว้ ๑๔๐ บริษัท โดยสิทธิและความสะดวกที่บริษัทสมาชิกได้รับคือ ทางสมาคมจะดำเนินการหาตลาดและพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดให้บริษัทเป็นตัวแทนของประเทศในการขายผลิตภัณฑ์

๑.๑.๓.๒ เป็นผู้ออกใบอนุญาตให้กับบริษัทในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้กับต่างประเทศ หรืออนุญาตให้ซื้อวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แต่การทำสัญญาถือเป็นหน้าที่ของบริษัทกับบริษัท สมาคม ฯ มีหน้าที่เพียงพิจารณาและอนุญาตให้ค้าขายได้เท่านั้น

๑.๒ รูปแบบของประเทศสิงคโปร์

กระทรวงกลาโหมสิงคโปร์ มีหน่วยงานอิสระ คือ Defence Science and Technology Agency (DSTA) มีหน้าที่ นำแผนของกระทรวงมาทำให้เป็นผล เช่น วิจัย พัฒนา ออกแบบ อากาศยานโรบอติกส์ จัดหาทรัพยากร เจ้าหน้าที่ในการผลิต, พิจารณาแบบอากาศยานโรบอติกส์ ในตลาดโลกว่าชนิดใดเหมาะสมกับกองทัพมากที่สุด มีอำนาจตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ ในการลงนามทำสัญญาดำเนินการในรายละเอียดร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน กับภายในและต่างประเทศในนามรัฐบาล

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของสิงคโปร์ มีบริษัทที่เป็นหัวใจในการดำเนินงาน คือ บริษัท Holding Company ชื่อ Singapore Technologies เป็นการร่วมทุนระหว่างประเทศ มีบริษัทในเครือมากกว่า ๑๐๐ บริษัท ซึ่งบริษัทหลักที่รับผิดชอบในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศคือ Singapore Technologies Engineering มีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๗,๕๐๐ คน ในจำนวนนี้ ๒,๐๐๐ คน เป็นวิศวกร Singapore Technologies Engineering ยังแบ่งออกเป็นบริษัทย่อยรับผิดชอบด้านต่าง ๆ คือ Aerospace, Automotive, Electronics, Ordnance(Chartered Industries) และ Precision Engineering ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะถือหุ้นใหญ่ในบริษัทที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเหล่านี้ บริษัทก็ยังอยู่ในฐานะแบบเอกชน ซึ่งบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหาร

บางบริษัทจะอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ บริษัททั้งหมดนี้ใช้แรงงานมากกว่า ๑๕,๐๐๐ คน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเหล่านี้มีใช้สนับสนุนต่อความต้องการของกองทัพสิงคโปร์ แต่ยังคงสนองตอบความต้องการของตลาดต่างประเทศด้วย เช่น สหรัฐอเมริกา และประเทศไทย โดยเข้ามามีบทบาทในการปรับปรุงและพัฒนา เครื่องบิน Northrop F-SE/F

รัฐบาลสิงคโปร์มีแผนที่จะพัฒนาความทันสมัยของประเทศต่อไป อุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายในประเทศมีส่วนสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ความสามารถในด้านเทคโนโลยีการผลิต และการบำรุงรักษา เพื่อสนับสนุนความต้องการในด้านเทคโนโลยีของกองทัพสิงคโปร์

๑.๓ รูปแบบของประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

มี “นโยบายเรียกร้องการชดเชยเพื่อความเสมอภาค (Offset Policy)” ที่กำหนดให้ประเทศที่ขายอาวุธให้กับมาเลเซียต้องถ่ายทอดเทคโนโลยีและทำการลงทุนในมาเลเซีย โดยกำหนดให้ประเทศที่ขายอาวุธให้กับมาเลเซียต้องทำการค้าต่างตอบแทน (Counter Trade) เป็นมูลค่าไม่น้อยกว่า ๕๐% ของเงินที่มาเลเซียจ่ายไป โดยมีเป้าหมายที่ ๑๐๐% และครึ่งหนึ่งของมูลค่าเหล่านั้นต้องเป็นการให้ Offset ต่อมาเลเซีย

การส่งเสริมให้มี “การจับคู่ทางธุรกิจ (Business Matching)” หรือ “การรับช่วงการผลิต (Subcontracting)” ระหว่างบริษัทของมาเลเซียและบริษัทต่างชาติ มีการพัฒนาอย่างถูกต้อง การสนับสนุนจากภาครัฐ การมีแผนแม่บทการพัฒนาที่ชัดเจน การเรียกร้อง Offset การเปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนของมาเลเซียเข้าร่วมอย่างเต็มที่ ผลักดันให้มาเลเซียก้าวข้ามจากอุตสาหกรรมรับจ้างผลิตไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้นวัตกรรม (Innovative Industry)

มีการจัดตั้ง “DEFENCE INDUSTRY DIVISION (DID)” เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายในประเทศมาเลเซีย พิจารณาการเพิ่มขีดความสามารถในด้านเทคโนโลยีใหม่ผ่านนโยบาย OFFSET POLICY และพิจารณาตัดสินใจในเรื่องการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภายในและร่วมมือกับมิตรประเทศ รวมถึงดูแลบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในมาเลเซีย

มี “คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมาเลเซีย (MALAYSIA INDUSTRY COUNCIL FOR DEFENCE : MIDES)” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาพรวมของประเทศ และพิจารณาเทคโนโลยีที่จำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของมาเลเซีย และสนับสนุนด้านการตลาดต่างประเทศให้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของมาเลเซีย

งานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ “สำนักงานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (STRIDE, KAJANG) (รัฐสลังงอร์)” เป็นหน่วยงานคล้ายสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์การจัดตั้งเพื่อพิจารณาเทคโนโลยีมาใช้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

สรุปการเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ ตามตารางที่ ๓-๑

ตารางที่ ๓-๑ เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ

ประเทศ	เกาหลี	สิงคโปร์	สหพันธรัฐ มาเลเซีย	ไทย
องค์กรในกิจการ อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ	KDIA	DSTA	MIDES	DID
บทบาทองค์กร	ประสาน ส่งเสริม การตลาด	นโยบาย ส่งเสริม การตลาด	นโยบาย ส่งเสริม การตลาด	หน้าที่เฉพาะ เงินทุนหมุนเวียน อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ
การดำเนินการ ทางธุรกิจ	อิสระ	อิสระ	อิสระ	มีข้อจำกัด
ผลิตภัณฑ์	เทคโนโลยี ระดับกลาง	เทคโนโลยี ระดับกลาง	เทคโนโลยี ระดับพื้นฐาน	เทคโนโลยี ระดับพื้นฐาน
การส่งออก	ส่งออก	ส่งออก	ส่งออก	ไม่มีการส่งออก

๒. ปัจจัยความสำเร็จ ในพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของต่างประเทศ

ตารางที่ ๓-๒ ปัจจัยความสำเร็จ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของต่างประเทศ

หัวข้อ	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	มาเลเซีย
มีนโยบายระดับชาติสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	นโยบายพึ่งพาตนเอง	นโยบายทางการทูต และยุทธศาสตร์ Total Defense	นโยบายผลักดันจากรับจ้างผลิตเป็น Innovative Industry
รัฐมีมาตรการสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยเฉพาะ	<ul style="list-style-type: none"> - ออกกฎหมาย อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ, แผนปรับปรุงกองทัพ และกฎหมายภาษีป้องกันประเทศ - จัดสรรงบประมาณมาใช้ในการวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐดำเนินการด้านการตลาดเพื่อส่งเสริมการขายอาวุธไปสู่ต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้นโยบาย Offset Policy, Counter Trade และ Business Matching - เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนของมาเลเซียเข้ามามีส่วนร่วม
กท. มีนโยบายรวมการจัดการจัดหา ยุทธโปกรณ์ระดับกระทรวง	- มีสำนักบริหารการจัดซื้อจัดหายุทธโปกรณ์กลาโหมเกาหลีใต้ (Defense Acquisition Program Administration : DAPA)	- มีหน่วยงานจัดหาแบบรวมการ Defence Science and Technology Agency :DSTA”	-
แหล่งที่มาของยุทธโปกรณ์ทางทหาร	<ul style="list-style-type: none"> - ผลิตเอง - การวิจัยและพัฒนา - ร่วมมือกับภาคเอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ซื้อเทคโนโลยี - การวิจัยและพัฒนา - ร่วมมือกับภาคเอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ซื้อเทคโนโลยี - การวิจัยและพัฒนา
มีสถาบันวิจัยนอกระบบราชการ ด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ	-มีสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ชื่อ Agency for Defense Development หรือ ADD)	- มีสถาบันวิจัยพัฒนาระดับกระทรวง ชื่อ Defense Science Organization หรือ DSO	- มีสำนักงานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ชื่อ “STRIDE”
โรงงานผู้ผลิตยุทธโปกรณ์ภายในประเทศให้กองทัพ	เอกชน	เอกชน	เอกชน ควบคุมโดยคณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (MIDES)

โดยสรุปแล้ว การดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศที่ ประสบผลสำเร็จ จะมุ่งไปสู่การพัฒนาให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการโดยอิสระ รัฐมีบทบาทเป็นผู้ กำหนดนโยบายและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้กับองค์กรรัฐหรือภาคเอกชน **มีคณะกรรมการที่สามารถกำหนดนโยบาย และดำเนินการทางธุรกิจโดยอิสระ ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม** ใช้ ศักยภาพของภาครัฐ สนับสนุนภาคเอกชน เช่น เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ ประสิทธิภาพการเตรียมการให้สามารถแปรเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ เพราะ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้การลงทุนที่สูง และใช้เทคโนโลยีค่อนข้างมาก เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าในการนำไปใช้ในเรื่องความมั่นคง หรือปกป้องทรัพยากร ของประเทศนั้น ๆ จึงจะเห็นว่าเป็นตลาดที่กว้างและมีการแข่งขันสูง ประเทศที่เจริญแล้วจึงใช้จุดแข็ง ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนมาเกื้อกูลและชดเชยกัน โดยคำนึงถึงความคล่องตัว และความเป็นอิสระ เป็นหลัก โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชาติด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อก้าวไปสู่ เป้าหมายที่ต้องการ

ปัญหาของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

ผลจากการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จะพบว่า สถานการณ์เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศของไทยนั้น ได้มีการพัฒนามาแล้วเป็นเวลานานโดยภาครัฐและในระยะหลังนั้น ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมด้วยมากขึ้นตามลำดับ แต่กลับขาดความต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีนโยบายระดับชาติ สนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประเทศไทยมีนโยบายการพึ่งพาตนเอง โดยมีแผนแม่บทด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตั้งแต่ ปี ๒๕๔๒ (ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ปี ๔๐) ตั้งเป้างบประมาณวิจัยและพัฒนา ของชาติ ร้อยละ ๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายใน ปี ๒๕๕๐ แต่ ไม่ประสบความสำเร็จ รัฐบาลไม่ให้ความสำคัญของการลงทุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทั่งกลางใหม่ มีนโยบายรวมการจัดหายุทธโธปกรณ์ระดับกระทรวง แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่าไม่มี นโยบายการจัดหาแบบรวมการ มีการปฏิบัติและโครงสร้างการจัดรองรับ เฉพาะภายในราชนาวีไทย โดยส่วนใหญ่แหล่งที่มาของยุทธโธปกรณ์ทางทหาร กองทัพจัดหาอาวุธยุทธโธปกรณ์จากแหล่งผลิตใน ประเทศ ในร้อยละที่ต่ำมาก มีสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) เป็นสถาบันวิจัยนอกระบบ ราชการ แต่ยังไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม เนื่องจากข้อจำกัดทาง กฎหมาย ไม่มีแผนจัดหายุทธโธปกรณ์ที่ผลิตจากในประเทศระยะยาว (มากกว่า ๒ ปี) เนื่องจากขาด หลักการ/แนวคิดการรวบรวมในทางปฏิบัติ ทำให้ขาดการกำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์แบบรวมการ ไม่มีระบบการจัดหาแบบรวมการ จึงไม่มี การบูรณาการการผลิต (ความซ้ำซ้อนของการผลิต/ต่าง เหล่าต่างผลิต) และทำให้ภาคเอกชนไม่สามารถวางแผนการลงทุน (แผนพัฒนาขีดความสามารถฯ มี ชั้นความลับ) ผู้ใช้/เหล่าทัพ เป็นผู้กำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์แต่ฝ่ายเดียว อาจใช้กีดกันผลิตภัณฑ์ ภายในประเทศ การวิจัยพัฒนาเพื่อนำไปสู่สายการผลิตเชิงอุตสาหกรรม มีอุปสรรค เนื่องจากความไม่ แน่นนอนของความต้องการของผู้ใช้/กองทัพ และการกำหนดขีดความสามารถและความต้องการทาง ทหารเป็นแบบ Bottom up (ผู้ใช้/กองทัพ ปรับเปลี่ยนได้ง่าย) ภาคเอกชน ไม่มีความเชื่อมั่นในการ ลงทุน เพื่อสร้างนวัตกรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และ/หรือเข้ามามีส่วนร่วมลงทุนกับภาครัฐ เพราะไม่มี นโยบายที่แน่ชัด และขาดความมีส่วนร่วม

ทั้งนี้บริบทของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย มีสถานการณ์สำคัญคือ ผู้บริหาร ขาดวิสัยทัศน์และเมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูง การดำเนินงานในการส่งเสริมฯ ก็เปลี่ยนแปลงไปตามตัวบุคคล ประกอบกับการขาดการพัฒนา การพัฒนายุทธโศปกรณ์ไม่ตรงต่อ ความต้องการของเหล่าทัพ ขาดมาตรฐานของยุทธโศปกรณ์การขาดนักวิจัย และที่สำคัญที่สุดสำหรับ ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้น ประกอบด้วย **การขาดนโยบายที่ ชัดเจนและสอดคล้องกันทั้งระบบ เนื่องจากการพัฒนา การแสวงหาตลาด และการสร้างองค์ประกอบ ของความเข้มแข็งในอุตสาหกรรมประเภทนี้นั้น จะต้องประสานกันทั้งประเทศ มิใช่เป็นเรื่องความ รับผิดชอบของกระทรวงกลาโหมเท่านั้น** แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการ ต่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักนายกรัฐมนตรี และองค์การอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การกำหนดนโยบายสาธารณะใน เรื่องนี้จึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติ โดยรวมเป็นสำคัญ

สรุป

ข้อมูลที่ได้ ได้นำเสนอถึงความจำเป็นมาและแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศที่ผ่านมา ซึ่งแต่ละช่วงเวลาจะมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น โดยในระยะแรกการผลิต ยุทธโศปกรณ์ ต่างๆ เป็นภาระของฝ่ายราชการทหารโดยเฉพาะ แม้ระยะต่อมาได้มีภาคเอกชนเข้า มาร่วมกระบวนการผลิตมากขึ้น แต่ยังมีอุปสรรคสำคัญหลายประการในอดีต เช่น กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือแนวทางการกำหนดนโยบายของรัฐบาลชุดก่อนๆ ยังขาดความชัดเจน โครงสร้างของ คณะกรรมการที่กำกับดูแลนโยบาย และการปฏิบัติในบริบทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยที่ไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่สามารถตอบโจทย์ หรือผลักดัน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้ก้าวเดินได้ รวมทั้งปัญหาในด้านอื่นๆ ซึ่งในบทต่อไป ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ในปัจจุบัน การเปรียบเทียบโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศของต่างประเทศ รวมทั้งเสนอแนะยุทธศาสตร์ในแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงาน กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ในครั้งนี้ดำเนินการโดยศึกษาถึงความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ เพื่อกำหนดแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างระบบงาน กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม กำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตลอดจนศึกษาแนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐของโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีสาระสำคัญและรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เหมาะสม
๒. กระบวนการพัฒนาไปสู่การผลิตโดยภาคเอกชน
๓. ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
๔. แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย
๕. สรุป

รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เหมาะสม

๑. รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

จากการศึกษาการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกองทัพไทย ซึ่งกำหนดให้ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก จะมีเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงกลาโหม คือ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ได้มาจากการดำเนินงานของคณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร ตามคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๑๙๕/๒๕๕๒ ดังนี้

๑. คณะกรรมการนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร มี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารเป็น กรรมการและเลขานุการ

๒. คณะกรรมการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร มี ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็น ประธานกรรมการ และเสนาธิการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เป็นกรรมการและเลขานุการ

๓. คณะกรรมการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มี รอง ปลัดกระทรวงกลาโหมเป็น ประธานกรรมการ (รับผิดชอบสายงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร)และเสนาธิการกรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหารเป็นกรรมการและเลขานุการ และมีหน่วยงานกึ่งราชการที่อยู่ในการกำกับดูแลของ กระทรวงกลาโหม ที่ดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ

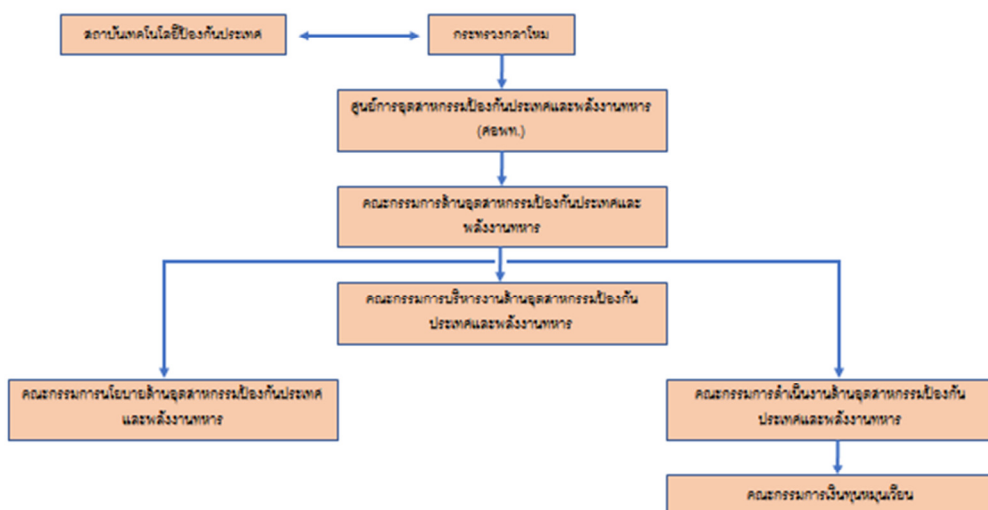
สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นองค์การมหาชนไทย ภายใต้ การกำกับดูแลของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงกลาโหมไทย มีภารกิจในการดำเนินการวิจัยโครงการ ขนาดใหญ่ด้านยุทธโศปกรณ์ที่ต้องใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง ทำการวิจัยและพัฒนาจาก ระดับองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปสู่ระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของกระทรวงกลาโหม ตลอดจนพัฒนายุทธโศปกรณ์ต้นแบบตามความต้องการของเหล่าทัพ

คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม เสนาธิการทหาร เสนาธิการเหล่าทัพ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๔ ท่าน และ ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกัน ประเทศ เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ที่แต่งตั้งตามพระราชบัญญัติการ บริหารเงินทุนหมุนเวียน พ.ศ.๒๕๕๘ ในการพิจารณาบริหารโครงการต่าง ๆ และปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

โรงงานของภาคเอกชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของ เอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ จะมี กรมการอุตสาหกรรมทหารฯ เป็นผู้พิจารณาในขั้นต้น และมีคณะกรรมการ กำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ (กมย.กท.) และคณะกรรมการควบคุมและพัฒนาอุตสาหกรรม (คพอท.) เป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้จัดตั้ง หรือต่อใบอนุญาต ทำ ประคบ ซ่อมแซม และเปลี่ยน ลักษณะอาวุธ สำหรับราชการทหาร และตำรวจ

แผนภาพที่ ๔-๑ การจัดโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

การดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล และความต่อเนื่องของนโยบายลงมาสู่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เข้าสู่คณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร และถึงเหล่าทัพ มีประเด็นศึกษาที่สามารถเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างในเรื่องการบริหารงาน กับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในประเทศ และรูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศที่มีความแตกต่างทางด้านโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน กล่าวคือ ในระดับนโยบายของรัฐ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะดำรงความมุ่งหมาย และมีความชัดเจนในเรื่องอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแบบกว้าง ๆ คณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร เพียงนำแนวนโยบายมาแปร และกำหนดหนทางปฏิบัติอีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งหนทางปฏิบัตินั้นก็เกิดจากการศึกษาความเป็นไปได้ โดยยึดถือเหล่าทัพเป็นหลัก ขณะเดียวกัน ผู้แทนเหล่าทัพที่เป็นคณะกรรมการก็ไม่สามารถตัดสินใจหรือตกลงใจอะไรได้ ต้องนำข้อยุติไปทำข้อพิจารณาเสนอให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาดตกลงใจอีกครั้งหนึ่ง

ดังนั้นจะเห็นว่า การผลักดันนโยบาย ซึ่งในการจัดตั้งหรือสนับสนุนงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในช่วงเริ่มต้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำรงความมุ่งหมาย ผลักดันนโยบายถึงผู้ปฏิบัติที่ตกลงใจได้โดยตรง รวมทั้งให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง มีเอกภาพ และทิศทางเดียวกัน จึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จ

การดำเนินการตามนโยบายและความต่อเนื่องของนโยบายของรัฐบาลลงมาสู่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เข้าสู่คณะกรรมการ ฯ และถึงเหล่าทัพ มีประเด็นที่น่าศึกษาแตกต่างจากโครงสร้างการบริหารนิคมอุตสาหกรรมมาตาพุด กล่าวคือ ในระดับนโยบายของรัฐและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ที่จะดำรงความมุ่งหมายและมีความชัดเจนโดยตรงในเรื่องอุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้น ส่วนใหญ่เป็นภาพรวมโดยทั่วไป จากนั้น คณะกรรมการ ฯ จึงนำแนวนโยบายมาแปร และกำหนดเป็นหนทางปฏิบัติอีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งหนทางปฏิบัตินั้นก็เกิดจากการศึกษาความเป็นไปได้ โดยยึดถือเหล่าทัพเป็นหลัก ขณะเดียวกัน ผู้แทนเหล่าทัพที่เป็นคณะกรรมการไม่สามารถ ตัดสินใจ ต้องนำข้อยุติไปทำข้อพิจารณาเสนอเหล่าทัพอีกครั้งหนึ่ง

โดยทั่วไปแล้ว การจะผลักดันนโยบายใด ๆ ให้เกิดผลปฏิบัติจริง จำเป็นต้องมีการสนับสนุนอย่างจริงจัง อย่างมีเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเริ่มต้น อย่างงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่การผลักดันนโยบาย ในการจัดตั้งหรือสนับสนุนงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะต้องดำรงความมุ่งหมาย มีการผลักดันนโยบายจนถึงผู้ปฏิบัติที่มีอำนาจตกลงใจโดยตรง รวมทั้งให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง อย่างมีเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ประสบผลสำเร็จตามรูปแบบของการดำเนินการดังกล่าว

ข้อจำกัดของโรงงานในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม คือ ไม่สามารถให้บริการแบบครบวงจร (One Stop Service) ไม่สามารถรวมโรงงานเพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานตลอดจนการจัดระเบียบ กำหนด มาตรฐานต่าง ๆ ได้และข้อจำกัดของโรงงานเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ นั้น จะเป็นเรื่องของความมั่นคงของประเทศตลอดจนอุปสรรคจาก กฎ ระเบียบของภาครัฐ ที่มีรายละเอียดซับซ้อน จนบางครั้งอาจมีผลกระทบกับการวางแผนของบริษัท ในการค้าขายกับระบบโลกาภิวัตน์ ได้

๒. รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

จากการศึกษาการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศการวิเคราะห์การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิต อุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้ครอบคลุม สมบูรณ์ มีความเป็นสากล ต้องศึกษารูปแบบของ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศด้วย โดยเฉพาะรูปแบบอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศในเอเชีย ซึ่งมีแนวความคิด และวัฒนธรรมใกล้เคียงกันดังนี้

ตารางที่ ๔-๑ ตารางเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ

ประเทศ	เกาหลี	สิงคโปร์	สหพันธรัฐ มาเลเซีย	ไทย
องค์กรในกิจการ อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ	KDIA	DSTA	MIDES	DID
บทบาทองค์กร	ประสาน ส่งเสริม การตลาด	นโยบาย ส่งเสริม การตลาด	นโยบาย ส่งเสริม การตลาด	หน้าที่เฉพาะ เงินทุนหมุนเวียน อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ
การดำเนินการ ทางธุรกิจ	อิสระ	อิสระ	อิสระ	จำกัด
ผลิตภัณฑ์	เทคโนโลยี ระดับกลาง	เทคโนโลยี ระดับกลาง	เทคโนโลยี ระดับพื้นฐาน	เทคโนโลยี ระดับพื้นฐาน
การส่งออก	ส่งออก	ส่งออก	ส่งออก	ไม่มีการส่งออก
มีนโยบาย ระดับชาติ สนับสนุนกิจการ อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ	นโยบายพึ่งพา ตนเอง	นโยบายทางการ ทูต และ ยุทธศาสตร์ Total Defense	นโยบายผลักดัน จากรับจ้างผลิต เป็น Innovative Industry	นโยบายผลักดัน ให้เอกชน
รัฐมีมาตรการ สนับสนุนกิจการ อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ โดยเฉพาะ	- ออกกฎหมาย อุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศ, แผน ปรับปรุงกองทัพ และกฎหมายภาษี ป้องกันประเทศ - จัดสรร งบประมาณมาใช้ ในการวิจัยและ พัฒนา อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ	- รัฐดำเนินการ ด้านการตลาดเพื่อ ส่งเสริมการขาย อาวุธไปสู่ ต่างประเทศ	- ใช้นโยบาย Offset Policy, Counter Trade และ Business Matching - เปิดโอกาสให้ ภาคเอกชนของ มาเลเซียเข้ามามี ส่วนร่วม	แผนแม่บท อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔-๑ ตารางเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ประเทศ	เกาหลี	สิงคโปร์	สหพันธรัฐมาเลเซีย	ไทย
กท. มีนโยบายรวมการจัดหายุทธโปกรณ์ระดับกระทรวง	- มีสำนักบริหารการจัดซื้อจัดหา ยุทธโปกรณ์ กลาโหม เกาหลีใต้ (Defense Acquisition Program Administration : DAPA)	- มีหน่วยงานจัดหาแบบรวม การ Defence Science and Technology Agency :DSTA”		-
แหล่งที่มาของยุทธโปกรณ์ทางทหาร	- ผลิตเอง - การวิจัยและพัฒนา - ร่วมมือกับภาคเอกชน	- ซื้อเทคโนโลยี - การวิจัยและพัฒนา - ร่วมมือกับภาคเอกชน	- ซื้อเทคโนโลยี - การวิจัยและพัฒนา	ซื้อเทคโนโลยี
มีสถาบันวิจัยนอกระบบราชการด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ	-มีสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ชื่อ Agency for Defense Development หรือ ADD)	- มีสถาบันวิจัยพัฒนาระดับกระทรวง ชื่อ Defense Science Organization หรือ DSO	- มีสำนักงานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ชื่อ “STRIDE”	สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.)
โรงงานผู้ผลิตยุทธโปกรณ์ภายในประเทศให้กองทัพ	เอกชน	เอกชน	เอกชน ควบคุมโดยคณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (MIDES)	เอกชน ควบคุมโดยกรมการอุตสาหกรรมทหาร

โดยสรุปแล้ว การดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศที่ ประสบผลสำเร็จ จะมุ่งไปสู่การพัฒนาให้เอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการโดยอิสระ มีหน่วยงานกลางของ รัฐเป็นผู้กำหนดนโยบาย เชื่อมโยงและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้กับองค์กรรัฐหรือภาคเอกชนในด้าน การผลิต ตลาด และการวิจัย โดยใช้ศักยภาพของภาครัฐ สนับสนุนภาคเอกชน เช่น เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ ประสิทธิภาพการเตรียมการให้สามารถแปรเปลี่ยนเป็น อุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ เพราะผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้การ ลงทุนที่สูง และใช้เทคโนโลยีค่อนข้างมาก เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าในการนำไปใช้ ในเรื่องความมั่นคง หรือปกป้องทรัพยากรของประเทศนั้น ๆ จึงจะเห็นว่าเป็นตลาดที่กว้างและมีการ แข่งขันสูง ประเทศที่เจริญแล้วจึงใช้จุดแข็งทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนมาเกื้อกูลและชดเชยกัน โดย คำนึงถึงความคล่องตัว และความเป็นอิสระเป็นหลัก โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชาติด้านกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

กระบวนการพัฒนาไปสู่การผลิตโดยภาคเอกชน

วิวัฒนาการของการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐ เพื่อให้มีการเพิ่มบทบาท ภาคเอกชน โดยเริ่มขึ้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕-๒๕๑๙) ได้มีการ จัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้น เพื่อพัฒนาสถาบันทางการเงิน รูปแบบการบริหาร กำหนดให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ ภาครัฐกำกับดูแลตามกฎหมาย ธนาคารพาณิชย์เพิ่มวงเงินกู้ยืมแก่ เกษตรกรในอัตราส่วนของเงินกู้ยืมทั้งหมดสูงขึ้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (๒๕๒๐-๒๕๒๔) บทบาทของสถาบันเอกชนได้ขยายตัวมากขึ้น สถาบันธุรกิจเอกชน ๓ องค์กร คือ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย, สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย ได้จัดตั้ง องค์กรร่วมเป็นการถาวร ในรูปแบบของคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) ทำหน้าที่ ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนต่างประเทศและรัฐบาล และในปี ๒๕๒๔ รัฐบาลโดยการนำของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ขึ้นโดยมี นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ทั้งนี้ได้มีแนวทางที่สำคัญคือ เพื่อที่จะสนับสนุนให้สถาบันเอกชนมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และให้มีระบบ ประสานงานกันระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน ให้กระชับมากขึ้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (๒๕๒๕-๒๕๒๙) ได้มีนโยบายที่กำหนดให้รัฐต้องพัฒนาสถาบันธุรกิจเอกชน ให้ เป็นองค์กรที่สำคัญ โดยจะมอบหมายความรับผิดชอบ รวมทั้งอำนาจหน้าที่บางส่วนของรัฐแก่สถาบัน ธุรกิจเอกชน เป็นผู้ดำเนินการเพื่อเป็นการแบ่งเบาความรับผิดชอบของรัฐ และได้เกิดโครงการร่วม ระหว่างภาครัฐกับเอกชน ซึ่งพร้อมจะดำเนินการได้ เช่น การประหยัดการใช้พลังงานในสาขา อุตสาหกรรม การส่งเสริมตลาดต่างประเทศสำหรับสินค้าออก การส่งเสริมตลาดของธุรกิจการ ท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนให้สถาบันธุรกิจเอกชน ปรับปรุงขีดความสามารถในการบริการ เพื่อ สสนองตอบความรับผิดชอบที่จะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ได้มีการมอบหมายให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การให้บริการในกิจการบางส่วน อันเป็นการเพิ่มความสะดวกและความคล่องตัวแก่ผู้มาใช้บริการ ได้แก่ การหักบัญชีธนาคารพาณิชย์ ในกรณีเสียค่าบริการสาธารณะ เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ตลอดจนการให้ เอกชนเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพสินค้า หรือรับรองคุณภาพสินค้า เป็นต้น

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (๒๕๓๐-๒๕๓๔) ได้มีแนวทางการปรับปรุงกลไกการให้บริการของรัฐ และการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการ ในกิจการบางส่วนของภาครัฐบาล ได้ออกนโยบายการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน โดยมีแนวทาง ให้รัฐต้องลดบทบาทด้านการลงทุนของรัฐ และสนับสนุนเอกชนลงทุนแทน เท่าที่จะทำได้ โดยยึดหลักการแข่งขันเสรี และความเป็นธรรมแก่สังคม นอกจากนี้รัฐจะส่งเสริมให้เอกชน เข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในกระบวนการบริหารเศรษฐกิจ เช่น การมอบความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่บางส่วน ให้กับองค์กรภาคเอกชน และการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุน และบริหารงาน รัฐวิสาหกิจตามรายละเอียดในแผนรัฐวิสาหกิจ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ (๒๕๓๕-๒๕๓๙) ได้มีนโยบายเพิ่มบทบาทการดำเนินงานร่วมกับภาคเอกชน โดยกำหนดรูปแบบในการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน ในการร่วมพัฒนารัฐวิสาหกิจ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการ ซึ่งเดิมรัฐทำในลักษณะผูกขาดแต่ผู้เดียว เช่น การให้เอกชนตรวจสอบสภาพรถยนต์แทนภาครัฐ การร่วมทุนดำเนินการ การทำสัญญาว่าจ้างเอกชน เพื่อดำเนินกิจกรรมบางอย่างของรัฐวิสาหกิจ หรือทำสัญญาจ้างเอกชนมาบริหารงานของรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนการเปิดโอกาสให้เอกชนมาลงทุนและบริหารในโครงการ ใหม่ ๆ ของรัฐวิสาหกิจ โดยมีเงื่อนไขให้ทำการโอนสิทธิ์ให้กับรัฐ เมื่อสิ้นสุดสัญญา นอกจากนี้ได้กำหนดแนวทางให้ปรับขนาดและโครงสร้างองค์กรภาครัฐ ให้มีขนาด กะทัดรัด โดยใช้มาตรการเสริมต่าง ๆ เช่น การจ้างเหมาเอกชนในงานบางเรื่อง เพื่อลดภาระของราชการ และจำนวนข้าราชการและลูกจ้างให้น้อยลง

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (๒๕๔๐-๒๕๔๔) ได้มีแนวทางปรับ บทบาทของระบบราชการจากการตรวจสอบ ควบคุม เป็นการกำกับดูแล ส่งเสริม พร้อมทั้งลดบทบาท ในการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชนและภาคเอกชน เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ลดขนาดระบบราชการโดยจำกัดการขยายตัวของหน่วยราชการและตรึงกำลังคนภาครัฐ พร้อมทั้งเร่งรัดการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ทั้งภารกิจ บุคลากร และขั้นตอน การทำงานให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่เป็นอยู่อย่างจริงจัง สนับสนุนให้ภาคเอกชนมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการลงทุนด้านบริการ การศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านบริการ โครงสร้างพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ ฯลฯ โดยให้เป็นการแข่งขันโดยเสรีที่คำนึงถึงประโยชน์ด้าน คุณภาพ และราคาบริการที่เหมาะสมต่อผู้ใช้บริการเป็นหลักแทนผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนให้แก่ รัฐ นอกจากนี้ให้มีการทบทวน ข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและระเบียบที่เปิดโอกาส หรือเพิ่ม บทบาท ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินแผนงานโดยการปรับกฎระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่ ล้าสมัย ให้สนับสนุนส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (๒๕๔๕-๒๕๔๙) ในส่วนของ ยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้กำหนดแนวทางการ ดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นขั้นตอน โดยให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อม ทั้งใน ด้านการปรับองค์กรและการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี ภาว สนับสนุนบทบาทการลงทุนของภาคเอกชน ที่คำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการเพื่อลดภาระ การลงทุนภาครัฐ และเป็นทางเลือกให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพดีขึ้น ขณะเดียวกัน ก็มีการ จัดตั้งองค์กรกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐานรายสาขาให้ได้มาตรฐาน ทั้งในด้านคุณภาพและอัตรา ค่าบริการ เพื่อให้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเกิดความเป็นธรรมต่อผู้ให้และใช้บริการ และเกิดประโยชน์ ต่อประชาชนโดยส่วนร่วม

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) แนวคิดหลักภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาของประเทศในอนาคต ตลอดจนการทบทวนผลการพัฒนาและสถานะของประเทศ ได้สะท้อนถึงปัญหา เรื่อง โครงสร้างการพัฒนาของประเทศที่ไม่สมดุล ไม่ยั่งยืน และอ่อนไหวต่อผลกระทบจากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวหันมาทบทวนกระบวนการพัฒนาในทิศทางที่พึ่งตนเองและมีภูมิคุ้มกันมากขึ้น โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อการพัฒนาประเทศให้สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงในกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จำเป็นต้องสร้างความแข็งแกร่งของระบบ และโครงสร้างต่าง ๆ ภายในประเทศ ให้อยู่บนหลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย โดยบูรณาการ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและทุกระดับ กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาให้ทั่วถึงเป็นธรรม โดยต้องดำเนินการรักษาและเสริมสร้างความมั่นคงควบคู่ไปด้วย อันจะสนับสนุนให้การบริหารจัดการ ประเทศสู่ดุลยภาพ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง นำไปสู่สันติสุขและความยั่งยืน

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ บนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๓๙) สาระสำคัญของ "แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒" ดังนี้สาระสำคัญของกรอบรูปแบบและเค้าโครงเบื้องต้นของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะสอดคล้องกับ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว ๒๐ ปี ในลักษณะของการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ระยะยาวลงสู่การ ปฏิบัติในช่วงเวลา ๕ ปี โดยมี วิสัยทัศน์ สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนกรอบวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจาก ประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุขกรอบหลักการของการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน รัฐบาลมี นโยบายในการสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเร่งสร้างสังคมที่ มีคุณภาพ โดยการขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ตลอดจนการวางแผนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในระยะยาว ครอบคลุมถึงการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การสร้างความมั่นคง มั่งคั่งทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ เป็นสิ่งสำคัญที่ประเทศจะต้องมีทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่ ชัดเจน โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง เพื่อผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่าง ต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศที่มุ่งสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ใน อนาคต สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทยในระยะ ๕ ปี จะยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับก่อนหน้า เพื่อให้การพัฒนาในทุกมิติ มีการบูรณาการบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รวมถึงมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับภูมิสังคม การพัฒนาทุกด้าน มีดุลยภาพ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศน์ มีความสอดคล้อง เกื้อกูล และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาในมิติหนึ่งต้องไม่ส่งผลกระทบต่อ มิติอื่น ๆ รวมทั้งต้องมุ่งเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนา คนทุกวัยให้เป็น คนดี คนเก่ง มีศักยภาพ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่ม ศักยภาพการแข่งขันทั้งในภาคการผลิตและภาคบริการเพื่อสร้างความเข้มแข็ง มีคุณธรรมจริยธรรม มี จิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมนำไปสู่การสร้างสังคมที่พึงปรารถนา รวมถึงมีจิตอนุรักษ์ รักษา ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องและเหมาะสม

จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ ๓ ปี ๒๕๑๖ เป็นต้นมา รัฐได้เริ่มกำหนดแนวทางให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมในกิจการของภาครัฐ และมีการวิวัฒนาการมาตามลำดับ ในส่วนของภาคเอกชนได้ก่อให้เกิดองค์กรร่วมถาวร เช่น คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) และจัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ (กรอ.) ในส่วนของภาครัฐได้มีการปรับปรุงกลไกภาครัฐให้เอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชน กำหนดนโยบายประสานความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้าดำเนินการในกิจการซึ่งเดิม รัฐทำในลักษณะผูกขาดแต่ผู้เดียว มีการปรับองค์กรภาครัฐและจ้างเหมาเอกชนในบางงาน และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ ได้มีแนวทางปรับบทบาทของระบบราชการจากการตรวจสอบ ควบคุม เป็นการกำกับ ดูแล ส่งเสริม พร้อมทั้งลดบทบาทในการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้น นอกจากนี้ให้มีการทบทวนปัญหาและข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและระเบียบที่เปิดโอกาส หรือเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมให้กว้างขวางขึ้น

การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑. สัมภาษณ์ ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ สรุปได้ดังนี้

๑.๑ ท่านคิดว่าโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความเหมาะสมหรือไม่ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน หลายท่านมีความเห็นว่าปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ ธุรกิจนี้มีข้อจำกัดทางการตลาด ซึ่งเป็นตลาดที่มีความแคบ มีการสั่งซื้อน้อยทำให้การผลิตมีต้นทุนสูง บางครั้งไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคากับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ การส่งเสริมทางการตลาดทำได้อย่างจำกัด การผลิต การเก็บรักษา การขาย และการส่งมอบผลิตภัณฑ์ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นข้อดี แต่ก็ทำให้บริษัท/โรงงาน มีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น จึงอยากให้ภาครัฐช่วยส่งเสริมในด้านการตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ทั้งนี้ หากไม่มีความจำเป็นภาครัฐไม่ควรผลิตผลิตภัณฑ์แบบเดียวกับที่ภาคเอกชนดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ควรจะส่งเสริมให้หน่วยงานราชการสนับสนุนผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตภายในประเทศให้มากขึ้น

๑.๒ ท่านคิดว่า กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายในปัจจุบัน ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย ควรมีแนวแก้ไข ปรับปรุงอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน หลายท่านมีความเห็นว่า กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ในปัจจุบันส่วนใหญ่มีความเหมาะสม แต่ขั้นตอนการดำเนินการทางด้านเอกสารกับภาครัฐมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลาในการดำเนินการมาก บางครั้งทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน จึงอยากให้ภาครัฐแก้ไขขั้นตอนการปฏิบัติให้มีความกระชับ และเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการทางด้านเอกสารให้เป็นไปตามเวลาที่เหมาะสม

๑.๓ ท่านคิดว่าโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เอกชนเป็นฐานการผลิตหลักควรมืองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่อย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน หลายท่านมีความเห็นว่า การดำเนินธุรกิจในส่วนของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีความเสี่ยงสูงทั้งในด้านของจุดคุ้มทุน และในด้านของการตลาดที่มีขนาดจำกัด อีกทั้งต้องใช้เงินลงทุนในกิจการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมคือ ภาครัฐร่วมลงทุนกับภาคเอกชน โดยอาจจะร่วมมือกันตั้งแต่เริ่มต้นโครงการผลิต หรือจะเริ่มต้นในขั้นของการวิจัย และพัฒนายุทธโศปกรณ์/ผลิตภัณฑ์ นั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ การบริหารจัดการขอให้ภาคเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการเอง และภาครัฐเป็นผู้ควบคุม ดูแล และสนับสนุน ทั้งในเรื่องของความต้องการ (การสั่งซื้อ) ผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน และการให้สิทธิพิเศษทางการค้า เพื่อให้ภาคเอกชนเกิดความมั่นใจว่านโยบายนี้จะป็นนโยบายที่ต่อเนื่อง ทั้งนี้ จากอดีตที่ผ่านมาเมื่อภาครัฐมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชา นโยบายในการดำเนินการก็มักจะมีการปรับเปลี่ยนไปด้วย ซึ่งจะส่งผลเสียให้กับการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑.๔ ท่านคิดว่าปัญหาอุปสรรคการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยคือ
จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน หลายท่านมีความเห็นว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้ภาคเอกชนไม่ยอมมาลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศก็คือ ปัญหาเรื่องการดำเนินนโยบาย และความต้องการผลิตภัณฑ์ของภาครัฐที่มีความไม่แน่นอน มักจะเปลี่ยนไปเมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐ และปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม ซึ่งการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นกิจการที่ใช้เงินลงทุนสูง และมีตลาดจำกัด ดังนั้น ภาครัฐจะต้องมีความชัดเจนในเรื่องของนโยบาย และความต้องการผลิตภัณฑ์ที่จะต้องมีความแน่นอน และต่อเนื่อง

๑.๕ หากท่านมีความต้องการมาร่วมลงทุนในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกองทัพไทย ท่านอยากให้ภาครัฐช่วยเหลือในเรื่องใด เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และสามารถดำเนินการในธุรกิจนี้ได้อย่างยั่งยืน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน หลายท่านมีความเห็นว่า การประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ส่วนใหญ่เป็นกิจการที่ใช้เงินลงทุนสูง และมีตลาดจำกัดอยู่ในวงแคบ ๆ จึงอยากให้ภาครัฐช่วยเหลือในเรื่องของ การร่วมลงทุนกับภาคเอกชน การกำหนดนโยบาย และการเสนอความต้องการผลิตภัณฑ์ (การสั่งซื้อ) ของภาครัฐต้องมีความชัดเจน และต่อเนื่อง รวมทั้งการส่งเสริมทางการตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และการได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า

๒. สัมภาษณ์ ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ท่านคิดว่ากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่กองทัพไทย เคยร่วมดำเนินการกับภาคเอกชน มีปัญหา หรืออุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ๆ หลายท่านมีความเห็นว่า ปัญหา หรืออุปสรรคที่สำคัญ คือ

๒.๑.๑ งบประมาณที่ได้รับอย่างจำกัดทำให้ไม่คุ้มค่าต่อการเปิดสายการผลิต

๒.๑.๒ ทศนคติและมุมมองระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน ยังไม่มองในเรื่องผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนร่วม ภาครัฐยังมีมุมมองในแง่ของส่วนราชการที่จะต้องควบคุมตรวจสอบ กำกับดูแลภาคเอกชนเป็นหลัก ส่วนภาคเอกชนจะมองในแง่เชิงธุรกิจทำให้การประสานงาน ความเข้าใจที่จะประสานประโยชน์ให้เกื้อกูลทั้งสองฝ่าย เพื่อจะนำไปสู่ผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม ยังเป็นความขัดแย้งกันอยู่

๒.๑.๓ ข้อจำกัดทางด้านการตลาด และความต่อเนื่องของโครงการ ฯ คือ มีตลาดเฉพาะในส่วนของแต่ละทัพ ทำให้มีผลกระทบต่อการลงทุนของภาคเอกชน และการขาดความต่อเนื่องของโครงการ ฯ ทำให้ไม่มีความก้าวหน้าในการปรับปรุงพัฒนาในส่วนของภาคเอกชน

๒.๑.๔ ภาคเอกชนส่วนใหญ่ยังประสบกับการขาดสภาพคล่องในการลงทุน และขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกับภาครัฐ ทำให้การดำเนินงานล่าช้า

๒.๑.๕ การปรับย้ายกำลังพลบ่อย ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง และบางครั้งได้กำลังพล ที่ไม่ตรงตามสายงาน และไม่มีความชำนาญ

๒.๑.๖ การให้ผลประโยชน์จากภาคเอกชน เพื่อให้ตนได้เป็นผู้ร่วมงานกับภาครัฐ

๒.๒ โครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความเหมาะสมหรือไม่

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ฯ หลายท่านมีความเห็นว่า โครงสร้างการจัดหน่วยยังไม่มีที่เหมาะสม เนื่องจากไม่เอื้อให้ดำเนินการในด้านการตลาด มีข้อจำกัดในเรื่องระเบียบปฏิบัติทำให้การกำหนดตลาด หรือการวางแผนการผลิตในอนาคตเป็นไปด้วยความยากลำบาก และไม่สามารถพยากรณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากการขายผลิตภัณฑ์ให้กับเหล่าทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการต่าง ๆ แล้ว การจะขยายตลาดเพื่อไปสู่การขายให้กับต่างประเทศก็มีข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย อีกทั้งการจัดหาวัตถุดิบของเหล่าทัพมีความหลากหลาย ไม่มีมาตรฐาน ทำให้เกิดปัญหาในระบบการส่งกำลังบำรุง และการซ่อมบำรุง

๒.๓ ท่านคิดว่าโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เอกชนเป็นฐานการผลิตหลักควรมีองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่อย่างไร

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ฯ หลายท่านมีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารจัดการกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เหมาะสมคือ ดำเนินกิจการร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ทั้งในเรื่องของการลงทุนร่วมกัน หรือการต่อยอดผลการวิจัยทั้งของภาครัฐ หรือของภาคเอกชนมาสู่การผลิต โดยอาศัยเทคโนโลยี และความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจของภาคเอกชนมาดำเนินการ ภาครัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุน ในเรื่องของนโยบาย/ความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจน มีความต่อเนื่อง และส่งเสริมทางการตลาด อีกทั้งควรมีองค์กรกลางที่มีอิสระ ในการดำเนินการกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในด้านการตลาด การกำหนดมาตรฐาน การวิจัย เป็นต้น

๒.๔ ท่านคิดว่าปัญหาอุปสรรคการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยคือ จากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ฯ หลายท่านมีความเห็นว่า นโยบายของภาครัฐที่ไม่แน่นอนเป็นสาเหตุสำคัญยิ่งที่ทำให้ภาคเอกชนไม่ยอมมาลงทุน หรือร่วมดำเนินการ เนื่องจากการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศส่วนใหญ่ใช้งบประมาณในการลงทุนสูง และมีตลาดที่จำกัด การบริหารกิจการเป็นไปด้วยความเสี่ยง ประกอบกับที่ผ่านมามีประสบการณ์ที่ประสบกับปัญหาในเรื่องนโยบายของภาครัฐที่มีความไม่แน่นอน และข้อจำกัดทางด้านกฎ ระเบียบต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านการตลาดเมื่อมีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น บริษัทซึ่งได้ลงทุนร่วมวิจัย พัฒนา มากับภาครัฐตั้งแต่ต้น แต่เมื่อผลงานประสบความสำเร็จ ก็ถูกแทรกแซงทางด้านการตลาด จนไม่สามารถดำเนินการต่อเมื่อจะต้องผลิตออกมาขาย

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ และข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ **ปัญหาที่สำคัญ** ในการร่วมกันบริหารจัดการกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ตารางที่ ๔-๒ ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

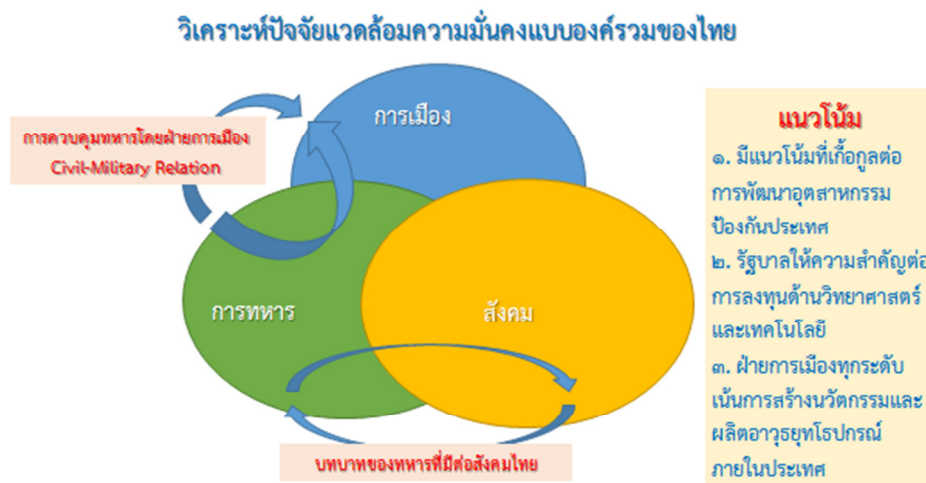
ประเด็นสำคัญ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	หมายเหตุ
๑. การลงทุน	- ขาดงบประมาณในการ สั่งซื้อแบบต่อเนื่อง - ไม่มีงบประมาณในการ วิจัย / น้อยมาก - งบประมาณในการลงทุน พัฒนาไม่ต่อเนื่อง	- ขาดความเชื่อมั่นในการ ลงทุน - ลงทุนต่อยอดใน เทคโนโลยีขั้นสูง ไม่คุ้มค่า	
๒. การบริหารงาน	- มุมมองที่จะต้องควบคุม ตรวจสอบภาคเอกชน - คณะกรรมการ มากแต่ไม่ สามารถผลักดันให้เป็น รูปธรรม	- มุมมองในแง่ธุรกิจ - ไม่มีส่วนร่วมกำหนด ทิศทางกับภาครัฐ	
๓. การตลาด	มียอดเฉพาะในส่วนของ เหล่าทัพและส่วนราชการ	ต้องการขยายตลาดไป ต่างประเทศ	
๔. ผลประโยชน์	มุ่งหาผลประโยชน์จาก ภาคเอกชน	มุ่งแสวงหากำไร	- ไม่คำนึงถึง ผลประโยชน์ชาติ
๕. โครงสร้าง และการ บริหารจัดการ	- ไม่มีความเหมาะสม - ไม่มีองค์กรกลางในการ ส่งเสริม เชื่อมโยงกับ ภาคเอกชน - ไม่มีการกำหนดมาตรฐาน	มีความเหมาะสมแต่ ติดขัดในกฎระเบียบของ ภาครัฐ	
๖. นโยบายการสั่งซื้อ	- ไม่แน่นอน	ต้องการความแน่นอนใน การวางแผนการผลิต	

หรืออาจสรุปเป็นปัญหาที่จะต้องร่วมกันหาทางแก้ไขนำไปสู่บทสรุปต่อไปคือ

๑. เรื่องของการลงทุน (ภาคเอกชนขาดความเชื่อมั่นในการลงทุน และภาครัฐขาดงบประมาณที่ต่อเนื่อง)
๒. การบริหารงานที่แตกต่างกันระหว่างภาครัฐ กับภาคเอกชน
๓. ข้อจำกัดทางด้านการตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ
๔. การถูกแสวงหาผลประโยชน์ทั้งจากภาครัฐ และภาคเอกชน
๕. รูปแบบโครงสร้างและการบริหารจัดการ และขั้นตอนการปฏิบัติยังมีความไม่เหมาะสม
๖. การดำเนินนโยบายของภาครัฐในเรื่องความต้องการผลิตภัณฑ์ (การสั่งซื้อ) มีความไม่แน่นอนและต่อเนื่อง

แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย วิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมความมั่นคงแบบองค์รวมของไทยในปัจจุบัน

แผนภาพที่ ๔-๒ แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ต้องวิเคราะห์จากปัจจัยพื้นฐานของประเทศไทย ที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และสังคมจิตวิทยา ซึ่งจะเกื้อหนุน ผลักดัน ตอบโงทย์ การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของประเทศได้ ปัจจัยความสำเร็จที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เป็นรูปธรรม มีอยู่ ๕ ประเด็นหลักประกอบด้วย

๑. การบูรณาการการผลิต การรวมการจัดหายุทโธปกรณ์ที่ผลิตใน กระทรวงกลาโหม และกำหนดรายการยุทโธปกรณ์ที่ให้ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นผู้ผลิต

๒. รายการยุทโธปกรณ์ที่ได้รับต้นแบบวิจัยไปทดลองใช้งานแล้วเป็นไปตามมาตรฐานให้กำหนดเป็นรายการจัดหาภายในประเทศ

๓. ร่วมกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางด้านมาตรฐานของ กระทรวงกลาโหม

๔. กำหนดแนวทางในการตั้งโรงงานประกอบหรือผลิตชิ้นส่วนอะไหล่ของยุทโธปกรณ์ที่สำคัญร่วมกับมิตรประเทศ พร้อมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีขีดความสามารถในการพัฒนา การปฏิบัติ บำรุงยุทโธปกรณ์ที่ประจำการในไทยและภูมิภาค

๕. ควบคุม ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ ภาคเอกชนและโรงงานของภาครัฐอื่น ๆ ทั้งในเรื่อง การวิจัย การตลาด และแหล่งเงินทุนหลักการ/ แนวคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของไทยจะต้องเริ่มจากอุปสงค์ ความต้องการจัดหายุทโธปกรณ์ของไทยจากภายในประเทศ และ จากต่างประเทศ จากผู้ผลิตภาครัฐ และภาคเอกชนภายในประเทศ สิ่งสำคัญคือ คุณภาพผลิตภัณฑ์ ต้องมีมาตรฐานกลาง ที่ส่งเสริมผู้ผลิต และให้ผู้ใช้มีความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ การให้อำนาจ/การควบคุม พ.ร.บ. ให้อำนาจการตลาด/การขาย มาตรการจูงใจ/ส่งเสริมภาคเอกชนในระดับชาติ ยกเว้นอากรนำเข้า, ยกเว้นภาษีค่าใช้จ่ายด้านวิจัยพัฒนา,

ส่งเสริมการลงทุน การบริหารจัดการ แผน/ยุทธศาสตร์ในทุกกระดับ ที่คำนึงถึงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย เป้าหมายสุดท้าย การผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือให้ ผู้ผลิตภาคเอกชน และ/หรือภาคเอกชนที่รัฐถือหุ้น (หน่วยงานรัฐไม่เป็นผู้ผลิต) โดยมีขั้นตอนในการกำหนดแนวทาง ดังนี้

๑. เป้าหมายระหว่างทางที่ ๑ : พัฒนาโรงงานใน กท. ให้มีประสิทธิภาพ มีมูลค่าเพิ่ม มีกำไร เพื่อให้ภาคเอกชนค้ำค่าในการร่วมลงทุน และสามารถแปรรูปโรงงาน กท.เป็นเอกชนได้ ในที่สุด

๑.๑ เพิ่มอุปสงค์ ให้โรงงานใน กท. ผลิตยุทธโปกรณ์ ได้เต็มขีดความสามารถ

๑.๑.๑ บูรณาการ/รวมการ/ยุบรวม โรงงานที่ผลิตยุทธโปกรณ์แบบเดียวกัน และที่กองทัพมีความจำเป็นต้องใช้งาน (*รวมการจัดหา*)

๑.๑.๒ เพิ่มความต้องการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพ (และของภาครัฐอื่น) จากในประเทศ (กำหนดยุทธโปกรณ์ที่สามารถผลิตภายในประเทศไว้ใน*แผนพัฒนาขีดความสามารถ* ของกองทัพ)

๑.๑.๓ หาดตลาดในประเทศและต่างประเทศ (*พ.ร.บ. ให้อำนาจ กท.ทำการตลาดและขายผลิตภัณฑ์*)

๑.๒ วิจัยพัฒนากระบวนการผลิต และ/หรือวิจัยพัฒนายุทธโปกรณ์ในสายการผลิต ให้มีเทคโนโลยีสูงขึ้น ที่ตอบสนองความต้องการของกองทัพ เพื่อเพิ่มมูลค่าและประสิทธิภาพของโรงงานใน กท.

๒. เป้าหมายระหว่างทางที่ ๒ : หน่วยวิจัยของ กท. ลงทุนวิจัยพัฒนายุทธโปกรณ์ร่วมกับภาคเอกชนภายในประเทศ ที่โรงงานใน กท. ไม่มีขีดความสามารถผลิต แต่เป็นความต้องการของกองทัพ(*แผนพัฒนาขีดความสามารถ*) เพื่อนำไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม และขายในประเทศและต่างประเทศ (*พ.ร.บ. ให้อำนาจ*)

- สทป. ดำเนินการ

๓. เป้าหมายระหว่างทางที่ ๓ : จัดตั้งสำนักงานมาตรฐานยุทธโปกรณ์ระดับกระทรวง เพื่อ*กำหนด* และ *รับรอง* มาตรฐานฯ ที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ แต่ต้องสร้างและยืนยันความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้/เหล่าทัพ ในด้านความปลอดภัยของยุทธโปกรณ์ที่ผลิตภายในประเทศ

๓.๑ เพิ่มบทบาทและยกระดับ คณะกรรมการมาตรฐานยุทธโปกรณ์ กท. และวท.กท. รวมทั้งปรับโครงสร้าง วท.กท.

๔. เป้าหมายระหว่างทางที่ ๔ การรวมการจัดหายุทธโปกรณ์ ในระดับกระทรวง

๕. เป้าหมายระหว่างทางที่ ๕ การจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถกองทัพ ที่คำนึงถึงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๕.๑ กระบวนการวิจัยและพัฒนาที่นำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ สทป.

๕.๒ ผลงานวิจัยของ ศอว.ศอพท. ที่ผ่านมาตรฐานของ ทบ. และทดลองผลิตเพื่อนำไปทดลองใช้งาน

๖. การจัดทำ พ.ร.บ. ให้อำนาจหน่วยผลิต กท. และ พ.ร.บ. ให้อำนาจหน่วยงานวิจัย กท. ในการทำการตลาดและขายผลิตภัณฑ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม ในเรื่องการจัดตั้งองค์กรเพื่อกำหนดและรับรองมาตรฐานของยุทธโปกรณ์เห็นว่าการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อกำหนดและรับรองมาตรฐานยุทธโปกรณ์ ซึ่งในระยะแรกองค์กรกลางจะ กำหนดมาตรฐานในระดับเท่าที่จำเป็นและผู้ใช้สามารถใช้ได้อย่างปลอดภัย ทั้งนี้เฉพาะรายการที่ผลิต และใช้ร่วมกันตั้งแต่ ๒ เหล่าทัพขึ้นไปก่อน เช่น ก.ปล.ขนาด ๕.๕๖ มม. และกระสุนขนาด ๓๐ มม. เมื่อผู้ผลิตสามารถปรับปรุงคุณภาพและส่งออกต่างประเทศได้องค์กรกลางจึงเพิ่มบทบาทและกำหนด มาตรฐานยุทธโปกรณ์ให้สูงขึ้น

สาเหตุในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ ที่สำคัญอย่างยิ่งของการเจริญเติบโต และการพัฒนาของอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศ คือ ข้อจำกัดในการขายของโรงงาน/บริษัท ที่จะต้องขายให้แก่ทหาร ตำรวจ หรือส่วน ราชการเท่านั้น กฎ ระเบียบ ยังไม่ขยายผลหรือเอื้ออำนวยให้ขายกับภาคเอกชน จึงทำให้การตลาดมี ความแคบ ซึ่งรวมถึงอุปสรรคด้านทัศนคติที่สั่งสมมานานตามวัฒนธรรมแบบไทยระหว่างภาครัฐกับ ภาคเอกชน ดังนั้นปัญหาอุปสรรคที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศมีดังนี้

๑. โครงสร้างที่ไม่มีฝ่ายขาย และงบประมาณสำหรับการขาย

ในการดำเนินการของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เริ่มต้นจากมีการ สั่งซื้อ หลังจากนั้น หน่วยงานราชการที่มีโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะ ดำเนินกรรมวิธี เพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ และนำส่งมอบให้กับผู้สั่งซื้อ เป็นการครบวงจร

จุดเริ่มต้นของการดำเนินการอยู่ที่ “ไปสั่งซื้อ” ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ ที่จะทำให้ กลไกของการผลิตเริ่มต้นได้ การตลาดถูกจำกัดตามวัตถุประสงค์ของระเบียบเงินกองทุน คือ ต้อง ขายให้กับเหล่าทัพ หรือส่วนราชการ และการกำหนดมาตรฐานยุทธโปกรณ์ของกองทัพ ผลิตภัณฑ์ บางชนิดสามารถจำหน่ายให้เฉพาะเหล่าทัพ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่านั้น สำหรับตลาด ต่างประเทศนั้น การดำเนินการทางด้านการตลาดไม่สามารถให้เอกชนเป็นผู้แทนขายได้โดยตรง

๒. ข้อจำกัดที่ขายให้ได้เฉพาะ ทหาร และตำรวจ

อุปสรรคที่สำคัญอย่างยิ่งของการเจริญเติบโตและการพัฒนาของอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ คือ ข้อจำกัดในการขายของโรงงาน/บริษัทเหล่านี้ ซึ่งจะต้องขายให้แก่ทหาร ตำรวจ หรือส่วนราชการเท่านั้น กฎ ระเบียบ ยังไม่ขยายผลหรือเอื้ออำนวยให้ขายกับภาคเอกชน จึงทำให้ การตลาดมีความแคบ การผลิตน้อยทำให้ต้นทุนสูง ราคาขายสูงตาม ไม่สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ที่ นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ และมีผลต่อการวิจัย พัฒนา คุณภาพของผลิตภัณฑ์ เพราะความ ต้องการมีไม่มากพอที่จะดำเนินการวิจัยพัฒนา

จากสาเหตุในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศของ กระทรวงกลาโหมในเรื่องแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เป็นรูปธรรม ของ กระทรวงกลาโหม และร่วมพิจารณามาตรการจูงใจและการขยายโอกาสการประกอบกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเอกชน ผลการสัมมนาคือ

๑. ภาคเอกชนเห็นว่าการจัดแผนความต้องการจัดหา สป.๕ จากหน่วย ผลิตของ กท. และผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ ระยะ ๕ ปี จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาครัฐและภาคเอกชน

๒. เสนอให้แก่ไขกฏหมายที่ กท. รับผิดชอบเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต เช่น การครอบครอง, การนำเข้า-ส่งออก และการประกอบกิจการโรงงานผลิตอาวุธ โดยขอให้ระยะเวลาจากเดิมมีอายุ ๑ ปี เป็นมีอายุ ๓ ปี

๓. การส่งเสริม จะสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีความเข้มแข็งในขั้นต้น โดยผลักดันกลุ่มอุตสาหกรรม อาวุธ, กระสุน และวัตถุระเบิด และกลุ่มยานยนต์ของภาคเอกชน เข้าเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และการจัดทำแผนการพัฒนาเป็นการนำร่องให้ภาครัฐส่งเสริมผลผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการพาณิชย์ ทั้งนี้การบูรณาการภายในกลุ่มภาคเอกชนด้วยกันเองเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งภาคเอกชนแต่ละกลุ่มจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายจัดสรรขอบเขตงานตามความสามารถให้สอดคล้องกัน เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนในภาพรวมของประเทศ

๔. ด้านความร่วมมือภาครัฐและเอกชน มีความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักมาตรฐานของ กท. เพื่อเป็นองค์กรกลางในการกำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ โดยเฉพาะรายการที่ผลิตและใช้ร่วมกันตั้งแต่ ๒ เหล่าทัพขึ้นไปทั้งนี้ในปี ๒๕๖๐ จะจัดตั้งสำนักมาตรฐานทางทหารของ วท.กท. เพื่อทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการขององค์กรกลางดังกล่าว ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการมาตรฐานยุทธโศปกรณ์กลาโหม (กมย.กท.) โดยลำดับแรก จะทำการกำหนดมาตรฐานกลางของกระสุน ดินส่งกระสุน และองค์ประกอบ ที่ทุกฝ่ายให้การยอมรับสามารถใช้ได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ เข้าประเมินและให้การรับรองมาตรฐานของหน่วยผลิตทั้งภายใน กท. และภาคเอกชน เพื่อให้หน่วยใช้ซึ่งได้แก่กองทัพมีความเชื่อมั่นและใช้คุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวเพื่อดำเนินกรรมวิธีจัดหาต่อไป

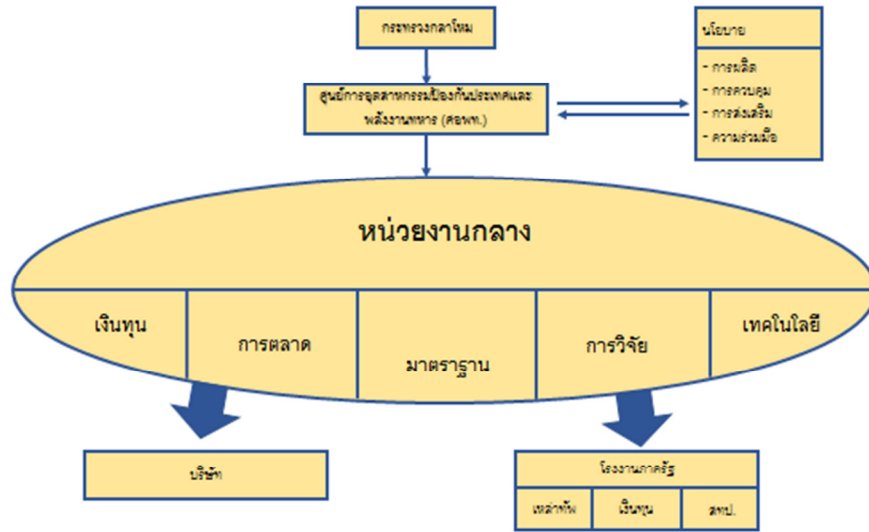
และเมื่อผู้ผลิตสามารถปรับปรุงคุณภาพและส่งออกต่างประเทศได้ จะกำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ให้สูงขึ้นต่อไป

จากการวิเคราะห์แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และโครงสร้างอุตสาหกรรมต่างประเทศ รวมถึงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และผลการสัมมนา สามารถพิจารณาแนวทางปรับปรุงโครงสร้างที่เหมาะสมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย เพื่อจะได้กำหนดกระบวนการพัฒนาไปสู่การผลิตโดยภาคเอกชน เป็นดังนี้

๑. โครงสร้างขององค์กรกลางในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

๒. พิจารณาตั้ง / ปรับปรุง หน่วยงานที่สามารถรับผิดชอบการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศร่วมกับภาคเอกชนทั้ง ในด้านการตลาด การผลิต ได้อย่างแท้จริง

แผนภาพที่ ๔-๓ โครงสร้างองค์กรกลาง

สรุป

สรุปแล้วสำหรับงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตามแผนแม่บท อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓ นั้นให้เกิดรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ พัฒนาระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้สามารถวิจัยพัฒนา มุ่งไปสู่การผลิตในการใช้ใน ราชการและขายในเชิงพาณิชย์ เพื่อสนับสนุนงานด้านความมั่นคงและลดภาระงบประมาณในการ นำเข้าจากต่างประเทศ โดยปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ นี้ มี ๓ ประเด็นหลักคือ

๑. การบูรณาการการผลิต และการรวมการจัดหายุทโธปกรณ์ที่ผลิตในกระทรวงกลาโหม และกำหนดรายการยุทโธปกรณ์ที่จะให้ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นผู้ผลิต

๒. การเสนอรายการยุทโธปกรณ์ที่กองทัพได้รับต้นแบบไปวิจัยและทดลองใช้งานและ สำเร็จตามวัตถุประสงค์และกำหนดเป็นรายการที่จะจัดหาจากในประเทศ ในโครงการจัดหา ยุทโธปกรณ์ของกองทัพหรือในแผนพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ

๓. การร่วมกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางที่เป็นผู้กำหนดและรับรอง มาตรฐานยุทโธปกรณ์เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ หากจะให้ภาคเอกชนเป็นฐานการ ผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน จำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐต้อง รับผิดชอบการแก้ไข อย่างเป็นรูปธรรม จริงใจ จึงจะทำให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเจริญก้าวหน้า เป็นสาขาหนึ่งที่จะสร้างความมั่นคงให้ประเทศไทยต่อไป

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในลักษณะการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัย โดยศึกษาวิเคราะห์ รูปแบบ และลักษณะการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนของประเทศไทย และต่างประเทศบางประเทศ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร บริษัท/โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ และข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาสาเหตุ หรือปัจจัยที่เป็นปัญหา เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยอย่างยั่งยืนต่อไป ดังนี้

๑. สรุป
๒. ข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยที่ผ่านมาจะมีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ

๑. การดำเนินงานโดยภาคเอกชนภายในประเทศเอง ตามนโยบายของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธสำหรับราชการทหาร และตำรวจ โดยการขออนุญาตจัดตั้งโรงงานขึ้นในประเทศ ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (ปัจจุบันตราเป็นพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐) นับตั้งแต่นั้นมา ภาคเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเรื่อยมา และมีเอกชนได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงาน ๆ แล้วจำนวน ๘ บริษัท ปัจจุบันปิดกิจการไปแล้ว ๑ บริษัท ซึ่งสาเหตุในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในการดำเนินกิจการของภาคเอกชนที่สำคัญ มีดังนี้

- ๑.๑ ข้อจำกัดทางด้านตลาด ซึ่งเป็นตลาดที่มีความแคบ มีการสั่งซื้อน้อย ทำให้การผลิตมีต้นทุนสูง บางครั้งไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคากับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ การส่งเสริมทางด้านตลาดทำได้อย่างจำกัด การผลิต การเก็บรักษา การขาย และการส่งมอบผลิตภัณฑ์ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นข้อดี แต่ก็ทำให้บริษัท/โรงงานมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

๑.๒ ขั้นตอนการดำเนินการทางด้านเอกสารกับภาครัฐมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลาในการดำเนินการมาก บางครั้งทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน

๑.๓ การดำเนินนโยบาย และความต้องการผลิตภัณฑ์ของภาครัฐที่มีความไม่แน่นอน มักจะเปลี่ยนไปเมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐ และปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม

๑.๔ ภาครัฐผลิตผลิตภัณฑ์แบบเดียวกับที่ภาคเอกชนดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

๑.๕ ไม่มีหน่วยงานที่แน่ชัดในการแก้ไขปัญหาให้กับภาคเอกชน

๒. การดำเนินงานโดยส่วนราชการกระทรวงกลาโหม จะมีทั้งในส่วนของเหล่าทัพ ที่ตั้งโรงงานขึ้นมาผลิตอาวุธยุทธภัณฑ์เอง และในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการเงินทุนหมุนเวียน ที่ดำเนินการในลักษณะของการใช้โรงงานของเหล่าทัพ หรือโรงงานของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นฐานการผลิต เช่น โครงการลูกระเบิดยิงจากเครื่องยิงลูกระเบิด ขนาด ๖๐ มิลลิเมตร และ ๘๑ มิลลิเมตร ใช้โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารบก เป็นฐานการผลิต โครงการประกอบลูกปืนต่อสู้อากาศยาน ขนาด ๓๗ มิลลิเมตร ใช้ โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารเรือ โครงการลูกระเบิดอากาศ (ชนิดฝึก) ใช้โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารอากาศ โรงงานผลิตอาวุธของศูนย์อาวุธ โรงงานผลิตแบตเตอรี่ทหาร เป็นต้น

กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ทหารดำเนินการ ไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ประกอบกับโรงงานของทหารในปัจจุบันเสมือนยังไม่สามารถตอบสนองอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างเต็มที่ บางครั้งเป็นภาระต่อภาระที่จะดำรงสภาพให้สามารถตอบสนองความต้องการของเหล่าทัพได้ ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ มีดังนี้

๒.๑ งบประมาณที่ได้รับในการผลิตมีจำนวนจำกัด ไม่คุ้มค่าต่อการเปิดสายการผลิตเนื่องจากใช้กำลังการผลิตได้ไม่เต็มขีดความสามารถ ทำให้กำลังพลขาดทักษะในการผลิตอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งไม่ได้รับความสนใจในการวิจัยและพัฒนา เพื่อดำรงไว้ หรือต่อยอดผลิตภัณฑ์

๒.๒ ปัญหาเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งผู้ซื้อไม่มีความเชื่อถือในคุณภาพ

๒.๓ ปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากโครงสร้างการจัดหน่วย และระเบียบราชการมีข้อจำกัดในการดำเนินการ จึงทำให้การกำหนดตลาดหรือการวางแผนการผลิตในอนาคตเป็นไปด้วยความยากลำบาก และไม่สามารถพยากรณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากการขายให้กับเหล่าทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการต่าง ๆ แล้ว การขยายตลาดเพื่อไปสู่การขายให้กับต่างประเทศก็มีข้อจำกัดด้านกฎ ระเบียบ เช่นกัน

๒.๔ การบริหารจัดการที่ติดขัดต่อ กฎ ระเบียบของทางราชการ ทำให้การแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที และไม่สามารถที่จะบริหารงานเชิงรุกได้

๒.๕ การปรับย้ายกำลังพลบ่อย ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง และบางครั้งได้กำลังพลที่ไม่ตรงตามสายงาน และไม่มี ความชำนาญ

๒.๖ ขาดงบประมาณต่อเนื่องในการผลิต และการวิจัยพัฒนา

๒.๗ ไม่มีหน่วยงานที่ดำเนินการในภาคปฏิบัติในรูปแบบบูรณาการในส่วนราชการทหาร ส่วนราชการพลเรือน และภาคเอกชน ที่จะร่วมกันขับเคลื่อน ก้าวสู่กัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย และต่างประเทศ ทำให้ได้รับรู้หลักการ และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พร้อมทั้งแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยในการส่งเสริมและเสริมบทบาทให้ภาคเอกชน ต่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างต่อเนื่อง ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

โดยสรุปแล้ว ข้อจำกัดของโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ คือ บทบาทของภาครัฐที่มีผลเกี่ยวเนื่องที่สัมพันธ์กับภาคเอกชนคือ

๑. การผลักดันนโยบายกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้มีผลในทางปฏิบัติ การสนองตอบต่อนโยบาย ยังไม่สามารถสนองตอบในการควบคุม ประสานงาน กำกับดูแล และนำผลการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เช่น มติสภากลาโหม, ครม. ไปปฏิบัติ

๒. กฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้มีความคล่องตัว ในการดำเนินงานกับภาคเอกชน หรือการบริหารงานเชิงธุรกิจ ยังเป็นกรอบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงาน

๓. ทิศนคติ มุมมองระหว่างภาครัฐและเอกชน ยังไม่มองภาพของผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม ภาครัฐยังมีมุมมองในแง่ของส่วนราชการที่จะต้องควบคุม ตรวจสอบ กำกับดูแลภาคเอกชนเป็นหลัก ส่วนภาคเอกชนจะมองในแง่เชิงธุรกิจมิติเดียว ทำให้การประสานงาน ความเข้าใจที่จะประสานประโยชน์ให้เกื้อกูลทั้งสองฝ่าย เพื่อจะนำไปสู่ผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม ยังเป็นความขัดแย้งกันอยู่

๔. การแทรกแซง ตลอดจนการแข่งขันด้านการตลาดยังมีสูง มีผลกระทบให้บริษัทซึ่งได้ลงทุนร่วมวิจัย พัฒนา ตั้งแต่ต้น เมื่อผลงานสำเร็จถูกแทรกแซงด้านการตลาด ไม่สามารถดำเนินการต่อเมื่อจะต้องผลิตออกมาขาย ทำให้ไม่มีจุดเริ่มต้นในการผลิต คือไปสั่งซื้อ

๕. ข้อจำกัดด้านการตลาด คือ มีตลาดเฉพาะในส่วนของแต่ละทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการพลเรือน ทำให้มีผลกระทบต่อการลงทุนของภาคเอกชน ความก้าวหน้าในการปรับปรุงพัฒนา

๖. ภาคเอกชน ยังต้องการความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินกรรมวิธีที่เกี่ยวข้องกับส่วนต่าง ๆ ของภาครัฐ เพื่อให้การทำงานไม่ซ้ำซ้อน ลดเวลาในการทำงาน ประสานการปฏิบัติให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

๗. ภาคเอกชนยังประสบกับสภาพคล่องในการลงทุน

๘. การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ยังไม่สามารถเป็นจุดศูนย์รวมพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก หรือกระตุ้นให้เอกชนมีความตื่นตัว เสมือนเป็นนิเวศลีสที่จะดึงดูดการลงทุนที่เป็นอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมหลัก เพื่อให้เกิดการผลิตวัสดุภายในประเทศ ลักษณะของ อุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งจะเป็นฐานที่แข็งแกร่งภายในประเทศในการระดมสรรพกำลังทางทหารต่อไป

การดำเนินงานโดยส่วนราชการกระทรวงกลาโหม โดยใช้เงินทุนหมุนเวียน
ดำเนินการ มีปัญหาอุปสรรคมากมายได้แก่

๑. งบประมาณที่ได้รับในการผลิตมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถที่จะขยายกำลังการผลิตได้เต็มขีดความสามารถ ทำให้กำลังพลขาดทักษะในการผลิตอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งไม่ได้รับความสนใจในการวิจัยและพัฒนา เพื่อดำรงไว้หรือต่อยอดผลิตภัณฑ์

๒. ปัญหาเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งผู้ซื้อไม่มีความเชื่อถือในคุณภาพ

๓. ปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากโครงสร้างการจัด และระเบียบราชการมีข้อจำกัดในการดำเนินการ จึงทำให้การกำหนดตลาดหรือการผลิตในอนาคตเป็นไปด้วยความยากลำบาก และไม่สามารถพยากรณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ทบ., ทอ. และ ทร.แล้ว การขยายตลาดเพื่อไปสู่การขายให้กับต่างประเทศก็มีข้อจำกัดด้านกฎ ระเบียบ เช่นกัน

๔. การบริหารจัดการที่ติดขัดต่อกฎ ระเบียบของทางราชการ ทำให้การแก้ไข
ปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที และไม่สามารถที่จะบริหารงานเชิงรุกได้

๕. มีการสลับโยกย้ายกำลังพลบ่อย ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง และบางครั้งได้กำลังพล
ที่ไม่ตรงตามสายงานและความชำนาญ

โรงงานของทหารในปัจจุบันเสมือนยังไม่สามารถตอบสนองอุตสาหกรรมป้องกัน
ประเทศได้อย่างเต็มที่ บางครั้งเป็นภาระต่อภาระที่จะดำรงสภาพให้สามารถตอบสนองต่อความ
ต้องการของเหล่าทัพได้

ดังนั้น การสรรหา การจัดหายุทธโธปกรณ์เพื่อสนับสนุนเหล่าทัพ หรือ
ความสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้การพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้า ไม่สะสมเกินความจำเป็น แต่สามารถ
ระดมได้เมื่อเผชิญกับสถานะฉุกเฉิน ทั้งหมดนี้จะเป็นไปได้ด้วยการลดภาระการผลิตของโรงงานเหล่าทัพ
โดยการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับภาคเอกชนในประเทศ ในกิจการ
อุตสาหกรรมทหาร หรืออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

แนวทางปรับปรุงโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม

จัดตั้งองค์กรกลางในรูปแบบหน่วยงานอิสระให้สามารถประสานหน่วยงานทั้งภายใน
กองทัพ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเชื่อมต่อกับภาคเอกชน การตลาด เทคโนโลยี ต่างประเทศ ตลอดจน
สามารถกำหนดนโยบายให้ชัดเจนต่อเนื่อง รวมทั้งผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติ

นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ

“พัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยบูรณาการขีดความสามารถ ของภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งใช้ประโยชน์จากความร่วมมือในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์รายการที่จำเป็น พัฒนากิจการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อ การป้องกันประเทศ ให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค และสามารถสนับสนุนการพึ่งพาตนเองของ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยร่วมมือกับ ทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และกิจการอวกาศ โดยเน้นให้เกิดการบูรณาการ ความเป็น มาตรฐาน ความมั่นคงปลอดภัย ของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภายใน กระทรวงกลาโหม และความสามารถ ในการรับมือกับสงครามไซเบอร์”

จากแนวนโยบายของรัฐบาลในด้านการส่งเสริมการส่งออก การสร้างรายได้เปรียบ ทางการแข่งขันในตลาดโลก ซึ่งถือเป็นนโยบายหลักในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและการพัฒนา ประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าตามยุทธศาสตร์ชาติที่ได้กำหนดไว้ ประกอบกับการดำเนินกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อสนองตอบความต้องการเพิ่มศักยภาพของกองทัพและนารายได้เข้าสู่ ประเทศอีกทางหนึ่ง จึงมีความจำเป็นที่ทางราชการจะต้องส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศอย่างจริงจังโดยพิจารณาประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. กลไกการขับเคลื่อนโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสมที่มีศักยภาพของประเทศ ที่มุ่งให้เกิดโลกที่มีเอกภาพและมี ประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพของประเทศ ลดปัญหาการ ข้ำซ้อนของการขับเคลื่อนการพัฒนาโดยคณะกรรมการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และทำให้เกิดการทำงานร่วมกันของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมและมีการบูรณาการ จึงเสนอให้ใช้คณะกรรมการนโยบายด้าน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร ซึ่งมี องค์ประกอบ คือ

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	ประธานกรรมการ
๒) ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	กรรมการและเลขานุการ

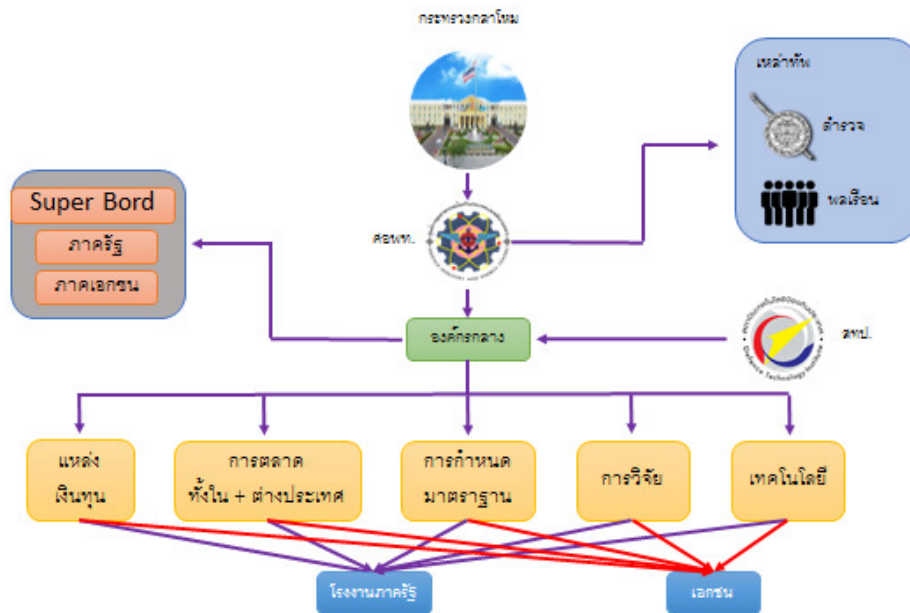
ปรับเปลี่ยน เป็น กลไก “คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ” เป็นกลไกหลัก ในลักษณะ Super Board เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพของ ประเทศ อยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการระดับชาติที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็น ผู้บริหารสูงสุดของกระทรวงกลาโหม ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นประธาน และ องค์ประกอบกรรมการฯ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม และหัวหน้าส่วนราชการที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ และผู้แทนภาคเอกชน เพื่อให้องค์ประกอบครบถ้วน ดังนั้น อย่างไรก็ตามควรมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน และเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมี เอกภาพในการดำเนินงานมากขึ้น ดังนี้

๑.๑. การปรับปรุงองค์ประกอบของ สรุปรูปได้ดังนี้ ประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หรือปลัดกระทรวงกลาโหมซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มอบหมาย รองประธานกรรมการผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เสาธิการกองบัญชาการกองทัพไทย เสาธิการเหล่าทัพ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดการ กระทรวงศึกษาธิการ ปลัดการกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงพลังงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภา อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน ๓ คน กรรมการและเลขานุการ รองผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เสาธิการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและ พลังงานทหาร กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

๑.๒ ตั้งองค์กรกลางเพื่อดำเนินการตอบสนองต่อนโยบายคณะกรรมการพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ และเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างโรงงานส่วนราชการและ ภาคเอกชน เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยแบ่งเป็น ๕ ส่วน คือ

- ๑.๒.๑ ส่วนสนับสนุนเงินทุน
- ๑.๒.๒ ส่วนการตลาดในประเทศ และต่างประเทศ
- ๑.๒.๓ ส่วนกำหนดมาตรฐานยุโรปกรณี (กลาง)
- ๑.๒.๔ ส่วนการวิจัยและพัฒนา
- ๑.๒.๕ ส่วนเทคโนโลยี

แผนภาพที่ ๕-๑ โครงสร้างองค์กรกลาง

๒. กำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ องค์กรกลาง ให้เป็นกลไกเชิงนโยบาย (Policy Board) ที่มีบทบาทในการชี้นำทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมากขึ้นของประเทศมากขึ้น จากเดิมที่มีลักษณะเป็นกลไกประสานงานการพัฒนา ดังนี้

๒.๑ กำหนดทิศทางนโยบาย แผนแม่บท และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ รวมทั้งกำหนดอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการ หรือแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดบูรณาการอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๒ ขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับทิศทางนโยบาย แผนแม่บทและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศที่กำหนด รวมทั้งกำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

๒.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตภาพการผลิตด้วยการสร้างและประยุกต์ใช้งานวิจัยพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม ตลอดจนสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน

๒.๔ ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงกำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบายแผนแม่บทและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

๒.๕ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนการพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ และรายสาขาอุตสาหกรรมที่ศักยภาพที่กำหนด รวมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญให้คณะรัฐมนตรีทราบ

ข้อเสนอแนะ

๑. การเปิดตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวในทุก ๆ ด้าน เพื่อประโยชน์ของประเทศ ซึ่งในงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศก็เช่นเดียวกัน ภาครัฐบาลได้ให้ความสำคัญ และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้มีนโยบายให้พัฒนาไปสู่การพึ่งพาตนเอง และการดำเนินการเชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการตอบสนองนโยบายดังกล่าว จำเป็นต้องมีการ ปรับโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและแก้ไขกฎหมายให้รองรับอำนาจหน้าที่ ในการดำเนินการ ในแง่โครงสร้างต้องดึงเอาศักยภาพของภาคเอกชนเข้ามาช่วยอย่างจริงจัง กระบวนการพัฒนาต้องมองให้ครอบคลุม ทั้งกระบวนการ กล่าวคือ

๑. ต้นน้ำ ได้แก่ การกำหนดความต้องการของกองทัพ

๒. กลางน้ำ ได้แก่ การใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัยพัฒนาในการสร้างนวัตกรรม หรือความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้เทคโนโลยีที่กองทัพต้องการ

๓. ปลายน้ำ ได้แก่ การนำไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม (ทั้งการใช้เองและการพาณิชย์)

ซึ่งจำเป็นต้องบูรณาการและสร้างความร่วมมือระหว่างกองทัพ ผู้วิจัยพัฒนาและผู้ผลิต ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ คือ กระบวนการและอำนาจการตัดสินใจว่าความต้องการของกองทัพ รายการใดที่ให้สร้างภายในประเทศ และรายการใดที่สั่งซื้อจากต่างประเทศ และความต้องการของกองทัพต้องจัดทำเป็นความต้องการในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป ให้หน่วยผลิตทั้งภาครัฐและเอกชน สามารถวางแผนการลงทุนและการผลิตได้ล่วงหน้า รวมทั้งการเชื่อมโยงและบูรณาการความต้องการกองทัพ ซึ่งเป็นต้นน้ำเข้ากับการวิจัยพัฒนา ซึ่งเป็นกลางน้ำเพื่อส่งต่อให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศซึ่งเป็นปลายน้ำ

ทั้งนี้ ในการปฏิบัติต้องมี

๑. แผนที่นำทาง (Road Map)

๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่รองรับและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ ๒๐ ปี

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศก็จะได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นส่วนร่วม

ในการเริ่มต้นแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ควรเริ่มต้นจาก

ในการเริ่มต้นแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ควรเริ่มต้นจากแนวทางในการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์เป็นส่วนรวมให้กับกองทัพ จะเห็นว่าในปัจจุบันตามแผนแม่บทในการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย รัฐบาลและกองทัพมีแนวทางสำหรับการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ของกองทัพในลักษณะรวมการไว้ที่สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งในทางปฏิบัติอาจต้องใช้เวลาเป็นขั้นตอน ซึ่งในความเป็นไปได้ เพื่อที่จะสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งผลิตภัณฑ์มีจำกัด ใช้งบประมาณในการรวมการน้อยมาก เมื่อเทียบสัดส่วนกับงบประมาณปรับปรุงกองทัพ สามารถใช้เป็นนโยบายนำร่อง โดยจัดตั้งหน่วยงานใหม่เพื่อพิจารณาความต้องการ คุณลักษณะเฉพาะ เทคโนโลยี ยุทโธปกรณ์ที่เหล่าทัพควรจะมี หรือใช้ทดแทนกันได้ตั้งแต่ ๒ เหล่าทัพ ความสามารถในการส่งกำลังบำรุง และให้กองบัญชาการกองทัพไทย เหล่าทัพ เสนอความต้องการผลิตภัณฑ์ของคณะกรรมการ ฯ ประจำปีมา ยัง หน่วยงานดังกล่าว จากนั้นหน่วยงาน ฯ จะแจ้งให้ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ตัดยอดงบประมาณไว้เป็นส่วนรวม เพื่อให้เกิดวงจรการผลิต และเมื่อได้ผลิตภัณฑ์แล้ว ก็ส่งมอบให้เหล่าทัพต่อไป

๒. แนวทางการส่งเสริมพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนพื้นฐานของภาคเอกชนภายในประเทศ

สาเหตุต่าง ๆ ที่เป็นผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย มีดังนี้

๒.๑ เนื่องจากยุทธโธปกรณ์ทางทหาร มีความสำคัญต่อเสถียรภาพความมั่นคงของชาติ ส่วนใหญ่เป็นความลับของทางราชการที่ไม่ควรเปิดเผยการดำเนินการผลิตส่วนใหญ่ จะดำเนินการโดยส่วนราชการทำให้การพัฒนาในด้านการผลิต ไม่มีแบบแผนและเป้าหมายของการพัฒนา แต่ละหน่วยงานจะดำเนินการผลิตในลักษณะต่างหน่วยต่างทำขาดการประสานงานในด้านการผลิตยุทธโธปกรณ์ที่ผลิตส่วนใหญ่แต่ละเหล่าทัพจะดำเนินการเอง บางครั้งเป็นการผลิตซ้ำซ้อนทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงกว่าการจัดหาจากต่างประเทศ การพิจารณาลงทุนในกิจการจึงมีความเป็นไปได้น้อย ทำให้อัตราการพัฒนาของอุตสาหกรรมไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรจะเป็น

๒.๒ ผลกระทบทางด้านการเมือง ที่หน่วยงานได้รับกรณีให้การสนับสนุน หรือต่อต้านกลุ่มบุคคลหรือคณะบุคคลในการใช้กำลังเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง มีหน่วยงานที่ดำเนินการผลิตหลายหน่วย ต้องมีการปรับย้าย, โอนการบังคับบัญชา หรือแม้กระทั่งยุบหน่วยอันเป็นผลเนื่องจากการเมืองทั้งสิ้น ทำให้ขวัญกำลังใจของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานตกต่ำ และไม่สามารถกำหนดนโยบายในการพัฒนาและความต่อเนื่องในการดำเนินงานได้

๒.๓ ขาดแคลนบุคลากรและการพัฒนาบุคลากรเข้ามาทดแทน ในองค์การไม่มีแบบการดำเนินงานที่ดีต้องจ้างช่างฝีมือจากต่างประเทศเข้ามาดำเนินการ

๒.๔ ไม่มีการกำหนดนโยบายด้านการผลิตที่แน่ชัด

๒.๕ อิทธิพลของลัทธิและความเชื่อถือในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งสวนทางกับการพัฒนาอุตสาหกรรมซึ่งเป็นหลักการทางด้านวิทยาศาสตร์

๒.๖ ความช่วยเหลือจากต่างประเทศมีส่วนอย่างมากที่น่าจะเป็นผลกระทบต่อการหยุดชะงักของการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เนื่องจากเป็นการรับโดยไม่ต้องลงทุนและประหยัดส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิมหยุดชะงัก ในการพัฒนาขบวนการผลิตและการเรียนรู้ของบุคลากรทางช่างที่มีอยู่เดิม

สรุป

ความต้องการอาวุธยุทโธปกรณ์ของประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาในเอเชียมีอยู่เป็นปริมาณมหาศาล อันเนื่องมาจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในประเทศเหล่านั้นประกอบกับความขัดแย้งทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ผลประโยชน์แห่งชาติ และการแข่งขันทางด้านกำลังรบส่งผลให้ความต้องการยุทโธปกรณ์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะในช่วงก่อนวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชียซึ่งมีการจัดซื้อยุทโธปกรณ์อย่างมากมาย ในส่วนของประเทศไทยก็มีขีดความสามารถในการผลิตยุทโธปกรณ์ประเภทต่างๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งหากได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังทั้งการสนับสนุนจากรัฐบาลและการแก้ไขกฎหมายที่ล้าสมัย อุตสาหกรรมยุทโธปกรณ์จะนำรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก และในขณะเดียวกันก็จะมีส่วนสนับสนุนอย่างสำคัญต่อการป้องกันประเทศโดยการพึ่งพาตนเองตามนโยบายของรัฐบาล

การทำวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สาเหตุ / อุปสรรค และกำหนดแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยในภาพรวม โดยได้วิเคราะห์ถึงโครงสร้างของคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ องค์กรกลางที่เหมาะสมทั้ง ๕ ส่วน ที่สามารถประสานหน่วยงานทั้งภายในกองทัพ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน ตลอดจนสามารถกำหนดนโยบายให้ชัดเจนต่อเนื่อง รวมทั้งผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตหลักให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้น หากมีผู้ที่สนใจในเรื่องนี้ อาจจะทำการศึกษาวิจัยในเรื่องโครงสร้างขององค์กรกลาง ทั้ง ๕ ส่วน โดยเจาะลึกในรายละเอียด ความเป็นไปได้ของโครงสร้างดังกล่าว เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุดในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

ภาณุพล บรรณกิจโสภณ , พลโท. “แนวทางการส่งเสริมพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนพื้นฐานของภาคเอกชนภายในประเทศ.” เอกสารวิจัยส่วนบุคคล ,วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๙.

คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ,สำนักงาน. “กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ”.

เอกสารประกอบการบรรยาย, ตุลาคม ๒๕๕๙.

ดำรงศักดิ์ ฐุสรานนท์, พันเอก. “ความหมายของยุทธศาสตร์”, วารสารยุทธศาสตร์ปริทัศน์. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑ .มกราคม - มิถุนายน ๒๕๓๗.

ศุภชัย พิธิษฐวานิช. เงินทุนหมุนเวียน, วารสารเสนาธิปัตย์. กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๒๙ หน้า ๕ - ๖.

อุทัย ชินวัตร, พลเอก. “แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย”. เอกสารประกอบการบรรยาย วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๔.

ภาคผนวก

ผนวก ก รายชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์

๑. ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ จำนวน ๘ คน

๑.๑ คุณศรีสมบัติ มานู	กรรมการ บริษัท ไทยอามส์ จำกัด
๑.๒ คุณศุภชัย เอื้อวิทยา	กรรมการ บริษัท ใช้เอ็กซ์โพลซีฟส์ จำกัด
๑.๓ คุณวิเชียร บุญสุรียกิจจา	กรรมการ บริษัท บูลเล็ทมาสเตอร์ จำกัด
๑.๔ คุณสง่า เกียงคำ	กรรมการ บริษัท เนแรค แอมมูนิชั่น จำกัด
๑.๕ คุณอภิชาติ สมุทรเสน	กรรมการ บริษัท อัสพรธณ เอ็กซ์โพลซีฟ จำกัด
๑.๖ คุณธรรชชาติ สุขทวี	กรรมการ บริษัท ธรรชชาติ จำกัด
๑.๗ คุณกิตติศาสตร์ สิทธิประศาสน์	กรรมการ บริษัท รอยัล แอมมูนิชั่น จำกัด
๑.๘ คุณวิชิต ตรียกุล	ประธาน บริษัท พี.วี.เอ็กซ์โพลซีฟ (ไทยแลนด์) จำกัด

๒. ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จำนวน ๓ คน

๒.๑ พลตรี เอกชัย หาญพูนวิทยา	รองเจ้ากรม การอุตสาหกรรมทหาร ฯ
๒.๓ พลตรี กิติ ปัทมานนท์	เสนาธิการ กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ
๒.๕ นาวาอากาศเอก รักษาติ พันธุ์ชาติ	นายทหารปฏิบัติการ ประจำ สำนักงานปลัดกระทรวง กลาโหม

๓. ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จำนวน ๒ คน

๓.๑ พลเอก จิตินันท์ ธีญญศิริ	ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร
๓.๒ พลโท จักรกริช จันทร์มะ	อดีตเสนาธิการ กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ

ผนวก ข แบบการสัมภาษณ์

ข้าราชการในสังกัด กระทรวงกลาโหม , ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร
ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และ ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน ตาม
พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐

๑. บริบทของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในปัจจุบัน
๒. ปัญหาของการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในปัจจุบัน
๓. แนวคิดในการแก้ปัญหาของการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย
๔. กฎหมายและระเบียบในปัจจุบัน ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และ
ควรมีวิธีแก้ไขอย่างไร
๕. ข้อเสนอแนะ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี อนิรุจน์ มัสโอติ	
วัน เดือน ปีเกิด	๗ พฤษภาคม ๒๕๐๕	
การศึกษา	โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์ มัธยมศึกษาปีที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๒๑ โรงเรียนเตรียมทหารปีที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๓ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ. ๒๕๒๙	
ประวัติการทำงาน โดยย่อ	พ.ศ.๒๕๓๔	ผู้บังคับกองร้อย กองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๑๙
	พ.ศ.๒๕๓๘	รองผู้บังคับกองพันทหารปืนใหญ่ที่ ๑๙
	พ.ศ.๒๕๔๘	ฝ่ายเสนาธิการประจำกรมเสมีนตรา
	พ.ศ.๒๕๔๘	ผู้อำนวยการกองกลาง ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและพลังงานทหาร
	พ.ศ.๒๕๔๙	ผู้อำนวยการ กองจัดการกำลังพล สำนักงานกำลังพล กรมเสมีนตรา
	พ.ศ.๒๕๕๓	รองผู้อำนวยการ สำนักงานกำลังพล กรมเสมีนตรา
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองเจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและ พลังงานทหาร	

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง แนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย
ผู้วิจัย พลตรี อนิรุจน์ มัสโอติ **หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙**

ตำแหน่ง รองเจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีว่า อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความมั่นคงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศนั้น ๆ แต่สำหรับประเทศไทยแล้ว อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกลับกลายเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ปรากฏชื่อในระบบอุตสาหกรรมของประเทศไทย ในขณะที่หลาย ๆ ประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เช่น กลุ่มประเทศที่จัดอยู่ในกลุ่มประเทศชั้นนำ หรือ “First Tier” ซึ่งเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศสมบูรณ์แบบและครบวงจร สามารถพัฒนาองค์ความรู้ต่อยอดได้ถึงระดับสูงสุด เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน และกลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก ส่วนกลุ่มประเทศที่จัดอยู่ในขั้นที่ ๒ หรือ “Second Tier” ที่มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศครบวงจร แต่ยังไม่สามารถพัฒนาองค์ความรู้ต่อยอดได้ถึงระดับสูงสุดด้วยข้อจำกัดบางประการ เช่น ข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ หรือการเมือง ตัวอย่างประเทศในกลุ่มนี้ได้แก่ ประเทศเกาหลีใต้ อินเดีย บราซิล อาร์เจนตินา อิสราเอล ออสเตรเลีย สิงคโปร์ แคนาดา และแอฟริกาใต้ โดยภาคอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของทั้งสองกลุ่มนี้ มีขนาดใหญ่สามารถนำรายได้เข้าประเทศอย่างมหาศาล นอกจากนี้ยังสร้างความมั่นคงในลักษณะของการพึ่งพาตนเองได้อีกด้วย

สำหรับประเทศไทย จัดอยู่ในกลุ่มขั้นที่ ๓ หรือ “Third Tier” ซึ่งมีความสามารถที่จะผลิตยุทธโปกรณ์ได้เพียงบางส่วน เนื่องจากสถานภาพของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบันเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีขีดความสามารถเพียงเพื่อการซ่อมบำรุง และสร้างอาวุธยุทธโปกรณ์บางประเภทสนับสนุนให้แก่กองทัพเท่านั้น หากพิจารณาจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในสังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งมีจำนวน ๔๘ โรงงาน โดยอยู่ในสังกัดของกองทัพ ๒๑ โรงงาน กองทัพเรือ ๗ โรงงาน กองทัพอากาศ ๑๒ โรงงาน กองบัญชาการกองทัพไทย ๑ โรงงาน และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๘ โรงงาน นอกจากนี้ ยังมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในภาคเอกชนอีกประมาณ ๖๐ บริษัท ซึ่งส่วนมากเป็นบริษัทที่รับซ่อมแซม ปรับปรุง หรือผลิตยุทธโปกรณ์ทางทหารบางประเภท เช่น วัตถุระเบิด เชื้อปะทะ กระสุนปืน รถยนต์นั่งกันกระสุน ยานพาหนะช่วยรบ เสื้อเกราะป้องกันกระสุน แอมโมเนียมไนเตรต ไนโตรเซลลูโลส รวมถึงอุตสาหกรรมต่อและซ่อมเรือ ซึ่งบริษัทเหล่านี้ส่วนมากยังไม่มีขีดความสามารถสูงพอที่จะส่งออกสินค้าหรือแข่งขันในตลาดสากลได้ สภากลาโหมได้พิจารณาแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม ๒๕๕๘-๒๕๖๗ ระยะเวลา ๑๐ ปี เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ โดยเน้นความคล่องตัว ทันสมัย ปฏิบัติภารกิจที่มีความหลากหลายเพื่อให้กระทรวงกลาโหม

มีการปฏิรูปไปในทิศทางเดียวกัน มีความเป็นเอกภาพ ทั้งทางความคิดและการปฏิบัติ โดยเน้นผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน ตอบสนองเป้าหมายและวิสัยทัศน์ รวมถึงปรับโครงสร้าง ปรับโอนแปรสภาพ ยุบเลิก ปรับมาตรฐานและเพิ่มความสมบูรณ์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถกองทัพให้ทัดเทียมในภูมิภาค

ส่วนหนึ่งของแผนแม่บท คือ การพัฒนาศักยภาพกองทัพเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน เช่น การพัฒนาระบบกำลังสำรอง อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การวิจัยพัฒนายุทธโศปกรณ์

ตามแผนแม่บทดังกล่าว จึงจำเป็นที่ประเทศไทยต้องพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเราให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และเสริมสร้างสมรรถนะของทุกเหล่าทัพในการป้องกันประเทศ เพื่อความมั่นคงของชาติทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

ในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบันยังอยู่ในระยะเริ่มต้น อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็นโอกาสและมีศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาให้ตอบสนองตรงตามความต้องการด้านยุทธโศปกรณ์ของกองทัพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหลายประเทศในโลก รวมถึงประเทศอาเซียน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ก็ได้พัฒนาอุตสาหกรรมด้านนี้อย่างจริงจัง เพราะนอกจากจะนำรายได้เข้าสู่ประเทศ และสร้างงานให้แก่ประชาชนเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นแล้ว ยังเป็นการสร้างความมั่นคงในด้านการทหารของชาติอีกด้วย

โดยที่สุดแล้ว ภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องร่วมมือกันเสริมสร้างความแข็งแกร่ง ทั้งภายในและภายนอก ผลักดันให้ระบบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความมั่นคง มีความตื่นตัวและมีมาตรฐานและทิศทางในแนวทางเดียวกัน การที่จะต้องสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่ง นโยบายที่เป็นรูปธรรมปฏิบัติได้ **ตลอดจนความรู้ความเข้าใจในด้านการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตั้งแต่การบริหารจัดการ การตลาด ระบบโลจิสติกส์ ฯลฯ** จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ที่มีความเหมาะสม มีกระบวนการพัฒนาบนพื้นฐานของภาคเอกชน จึงเป็นจุดสนใจที่ทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการทราบถึงแนวทางปรับปรุงโครงสร้างที่เหมาะสมที่จะช่วยผลักดันให้ภาคเอกชนสามารถเป็นฐานการผลิต ด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งพิจารณากำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ ในรายละเอียดของโครงสร้างดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในอนาคต ว่าเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน ประเทศไทยจะสามารถดำรงขีดความสามารถในการป้องกันประเทศได้ด้วยตนเอง และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประเทศสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม

๒. เพื่อกำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๓. เพื่อศึกษาแนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐของโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในประเทศไทย และในต่างประเทศและศึกษาแนวทางการปรับปรุงโครงสร้าง และองค์ประกอบอำนาจหน้าที่ให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม พร้อมทั้งศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความร่วมมือกับภาคเอกชน ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการให้ความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๒. ขอบเขตประชากร กำหนดขอบเขตในการศึกษาวิจัยเฉพาะโรงงานตามแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓ เป็นหลัก โดยเฉพาะ พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธ พ.ศ.๒๕๕๐

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ข้อมูล เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงโครงสร้างที่เหมาะสมในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูลดังนี้

๑. ปฐมภูมิ (Primary Literature) ได้แก่ การศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน โดยการเจาะลึกในแนวความคิด และหลักในการปฏิบัติ

๒. ทุตติภูมิ (Secondary Literature) ได้แก่ การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง อาทิ เช่น กฎหมาย พระราชบัญญัติ บทความ การเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ และการกำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้มีความชัดเจน และแปลงไปสู่การปฏิบัติได้จริง

ผลการวิจัย

จากการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ในปัจจุบันมีการดำเนินการโดย กระทรวงกลาโหมเป็นหลัก โดยมีโรงงานผลิตของตนส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ แล้วอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหม ภายใต้ พ.ร.บ.โรงงานผลิตอาวุธเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ และการดำเนินการภายใต้โครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการนโยบายที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน คณะกรรมการที่ ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน และคณะทำงานอีก ๓ คณะ ที่ รองปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน ซึ่งโครงสร้างดังกล่าวก็นำไปสู่การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ระดับหนึ่ง แต่เมื่อมีนโยบายที่จะพัฒนาให้พึ่งพาตนเองได้ และให้พัฒนาไปสู่เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม โครงสร้างที่เป็นอยู่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สามารถตอบสนองนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑. แนวทางปรับปรุงโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม

จัดตั้งองค์กรกลางในรูปแบบหน่วยงานอิสระให้สามารถประสานหน่วยงานทั้งภายในกองทัพ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเชื่อมต่อกับภาคเอกชน การตลาด เทคโนโลยี ต่างประเทศ ตลอดจนสามารถ กำหนดนโยบายให้ชัดเจนต่อเนื่อง รวมทั้งผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติ กล่าวคือ

๑.๑ กลไกการขับเคลื่อนโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม ที่มุ่งให้เกิดกลไกที่มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพในการ ขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพของประเทศ ลดปัญหาการซ้ำซ้อนของ การขับเคลื่อนการพัฒนาโดยคณะกรรมการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมและมีการบูรณาการ จึงเสนอให้ใช้คณะกรรมการนโยบาย ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร ซึ่งมี องค์ประกอบ คือ

๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	ประธานกรรมการ
๑.๒ ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	กรรมการและเลขานุการ

ปรับเปลี่ยน เป็น กลไก “คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ” เป็นกลไกหลัก ในลักษณะ Super Board เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพของ ประเทศ อยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการระดับชาติที่มีรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของกระทรวงกลาโหม ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่ออุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศเป็นประธาน และ องค์ประกอบกรรมการฯ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม และ หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ และผู้แทนภาคเอกชน เพื่อให้องค์ประกอบครบถ้วน ดังนั้น อย่างไรก็ตาม**ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์ประกอบและ อำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน และ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีเอกภาพในการดำเนินงานมากขึ้น** ดังนี้

การปรับปรุงองค์ประกอบ สรุปได้ดังนี้ ประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หรือรัฐมนตรี ช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย รองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม กรรมการ ผู้บัญชาการกองบัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) **เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย** ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๓ คน **กรรมการและเลขานุการ** ผู้อำนวยการ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร **กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ** เสนาธิการ ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๑.๒ ตั้งองค์กรกลางเพื่อดำเนินการตอบสนองต่อนโยบาย**คณะกรรมการพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ** และเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างโรงงานส่วนราชการและ ภาคเอกชน เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยแบ่งเป็น ๕ ส่วน คือ

- ๑.๒.๑ ส่วนสนับสนุนเงินทุน
- ๑.๒.๒ ส่วนการตลาดในประเทศ และต่างประเทศ
- ๑.๒.๓ ส่วนกำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ (กลาง)
- ๑.๒.๔ ส่วนการวิจัยและพัฒนา
- ๑.๒.๕ ส่วนเทคโนโลยี

๒. องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ องค์กรกลาง ให้เป็นกลไกเชิงนโยบาย (Policy Board) ที่มีบทบาทในการชี้นำทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพิ่มมากขึ้นจากเดิม ที่มีลักษณะเป็นกลไกประสานงานการพัฒนา ดังนี้

๒.๑ กำหนดทิศทางนโยบาย แผนแม่บท และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรม ของประเทศ รวมทั้งกำหนดอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในอนาคต พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการ หรือแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดบูรณาการ อย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๒.๒ ขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับทิศทางนโยบาย แผนแม่บทและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศที่กำหนด รวมทั้งกำหนดมาตรการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

๒.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตด้วยการสร้าง และประยุกต์ใช้งานวิจัยพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม ตลอดจนสนับสนุนการทำงานร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการยกระดับขีด ความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน

๒.๔ ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงกำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบายแผนแม่บทและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

๒.๕ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนการพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ และรายสาขาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพที่กำหนด รวมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมทราบ

๓. แนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐของโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

จากผลการวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อสอบถามข้อมูลการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมที่เป็นรูปธรรม ทำให้ทราบมาตรการจูงใจ แนวทางการสนับสนุนและการขยายโอกาสการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเอกชน สรุปได้แนวทางคือ

๓.๑ มาตรการทางภาษี ในการส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยให้แรงจูงใจทางภาษี สิทธิประโยชน์สำหรับการระดมทุน การนำเข้า – ส่งออก แก่ภาคเอกชนที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๓.๒ การจัดแผนความต้องการจัดหา ยุทโธปกรณ์ จากหน่วยผลผลิตของกระทรวงกลาโหม และผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ ระยะ ๕ ปี จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาครัฐและภาคเอกชน สามารถวางแผนการลงทุนและการผลิตได้ล่วงหน้า

๓.๓ แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่ กระทรวงกลาโหม รับผิดชอบเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่จะเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมดำเนินการ จำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับเพิ่มมากขึ้นและชัดเจน โดยควรมีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งทำหน้าที่แทนกระทรวงกลาโหมโดยตรง

๓.๔ การส่งเสริม จะสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีความเข้มแข็งในขั้นต้น โดยผลักดันกลุ่มอุตสาหกรรม อาวุธ, กระสุน และวัตถุระเบิด และกลุ่มยานยนต์ของภาคเอกชน เข้าเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และการจัดทำแผนการพัฒนาเป็นการนำร่องให้ภาครัฐส่งเสริมผลผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการพาณิชย์ ทั้งนี้การบูรณาการภายในกลุ่มภาคเอกชนด้วยกันเองเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งภาคเอกชนแต่ละกลุ่มจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายจัดสรรขอบเขตงานตามความสามารถให้สอดคล้องกัน เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนในภาพรวมของประเทศ

๓.๕ ด้านความร่วมมือภาครัฐและเอกชน มีความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักมาตรฐานของ กระทรวงกลาโหม เพื่อเป็นองค์กรกลางในการกำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ โดยเฉพาะรายการที่ผลิตและใช้ร่วมกันตั้งแต่ ๒ เหล่าทัพขึ้นไปทั้งนี้ในปี ๒๕๖๐

จะจัดตั้งสำนักมาตรฐานทางทหารของ กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม เพื่อทำหน้าที่เป็น ฝ่ายเลขานุการขององค์กรกลางดังกล่าว ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการมาตรฐานยุทธโประกรณ์กลาโหม (กมย.ภท.) โดยลำดับแรก จะทำการกำหนดมาตรฐานกลางของกระสุน ดินส่งกระสุน และ องค์ประกอบ ที่ทุกฝ่ายให้การยอมรับสามารถใช้ได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ เข้าประเมิน และให้การรับรองมาตรฐานของหน่วยผลิตทั้งภายใน กระทรวงกลาโหม และภาคเอกชน เพื่อให้หน่วย ใช้ซึ่งได้แก่กองทัพมีความเชื่อมั่นและใช้คุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวเพื่อดำเนินกรรมวิธีจัดหาต่อไป และเมื่อผู้ผลิตสามารถปรับปรุงคุณภาพและส่งออกต่างประเทศได้ จะกำหนดมาตรฐานยุทธโประกรณ์ให้ สูงขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การเปิดตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้ประเทศไทยต้องมีการปรับตัว ในทุก ๆ ด้าน เพื่อประโยชน์ของประเทศ ซึ่งในงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศก็เช่นเดียวกัน ภาครัฐบาลได้ให้ความสำคัญ และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้มีนโยบายให้พัฒนาไปสู่การ พึ่งพาตนเอง และการดำเนินการเชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการตอบสนองนโยบายดังกล่าว จำเป็นต้องมีการ ปรับโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและแก้ไขกฎหมายให้รองรับ อำนาจหน้าที่ ในการดำเนินการ ในแง่โครงสร้างต้องดึงเอาศักยภาพของภาคเอกชนเข้ามาร่วมอย่าง จริงจัง กระบวนการพัฒนาต้องมองให้ครอบคลุม ทั้งกระบวนการ กล่าวคือ

๑. ต้นน้ำ ได้แก่ การกำหนดความต้องการของกองทัพ

๒. กลางน้ำ ได้แก่ การใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิจัยพัฒนาในการสร้างนวัตกรรม หรือ ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้เทคโนโลยีที่กองทัพต้องการ

๓. ปลายน้ำ ได้แก่ การนำไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม (ทั้งการใช้เองและการพาณิชย์)

ซึ่งจำเป็นต้องบูรณาการและสร้างความร่วมมือระหว่างกองทัพ ผู้วิจัยพัฒนาและผู้ผลิต ปัจจุบันความสำเร็จที่สำคัญ คือ กระบวนการและอำนาจการตัดสินใจว่าความต้องการของกองทัพ รายการใดที่ให้สร้างภายในประเทศ และรายการใดที่ให้ซื้อจากต่างประเทศ และความต้องการของ กองทัพต้องจัดทำเป็นความต้องการในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป ให้หน่วยผลิตทั้งภาครัฐและ เอกชน สามารถวางแผนการลงทุนและการผลิตได้ล่วงหน้า รวมทั้งการเชื่อมโยงและบูรณาการความ ต้องการกองทัพ ซึ่งเป็นต้นน้ำเข้ากับการวิจัยพัฒนา ซึ่งเป็นกลางน้ำเพื่อส่งต่อให้อุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศซึ่งเป็นปลายน้ำ

๔. แผนที่นำทาง (Road Map) และยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่รองรับและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ ๒๐ ปี

๕. แนวทางในการจัดหาอาวุธยุทธโประกรณ์เป็นส่วนร่วมให้กับกองทัพ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศก็จะได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม จะเห็นว่าในปัจจุบันตามแผนแม่บทในการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย รัฐบาลและกองทัพมีแนวทางสำหรับการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ของกองทัพในลักษณะรวมการไว้ที่ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งในทางปฏิบัติ อาจต้องใช้ระยะเวลาเป็นขั้นตอน ซึ่งในความเป็นไปได้ เพื่อที่จะสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งผลิตภัณฑ์มีจำกัด ใช้งบประมาณในการ รวมการน้อยมาก เมื่อเทียบสัดส่วนกับงบประมาณปรับปรุงกองทัพ สามารถใช้เป็นนโยบายนำร่อง โดยจัดตั้งหน่วยงานใหม่เพื่อพิจารณาความต้องการคุณลักษณะเฉพาะ เทคโนโลยี ยุทโธปกรณ์ที่เหล่าทัพควรมี หรือใช้ทดแทนกันได้ตั้งแต่ ๒ เหล่าทัพ ความสามารถในการส่งกำลังบำรุง และให้กองบัญชาการกองทัพไทย เหล่าทัพ เสนอความต้องการผลิตภัณฑ์ของคณะกรรมการ ฯ ประจำปีมายัง หน่วยงานดังกล่าว จากนั้นหน่วยงาน ฯ จะแจ้งให้สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ตัดยอดงบประมาณไว้เป็นส่วนรวม เพื่อให้เกิดวงจรการผลิต และเมื่อได้ผลิตภัณฑ์แล้ว ก็ส่งมอบให้เหล่าทัพต่อไป

การทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้ที่สนใจในเรื่องนี้ อาจจะทำการศึกษาวิจัยในเรื่องโครงสร้างขององค์กรกลางโดยเจาะลึกในรายละเอียด ความเป็นไปได้ของโครงสร้างดังกล่าว เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุดในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

“...แม้หวังตั้งสงบ จงเตรียมรบให้พร้อมสรรพ...”
พระบรมราโชวาท ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๒๖